

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA ZGODOVINO

NATAŠA LUSKOVEC

**120 let Prostovoljnega gasilskega društva
Cerklje na Gorenjskem**

Diplomsko delo

Mentor: doc. dr. Bojan Balkovec

Študijski program:

Zgodovina – D

Nemški jezik in književnost – D

Ljubljana, 2014

Zahvala

Pri nastajanju diplomskega dela mi je na pomoč priskočila cela množica ljudi. Ob tej priložnosti bi se zato za spodbude, potrpežljivost in pomoč zahvalila družini, Luku, gasilcem PGD Cerklje, mentorju doc. dr. Bojanu Balkovcu in vsem ostalim, ki ste na kakršen koli način prispevali k nastanku tega dela.

Kazalo

Uvod	5
Kratka zgodovina gasilstva	7
Ustanovitev Prostovoljnega gasilskega društva Cerklje na Gorenjskem	11
Delovanje društva do konca 1. svetovne vojne	14
Društvo med obema vojnama.....	23
Društvo med 2. svetovno vojno.....	41
Od konca 2. svetovne vojne do osamosvojitve Slovenije	43
Društvo v času samostojne Slovenije.....	83
Običajne aktivnosti v društvu s poudarkom na zadnjem desetletju	105
Izobraževanje	105
Nakup orodja in opreme	106
Čiščenje in vzdrževanje orodja, opreme in gasilskega doma.....	107
Tekmovanja.....	107
Barletov memorial.....	108
Delo z mladino	108
Družabno življenje	109
Zaključek	111
Povzetek	113
Summary	114
Viri in literatura.....	115
Arhivski viri	115
Časopisni viri.....	115
Internetni viri.....	121
Literatura	122

Kazalo slik

Slika 1: Novica o ustanovitvi.	12
Slika 2: Takšen naj bi bil stari gasilski dom.....	15
Slika 3: Najstarejši ohranjeni zapisnik občnega zbora.	18
Slika 4: Ročna brizgalna, last PGD Zgornji Brnik. Cerkljanska je bila podobna tej.	20
Slika 5: Člani društva okrog leta 1928.	28
Slika 6: Nova motorna brizgalna iz leta 1929, ki je še vedno shranjena v društvu.....	31
Slika 7: Parada ob otvoritvi požarnega bazena v Dvorjah.	55
Slika 8: Še vedno aktivna motorna brizgalna iz leta 1969.	62
Slika 9: Vozilo IMV ob slovesnem prevzemu.	63
Slika 10: Gasilski dom pred prenovo leta 1982.	74
Slika 11: Slovesnost ob 95-letnici društva. V ozadju prenovljeni gasilski dom.	78
Slika 12: Prevzem vozila TAM.....	79
Slika 13: Avtocisterna Steyr.....	85
Slika 14: Nov gasilski dom.	98
Slika 15: Spletna stran PGD Cerklje.	102
Slika 16: Vozni park društva leta 2012.	104

Uvod

Ideja o pisanju diplomskega dela na temo Prostovoljnega gasilskega društva Cerklje na Gorenjskem se je porodila ob snovanju načrtov za počastitev 120-letnice ustanovitve društva v letu 2012. Društvo je imelo pred tem napisano le nekaj strani dolgo kroniko, a bi si ob bogati zgodovini zagotovo zaslužilo podrobnejšo obravnavo.

Misel je najprej privedla do izdelave biltena, ki je izšel ob praznovanju 120-letnice društva. V njem je že napisana malo obsežnejša zgodovina društva. Del do leta 1992 sem zbrala in napisala sama, a smo kasneje opazili precej napak, z dodatnim raziskovanjem pa osvetlili še nekaj nejasnosti, zato delo ne bo podlaga za pisanje diplomske naloge, pač pa se bom vrnila k primarnim virom.

Medtem ko podatke o zgodovini društva po drugi svetovni vojni brez težav najdemo v arhivu društva, prejšnja obdobja predstavljajo več težav. Ob selitvi v nov gasilski dom leta 2007 je bil najden še del društvenega arhiva, ki je olajšal pisanje zgodovine. Posamezne vrzeli in nejasnosti pa so ostale tudi po tem odkritju, zato sem se odločila za iskanje po starih časopisih preko spletne strani www.dlib.si in obisk kranjske enote Zgodovinskega arhiva Ljubljana.

Tako novice v časopisih kot zapisniki v arhivu društva zahtevajo kritično presojo, saj so pogosto pristranski ali celo izrazito uperjeni proti komu. Čeprav naj bi bila gasilska društva nestrankske in nepolitične organizacije, ni bilo vedno tako, zato bo, kjer je le možno (zlasti v zgodnejšem obdobju, ko je bila pripadnost bolj odkrita), uporabljenih več virov. Pristranskost v medijih pa zanimivo prikaže okoliščine, v katerih je društvo delovalo, zato bodo nekateri članki, ki že na prvi pogled pretiravajo, omenjeni v besedilu.

Pred pisanjem sem se soočila z dilemo, ali se pisanja lotiti kronološko ali tematsko. Iz več razlogov sem se odločila za kronološki pristop, predvsem zato, da bi se izognila pretirani razdrobljenosti po temah, da ne bi zvođenel občutek postopnega razvoja in da bi lahko spremljali delo ene generacije na istem mestu.

V diplomski nalogi bom torej poskušala zbrati in kronološko predstaviti aktivnosti, ki jih je društvo izvajalo v svoji zgodovini. Pri tem želim zajeti tako organizacijo in vodenje društva kot tudi delo na požarih in podobnih intervencijah, vaje, izobraževanja, druženja itd. V besedilu bodo podrobneje predstavljene nekatere pomembnejše oblike organiziranosti,

aktivnosti, naprave ali spremembe v taktiki gašenja. Tu in tam bodo pojasnjeni nekateri gasilski izrazi, da bo vsebina berljiva tako za gasilce kot za laike.

Za lažjo predstavo situacije ob ustanovitvi društva in razumevanje same gasilske organizacije bom najprej predstavila kratko zgodovino gasilstva, nato pa bo sledila podrobnejša predstavitev delovanja društva.

Kratka zgodovina gasilstva

Ogenj je brez dvoma eno najpomembnejših človekovih odkritij, a ima poleg vrste dobrih učinkov tudi svojo slabo stran. Kaj hitro lahko uide izpod nadzora in povzroči tragedijo. Človek se je moral tako naučiti ne le, kako ogenj zanetiti, temveč tudi, kako ga ukrotiti in omejiti. Kako so se s tem spopadali prvi uporabniki, lahko bolj ali manj ugibamo, prav tako je malo znanega o boju proti ognju pri starih ljudstvih, kot so Perzijci, Asirci, Kitajci.¹ Prvi natančnejši podatki segajo v 2. tisočletje pred našim štetjem, ko najdemo na papirus zapisano uredbo o gašenju požara v Egiptu.²

Skrb za boj proti ognju nato opazimo pri Grkih, ki so svojim nočnim stražarjem dali nalogo oprežanja za sovražniki in požari. Tudi izumitelj prve vodne črpalke, orodja, ki še danes predstavlja osnovo za gašenje, je bil Grk. Prva črpalka (po izumitelju imenovana Ktesibiosova brizgalna) iz 2. stoletja pred našim štetjem je bila za gašenje neuporabna, a je kmalu doživela izboljšave. Že Ktesibiosov učenec, znani matematik in fizik Heron, je dodal dve izboljšavi, s pomočjo katerih je črpalka postala uporabna. Prva izboljšava je t. i. Heronova buča, v kateri se je ustvarjal pritisk, ki je vodo v enem curku pošiljal iz brizgalne, druga pa sukalna cev, s katero so vodo usmerili v ogenj.³

Iznajdbo so kasneje uporabljali Rimljani, ki so imeli tudi sicer dobro organizirano gasilstvo. Njihovo gasilsko organizacijo, ki se je delila na državno in zasebno, so večinoma sestavljali poklicni gasilci. Državna gasilska služba (vigiles) je bila organizirana po vojaškem vzoru, ustanovil pa jo je cesar Avgust. Medtem ko so si posamezni patriciji privoščili zasebne poklicne gasilske čete, so se manj premožni Rimljani, predvsem obrtniki, organizirali na prostovoljni osnovi. Razdeljeni so bili v centurije, formacije približno 150 moških, te pa naprej v manjše oddelke, dekurije.⁴ Takšno organizacijo naj bi poznali tudi dve rimski mesti na našem ozemlju, Emona in Celeia.⁵ Že pred skoraj 2000 leti so torej poznali glavne elemente današnje gasilske organizacije in osnovno orodje, a žal je oboje z zatonom Rimskega cesarstva utonilo v pozabo.

¹ Prostovoljno gasilsko društvo Mojstrana. *120 let prostovoljnega gasilskega društva Mojstrana*. Mojstrana: 2013, 27; Božič, Branko. *Razvoj gasilstva na Slovenskem*. Ljubljana: Tiskarna Toneta Tomšiča, 1968, 5.

² Prav tam.

³ Prav tam, 5, 14–16.

⁴ PGD Mojstrana. *120 let*, 29; Božič. *Razvoj*, 6–9.

⁵ Božič. *Razvoj*, 8.

V srednjem veku so morali ves razvoj gasilstva začeti znova. Najprej so organizirali nočne straže, od 13. stoletja dalje pa so začeli pisati požarne rede za posamezna mesta. Požarni redi so običajno vključevali predpise o gradnji hiš, predpisovali ukrepanje v primeru požara in delili delo pri požaru med cehe.⁶ Tudi večja slovenska mesta so od 17. stoletja dalje dobivala svoje požarne rede, ki so jih pod vplivom oblasti večkrat menjali oz. obnavljali.

Vsebina požarnih redov se v naslednjih nekaj stoletjih ni bistveno spreminjala, spremenil pa se je način gašenja. V 15. stoletju so ponovno izumili ročne gasilske brizgalne in jih postopoma izboljševali. Največjo veljavo je dobila brizgalna, ki jo je leta 1672 izumil Nizozemec Jan van der Hyden. Namesto tlačne cevi⁷ iz bronu ji je dodal cev iz jadrovine in usnja, izumil pa je tudi sesalno cev⁸, na katero je pritrdil vrečo za vodo.⁹

Brizgalne takšnega tipa so ostale najbolj razširjene še dolgo časa, tudi po izumu parne brizgalne leta 1829. Sledil je razvoj električne in leta 1909 bencinske motorne brizgalne. Slednje so se do 2. svetovne vojne uveljavile in zamenjale manj učinkovite ročne brizgalne.¹⁰

Z razvojem orodja se je razvijala tudi organiziranost gasilstva. Že omenjeni požarni redi so sicer vsebovali osnovna navodila za gašenje požarov, a so se dolgo časa osredotočali na mesta, podeželju so bili namenjeni le nekateri predpisi. Poleg tega so se mnogi izogibali svojim zadolžitvam in niso prišli k požaru. Položaj so oblasti poskušale izboljšati s kaznimi in nagradami, a vseeno niso dosegli želenega učinka, zato so začeli razmišljati o organizirani obrambi, pri kateri bi sodelovali samo zainteresirani.¹¹

V 19. stoletju tako srečamo prve elemente prostovoljstva na področju obrambe pred požarom. Mesto Maribor je leta 1852 obrambo razdelilo na čete, v katere so se člani prostovoljno javili, določili so jih le v primeru, da prostovoljcev ni bilo dovolj.¹² Najdemo tudi podatke o Požarni brambi v Prevaljah, ki je obstajala že leta 1833, zato jo nekateri štejejo za prvo gasilsko društvo na ozemlju današnje Slovenije.¹³ A ker je ustanovitev društva uradno zabeležena šele leta 1873, naziv najstarejšega društva pripada Požarni brambi v Metliki. Ustanovljena je bila

⁶ Božič. *Razvoj*, 10, 11.

⁷ Tlačna cev je cev za prenos vode pod tlakom. Vir: *Slovar pojmov s področja varstva pred požarom*. CPZT Požarni inženiring Radovljica, 2002.

⁸ Sesalna cev je cev, odporna proti zunanjemu tlaku, po kateri se pretaka voda zaradi podtlaka v črpalki. Vir: *Slovar pojmov*.

⁹ Božič. *Razvoj*, 16–18.

¹⁰ Planinc, Petra. *Zgodovina gasilstva. Delovno gradivo za tekmovanja gasilske mladine*. Gasilska zveza Slovenije, mladinski svet. 2010.

¹¹ Božič. *Razvoj*, 21–36.

¹² Prav tam, 33–35.

¹³ http://www.prevalje.si/wp-content/uploads/2013/04/prevaljske_novice_s15_dec_09.pdf.

leta 1869, zato Gasilska zveza Slovenije (GZS) to leto razume kot začetek organiziranega gasilstva na Slovenskem ali celo kot začetek gasilstva na Slovenskem. Termina nista najbolj natančna, saj je iz zgoraj opisane zgodovine gasilstva razvidno, da so že pred tem na Slovenskem obstajale določene oblike bolj ali manj organiziranega gasilstva. Se je pa v tem času nedvomno začela gasilska organizacija na društveni in prostovoljni osnovi, kakršno poznamo še danes.

Ob tem velja opozoriti še na problematičnost določanja letnice, ki predstavlja mejnik v gasilstvu na Slovenskem, saj morda obstajajo društva še starejša od metliškega. Dejstvo je, da so nekateri kraji s poskusi in pripravami na ustanovitev požarne brambe oziroma društva začeli že prej ali pa vsaj istočasno kot Metlika (Prevalje 1833, Ljubljana 1863, Ptuj in Laško 1869), a njihova uradna ustanovitev je bila poznejša.¹⁴ Kljub temu je leto 1869 po mojem mnenju dokaj primeren mejnik za začetek gasilstva v danes poznani obliki, saj so se po tem letu društva ustanavljala bolj množično. V dobrih 10 letih se jih je pojavilo vsaj 40, ustanavljanje pa je olajšal tudi zakon o društvih, sprejet leta 1868.¹⁵

Leta 1881 je izšla *Postava zadevajoča red o požarni policiji in o gasilskih stražah (Postava)*, ki je določala obveznosti občin ter pravila in naloge gasilskih društev, s čimer je pripomogla k nadaljnjemu širjenju gasilstva. *Postavi* je bil priložen tudi *Načrt pravil za prostovoljne požarne brambe*,¹⁶ po katerem so se ravnala in oblikovala številna nova društva, med njimi tudi leta 1892 ustanovljeno Gasilno društvo v Cerkljah.

Društva so kmalu pokazala željo po povezovanju, ki so jo uresničila z ustanavljanjem gasilskih zvez. V času Avstro-Ogrske so bile zveze nepovezane in organizirane na nivoju dežel ali določenih območij, nad njimi pa je bdela Avstrijska gasilska zveza. Slednji so se Slovenci leta 1906 odpovedali, saj je nasprotovala slovenskemu poveljevanju in se raje vključili v Zvezo slovanskih prostovoljnih gasilskih društev. V enotno zvezo so se Slovenci povezali šele po 1. svetovni vojni.¹⁷

Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana je bila ustanovljena leta 1919, združevala pa je večino društev na slovenskem ozemlju. Zaradi lažje organizacije se je zveza delila na župe, ki so

¹⁴ Božič. *Razvoj*, 49–56.

¹⁵ Prav tam, 49–60.

¹⁶ Prav tam, 230–235.

¹⁷ Prav tam, 66–74.

združevale društva na istem območju. Leta 1929 so ustanovili še enotno zvezo za celo Jugoslavijo, imenovano Državni vatrogasni savez Kraljevine Jugoslavije.¹⁸

Tak sistem organizacije (krovnna zveza za celo Jugoslavijo, državna zveza za Slovenijo, manjše zveze, ki so na lokalnem nivoju združevale društva) se je obdržal vse do osamosvojitve Slovenije, menjala so se le imena zvez. Običajno je šlo le za prilagoditev imena političnim strukturam, samo delovanje pa se ni bistveno razlikovalo. Slovenska gasilska zveza je tako delovala pod imeni Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana, Gasilska zajednica za dravsko banovino in po drugi svetovni vojni kot Gasilska zveza ljudske republike Slovenije.¹⁹

Po razpadu Jugoslavije je na območju Slovenije glavno vlogo prevzela Gasilska zveza Slovenije, ki še danes vodi področje gasilstva na državnem nivoju. Društva se še vedno povezujejo v občinske in medobčinske gasilske zveze, ponekod pa so oblikovane tudi regijske gasilske zveze.²⁰

Spremembe na področju organiziranosti in razvoja gasilstva na nižjem, lokalnem in regionalnem nivoju na tem mestu ne bodo opisane, bodo pa omenjene v naslednjih poglavjih o Prostovoljnem gasilskem društvu Cerklje.

¹⁸ Tomat, Viljem. *Gasilske zveze v Sloveniji*, Varaždin: 2010, 5–9.

¹⁹ Tomat. *Gasilske zveze*, 5–9.

²⁰ Tomat. *Gasilske zveze*, 12.

Ustanovitev Prostovoljnega gasilskega društva Cerklje na Gorenjskem

Začetkom gasilstva v Cerkljah je botrovalo nekaj večjih požarov v okolici. Ivan Lavrenčič nam v *Zgodovini cerkljanske fare*²¹ poroča o šestih velikih požarih v manj kot desetih letih, in sicer v Polici, Cerkljah, Lahovčah, Šmartnem, na Štefanji Gori in v Zalogu. Ker je bila večina gospodarskih poslopij še vedno krita s slamo, so se požari hitro širili in upepelili skoraj cele vasi. Ob požaru leta 1881 v Cerkljah so našli kar 35 pogorelcev.²² V želji po preprečitvi takšnih požarnih katastrof so se občinski veljaki s takratnim županom Andrejem Vavknom na čelu odločili za nakup ročne gasilske brizgalne. Prvo naj bi tako občina dobila leta 1883 ali pa vsaj 1884, ko so jo uporabili pri požaru na Spodnjem Brniku,²³ do leta 1892 pa naj bi imeli že dve.²⁴

Na Kranjskem je dodatno spodbudo za nakup brizgalne dajala *Postava* iz leta 1881, ki je predpisovala, da mora imeti vsaka vas z več kot 50 hišami²⁵ uporabno brizgalno in vse pripadajoče orodje.²⁶

Samo brizgalna in orodje pa nista zadostovala za uspešno obrambo pred požarom, potrebovali so primerno usposobljene moške, ki bi se zagotovo odzivali klicem na pomoč. Zato so avgusta 1892 ustanovili Gasilno društvo Cerklje,²⁷ ki ga je vodil načelnik Andrej Vavken. Že ob ustanovitvi se je v društvo vključilo okrog 70 članov, ki so takoj pričeli z izobraževanjem.²⁸ Časopisa Slovenec in Laibacher Zeitung²⁹ namreč poročata, da so ob ustanovitvi v Cerklje prišli gasilci iz Kranja in domačim gasilcem pokazali, kako ravnati v primeru požara. Ta

²¹ Lavrenčič, Ivan. *Zgodovina cerkljanske fare*. Ljubljana: Založil Anton Golobič, 1890, 5–6.

²² Slovenski narod, 31. 7. 1881.

²³ Slovenec, 7. 7. 1884.

²⁴ Gorenjec, 17. 6. 1939; Slovenec 12. 9. 1892.

²⁵ Vas Cerklje je imela v tem času 89 hiš. Vir: Obširen imenik krajev na Kranjskem na svitlo dan po C. Kr. statistični centralni komisiji. Special-Orts-Repertorium von Krain Herausgegeben von der K. K. statistischen Central-Commission, Wien: A. Hölder, 1884, 54.

²⁶ Božič, *Razvoj*, 230–231.

²⁷ V 120 letih delovanja je društvo večkrat spreminjalo ime, na kar bom opozorila ob vsakokratnih menjavah. Za lažje branje in razumevanje pa bom uporabljala izraz društvo, saj se organizacijska oblika ni bistveno spreminjala.

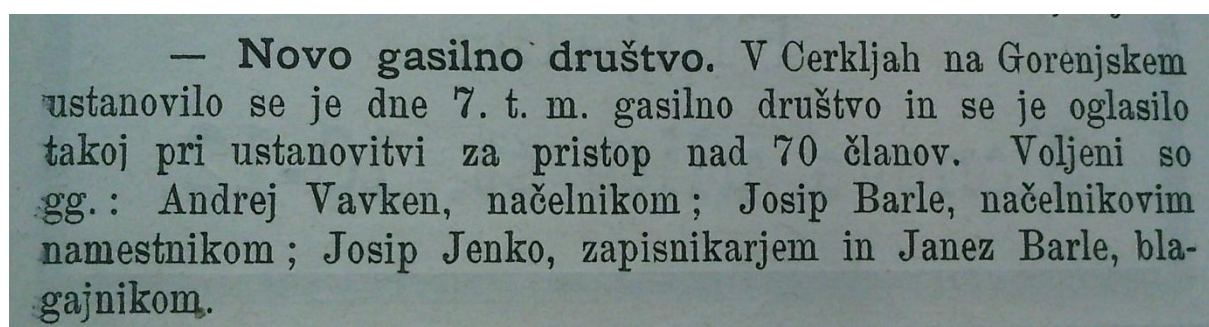
²⁸ Novice, 13. 8. 1892; Slovenec, 12. 9. 1892; Laibacher Zeitung, 16. 8. 1892.

²⁹ Slovenec, 12. 9. 1892; Laibacher Zeitung, 25. 8. 1892.

dogodek je bil celo ovekovečen, saj v knjigi *Od Ilirije do Jugoslavije*³⁰ najdemo fotografijo šolskega poslopja, na katerem so ob ustanovitvi društva izvedli vajo.³¹

Namenoma je navedenih več podatkov, ki govorijo v prid ustanovitvi leta 1892, saj je gasilsko društvo Cerklje kar nekaj desetletij kot leto ustanovitve upoštevalo leto 1899. Zakaj je prišlo do razlike v letih, ni popolnoma jasno, podatkov ali člankov o ustanovitvi v letu 1899 namreč nimamo. Časopis Gorenjec³² ob 40-letnici društva navaja, da je bilo leta 1892 le določenih nekaj mož za gasilce, uradna ustanovitev pa je bila leta 1899. Vodstvo so takrat prevzeli načelnik Janez Kern, tajnik Andrej Kmet in blagajnik Matevž Kern.

Slika 1: Novica o ustanovitvi.

Vir: Novice, 13. 8. 1892.

To trditev izpodbijajo zapisi o podpori deželnega odbora za nabavo orodja v vrednosti 200 goldinarjev, ki je bila že leta 1892 namenjena gasilskemu društvu Cerklje in ne občini Cerklje.³³ Tudi članek ob otvoritvi gasilskega doma leta 1900 pravi, da društvo obstaja že nekaj let, svoj dom pa so dobili šele sedaj.³⁴ Poleg tega je že v Novicah³⁵ omenjeno, da so ob ustanovitvi volili funkcionarje, značilne za takratna društva. Skupina mož, zadolžena le za gašenje, verjetno ne bi potrebovala zapisnikarja in blagajnika.³⁶

Morda društvo leta 1892 res še ni bilo uradno potrjeno, morda pa so po smrti načelnika Vavkna (leta 1898) društvo le na novo organizirali in si pripisali zasluge za ustanovitev. Kot zanimivost naj opozorim še na dejstvo, da je v *Od Ilirije*, ki je izšla leta 1931, omenjena letnica ustanovitve 1892, čeprav so ostali viri in društvo samo do 60. let 20. stoletja upoštevali

³⁰ Lapajne, Josip. *Od Ilirije do Jugoslavije*. Ljubljana: Založila Cerkljanska šola za jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč, 1931, 17.

³¹ Fotografija je bila verjetno res posneta leta 1892, saj je na njej še staro šolsko poslopje, brez razširitve, dokončane leta 1899. Lapajne. *Od Ilirije*, 17–28.

³² Gorenjec, 17. 6. 1939.

³³ Novice, 13. 8. 1892; Domoljub, 1. 9. 1892.

³⁴ Gorenjec, 1. 9. 1900.

³⁵ Novice, 13. 8. 1892.

³⁶ Zapisnikar naj bi bil Josip Jenko, blagajnik pa Janez Barle. Novice, 13. 8. 1892.

leto 1899.³⁷ Praznovanje so prestavili šele po naključnem odkritju že večkrat omenjenega zapisa v Novicah.

Kljub temu, da so viri za prva leta delovanja zelo skromni, nam dokazujejo, da so Cerkljani do leta 1899 vsaj dvakrat uspešno posredovali pri požarih.³⁸ Ker v gasilstvu popolnoma uradna ustanovitev ni tako pomembna kakor začetek delovanja in s tem pomoč sočloveku, danes velja (in bo verjetno za vedno obveljalo), da je bilo društvo ustanovljeno leta 1892.

³⁷ Urednik knjige je bil Vavknov zet, zato je morda imel in navajal podatke, ki so se razlikovali od uradnih. Lapajne. *Od Ilirije*, 82.

³⁸ Več o tem v naslednjem poglavju.

Delovanje društva do konca 1. svetovne vojne

Najstarejši zapisi v arhivu društva segajo v leto 1909, zato se pri pisanju o prvih nekaj letih delovanja lahko opremo le na skromne časopisne vire.

Prvo novico po ustanovitvi zasledimo leta 1896, ko so iz Cerkelj z brizgalno prihiteli na pomoč v nekaj kilometrov oddaljeno vas Praprotna Polica. Pri tem sta si dva Cerkljana, župan Andrej Vavken in nadučitelj Andrej Kmet, zaslužila pohvalo za uspešno posredovanje.³⁹ Društvo ni izrecno omenjeno, a če podatki o ustanovitvi držijo, je bil Vavken takrat tudi načelnik društva, medtem ko je bil Kmet nekaj časa tajnik,⁴⁰ kar pomeni, da je bilo nekakšno jedro že oblikovano.

V naslednjem letu so z brizgalno posredovali pri požaru na Spodnjem Brniku, kjer so skupaj z brizgalnami iz Zgornjega Brnika, Vogelj in Šenčurja obvarovali vas pred ognjem.⁴¹ Dve poročili o dogodku pripisujeta zasluge za uspešno pogašen požar dvema različnima brizgalnoma, prvo šenčurski, drugo cerkljanski,⁴² a oba prispevka na koncu ugotavljata, da si pohvalo zaslužijo vsi gasilci. Ob tem velja opozoriti, da se beseda gasilec dolgo uporablja za vse, ki pomagajo gasiti požar, ne le za člane gasilskih društev, zato tu zopet ni neposrednih dokazov o obstoju društva.

Pri gašenju požara v Poženiku leta 1899 cerkljanski gasilci kljub požrtvovalnosti niso bili preveč uspešni, saj je gospodarju pogorela hiša in gospodarska poslopja poleg nje.⁴³ To pravzaprav ni nič nenavadnega za takratne razmere, saj je bil običajno prihod na kraj požara zaradi slabih možnosti obveščanja (zvonjenje zvonov) in počasnega prevoza s konji pozen. Zato so ročne brizgalne pogosto bolj kot za gašenje požara služile za močenje sosednjih objektov, ki so jih tako poskušali zavarovati pred ognjem. Tudi iz prispevkov v časopisih razberemo, da so gasilce hvalili za uspešno gašenje že, če so obvarovali sosednja poslopja oziroma ostalo vas.

Istega leta prvič po ustanovitvi zasledimo novico, kjer je izrecno omenjeno gasilsko društvo Cerklje, gre pa za prijavo na slavnost ljubljanskega gasilskega društva.⁴⁴ Udeležba na

³⁹ Slovenec, 13. 8. 1896.

⁴⁰ Gorenjec, 17. 6. 1939.

⁴¹ Slovenec, 3. 8. 1897; Slovenski narod, 30. 7. 1897.

⁴² V zgodovini društva najdemo kar nekaj podobnih primerov, saj so poročila odvisna od tega, od kod je dopisnik in od politične usmeritve časopisa.

⁴³ Novice, 29. 4. 1899.

⁴⁴ Slovenec, 1. 9. 1899.

različnih slavnostih in praznovanjih je postala stalnica v delovanju društva, pri tem pa se niso omejili le na področje gasilstva, temveč so se odzivali tudi vabilom raznih kulturnih in prosvetnih društev ter Cerkve.⁴⁵

Junija leta 1900 so se udeležili slavnosti ob razvitju zastave Gorenjskega Sokola,⁴⁶ le mesec dni kasneje, 19. avgusta, pa so ob blagoslovu novega gasilskega doma organizirali svojo slovesnost. Ob tej priložnosti so v Cerklje prišli številni veljaki in člani gasilskih društev, ki so se po blagoslovu in govorih odpravili na Hribarjev vrt,⁴⁷ kjer je potekala veselica s srečelovom.⁴⁸

Slika 2: Takšen naj bi bil stari gasilski dom.

Vir: www.pgdcerklje.si/drustvo/zgodovina.html.

Dogodek je pomemben zato, ker cerkljanski gasilci pred tem niso imeli svojega gasilskega doma. Po pripovedovanju starejših občanov naj bi orodje do izgradnje doma shranjevali v župnišču, pri takratnemu župniku Antonu Golobiču. Ta jim je nato odstopil tudi zemljišče za gradnjo doma, s katero so začeli v letu 1899. Dom je bil zgrajen v enem letu, nekoliko dlje pa je trajalo odplačevanje (simbolične) odškodnine za zemljišče. V arhivu župnije Cerklje

⁴⁵ Udeleževanje je bilo pogojeno z voljo in prepričanju vsakokratnega vodstva, zato so si občasno nakopali tudi kritike v različnih časopisih.

⁴⁶ Slovenski narod, 10. 7. 1900.

⁴⁷ Takratni ljubljanski župan Ivan Hribar je imel v središču Cerkelj hišo z velikim vrtom, kjer so pogosto potekale prireditve in veselice.

⁴⁸ Gorenjec, 1. 9. 1900; Slovenski narod, 21. 8. 1900.

najdemo dopise iz leta 1912, ki določajo vrednost letnega prispevka za zemljišče. Župnik Franc Dolinar si je želel pridržati pravico, da župnija v primeru potrebe lahko zahteva porušitev doma, a na to zahtevo društvo ni pristalo. Župnika so prosili za odpis sveta, vendar nadaljnjih dopisov, ki bi poročali o razpletu, ni.⁴⁹

Z izgradnjo doma so pridobili osnovne pogoje za delovanje, manjkalo jim je le še nekaj znanja. Tega so se očitno zavedali, saj so se člani društva leta 1902 udeležili predavanja gospoda Franca Ksavra Trošta,⁵⁰ tajnika Zaveze gasilskih društev kranjskih. Govorili so o knjigovodstvu, pisanju dopisov in prošnji ter splošnem blagajniškem stanju. Ob koncu so omenili še skrb za red in čistočo orodja.⁵¹

Podatkov o času vključitve društva v Zavezo gasilskih društev kranjskih⁵² (imenovano tudi Deželna zveza gasilskih društev na Kranjskem) nimamo, tudi udeležba na predavanju tega ne razkriva. Iz kasnejših zapisov izvemo le, da so leta 1913 že izstopili iz te zveze.

Čeprav je društvo leta 1902 od deželnega odbora dobilo podporo v vrednosti 50 kron, niso bili vsi zadovoljni z njihovim delovanjem oziroma z ravnanjem vodstva.

Za obdobje od leta 1902 do 1905 najdemo le še tri nevtralne zapise o društvu, in sicer ob udeležbi na praznovanju 20-letnice gasilskega društva v Kamniku,⁵³ praznovanju 25-letnice kranjskega gasilskega društva⁵⁴ in blagoslovu novega gasilskega doma v Vodichah.⁵⁵

Poročanja o udeležbi na ostalih dogodkih vsebujejo bolj ali manj očitne kritike poročevalcev. Tako od leta 1902 naprej zasledimo nekaj zanimivih časopisnih novic, ki jih ne gre jemati preveč resno. Bolj kot naštevanju dejstev so namenjene prikazu časa in okoliščin, v katerih je društvo delovalo.

Gorenjec tako poroča, da se je 12 članov društva udeležilo nove maše, pri kateri je bil načelnik poškodovan. Medtem ko naj bi delal red v gneči, ga je podrla in pohodila množica žensk. Dopisnik se je spraševal, kako bodo obvladali množico, ko bo birma, saj naj bi društvo štelo zgolj 12 članov »pod vodstvom profesorja in Menarčevega Janeza.«⁵⁶ Očitno nekaterim vodstvo društva ni bilo všeč, saj so pisali o tem, da je imel profesor Jenko društvo »na

⁴⁹ Župnijski arhiv Župnije Cerklje na Gorenjskem, zelena mapa št. 1, enota 4.

⁵⁰ Gorenjec, 4. 1. 1908.

⁵¹ Gorenjec, 19. 7. 1902.

⁵² Zvezo je leta 1888 ustanovil Fran Doberlet. Tomat. *Gasilske zveze*, 3.

⁵³ Gorenjec, 16. 8. 1902.

⁵⁴ Slovenec, 8. 8. 1904.

⁵⁵ Kamničan, 14. 10. 1905.

⁵⁶ Gorenjec, 16. 8. 1902; podatek o tem, kdo je profesor razberemo v Gorenjcu z dne 25. 10. 1902.

špagci»⁵⁷ ter celo o domnevnem pogrebu društva.⁵⁸ Kot je razvidno iz novic, je društvo kljub črnim napovedim delovalo naprej.

Leta 1903 so s pozdravljanjem udeležencev na sokolskem izletu v Cerkljah zopet izzvali nekaj kritike,⁵⁹ leta 1905 pa niso bili zaželeni kot častna straža na velikonočni procesiji.⁶⁰ Iz navedenih člankov lahko razberemo, da je bilo vodstvo društva liberalno usmerjeno, žal pa zanesljivih podatkov o nosilcih funkcij v prvih 15 letih delovanja nimamo.

Ob ustanovitvi društva je bil načelnik Andrej Vavken, ki je funkcijo verjetno obdržal do svoje smrti leta 1898, njegov namestnik je bil Josip Barle, zapisnikar Josip Jenko in blagajnik Janez Barle.⁶¹ Na mestu načelnika se kasneje omenjata Ivan Kern (1898–1899) in Andrej Kmet (1900–1907),⁶² a podatkov ni mogoče potrditi.

Zanesljivejše podatke najdemo v prvem ohranjenem gradivu iz arhiva PGD Cerklje, Zapisnikih sej in občnih zborov od leta 1909 do 1932, kjer lahko preberemo, da je Andrej Kmet leta 1907 odstopil z mesta tajnika, Jože Likozar pa z mesta načelnika. To sta storila na seji, ki je potekala manj kot mesec dni po izvolitvi na občnem zboru, razlog pa je bila politika v društvu. Vodenje društva je do občnega zbora leta 1909 prevzel podnačelnik Janko Ahlin, nato pa je bil za načelnika izvoljen Janez Kern. Obenem so izvolili še tajnika Josipa Lapajneteta, blagajnika Ivana Kerna in ostale odbornike.⁶³

V zapisniku občnega zbora s 7. 3. 1909⁶⁴ izvemo tudi, da so leta 1908 izvedli vajo na Spodnjem Brniku in dali brizgalno očistiti. Poleg poročila za nazaj so pregledali še finančno stanje in naredili načrte za naprej. Odločili so se za nakup 100 metrov cevi, drsalnega prta in voza za moštvo. Dogovorili so se za praznovanje desetletnice društva, na katerem bi predstavili ravnanje z orodjem. V naslednjih zapisnikih najdemo program za praznovanje, ki napoveduje javno tombolo, šaljivo pošto, koriandole, ples in petje, a kasneje ni podatka, da so praznovanje res izvedli. Z načrtovanjem obletnice se začne skoraj 50-letno obdobje, ko so za leto ustanovitve društva šteli leto 1899.⁶⁵

⁵⁷ Gorenjec, 25. 10. 1902.

⁵⁸ Slovenec, 7. 4. 1902; Več podatkov o smrti oziroma prenehanju društva ni zapisanih, zato gre verjetno le za pretiravanje in medsebojno obračunavanje različnih veljakov.

⁵⁹ Slovenec, 15. 7. 1903.

⁶⁰ Gorenjec, 6. 5. 1905.

⁶¹ Novice, 13. 8. 1892.

⁶² Gasilsko društvo Cerklje. *100 let gasilskega društva Cerklje*. Cerklje: Tiskarna Merkur, 1992, [21].

⁶³ Arhiv PGD Cerklje. *Zapisniki sej in občnih zborov 1909–1932*. Zapisnik občnega zbora 7. 3. 1909.

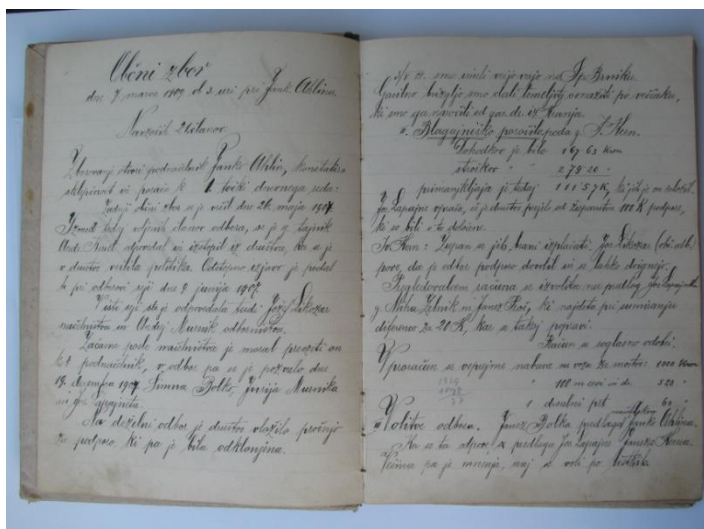
⁶⁴ Prav tam.

⁶⁵ Več o tem je napisano že v poglavju o ustanovitvi društva.

Člani so izrazili željo, da društvo deluje le Bogu na čast in bližnjemu v pomoč, brez vmešavanja politike. Prav tako so se dogovorili, da naj se člani redno izobražujejo in se izurijo za ravnanje s stroji.⁶⁶

Načrte so začeli uresničevati takoj, saj so že v istem mesecu organizirali pouk o sestavi brizgalne in določili zadolžitve posameznim članom. Kot je bilo takrat v navadi, so jih razdelili na plezalce, varuhe in brizgalce. Plezalci so bili tisti, ki so gasili in reševali ljudi in premoženje, varuhi so rešeno imetje in gasilsko orodje varovali pred tatovi, brizgalci pa so bili vsi ostali, ki so skrbeli za polaganje cevi, brizgalno, črpanje in dobavo vode.⁶⁷ Iz zapisnika prve seje odbora izvemo, da je bilo vseh članov 41, od tega 39 delovnih in dva podporna.⁶⁸

Slika 3: Najstarejši ohranjeni zapisnik občnega zbora.

Vir: Fotografija iz arhiva avtorice.

Prvi zapisniki nam razkrivajo, da so se morali gasilci precej potruditi za finančna sredstva. Za podpore so prosili deželni odbor, ki je prošnje včasih odobril, spet drugič ne, različne zavarovalnice in občinski odbor. Občinski odbor je leta 1909 sredstva odobril, a je trajalo še nekaj časa, preden so denar izplačali. Kako skromni so bili prihodki in kako pomemben je bil vsak prispevek in premoženje, nam kaže dejstvo, da so si gasilci več let prizadevali, da bi jim županstvo vrnilo 96 izposojenih opek. Kljub vsemu je bilo sredstev tako malo, da so morali za nakup cevi vzeti posojilo pri lokalni hranilnici in posojilnici in so jih plačali šele naslednje

⁶⁶ Zapisniki 1909–1932, Zapisnik občnega zbora 7. 3. 1909.

⁶⁷ Pravila PGD Stara Loka, julij 1900. <http://www.gasilci-staraloka.com/staro/pravila%20pgd%20Stara%20Loka.PDF>.

⁶⁸ Zapisniki 1909–1932, 1. odborova seja, 14. 3. 1909.

leto. Nakup cevi se je izkazal za pravilno naložbo, saj so jih kmalu potrebovali pri požaru poda, kjer so skupaj z gasilci iz Zgornjega Brnika preprečili razširitev ognja na sosednja poslopja.⁶⁹

Med bolj prijetnimi aktivnostmi zasledimo udeležbo članov na raznih slavnostih, na primer na 30-letnici gasilskega društva v Kranju.⁷⁰

Leti 1910 in 1911 nam postrežeta z manjšim številom podatkov. Izvemo, da so dobili nekaj sredstev za uspešno gašenje požara v letu 1909 in dokupili še 45 metrov cevi. Zanimali so se za nakup voza za cevi, a dejanski nakup ni omenjen.⁷¹ V tem času so pridobili nekaj novih članov in se udeležili blagoslova novega gasilskega doma v Tržiču.⁷²

Število aktivnosti, zapisnikov in časopisnih novic se poveča leta 1912. Takrat zopet skličejo občni zbor z volitvami, ki pa razen novega načelnika Franca Ahlina niso prinesle večjih novosti. Med sklepe občnega zbora spada tudi odločitev o izvedbi vaje na dan sv. Florjana, zaščitnika gasilcev.⁷³

Denar, ki so ga še vedno dolgovali hranilnici in posojilnici v Cerkljah, so sklenili poravnati s prodajo starejše ročne brizgalne. S tem bi sicer zaslužili le za 2/3 dolga, ostala sredstva pa so želeli pridobiti od županstva. Ker jim slednje ni ugodilo, je dolg založil društveni blagajnik.⁷⁴

V prvi polovici leta so uspešno pogasili požar dimnika v župnišču, tako da se ogenj ni razširil na ostrešje, sodelovali so pri gašenju požara v Zalogu⁷⁵ in si prislužili pohvale za pomoč pri gašenju velikega požara v Šenčurju. Najbolj se je izkazal podnačelnik Jožef Robas, ki je pred ognjem rešil enega od pogorelcev.⁷⁶ Pri požaru je nastalo nekaj stroškov in škode, zato so zaloško in šenčursko županstvo prosili za povračilo stroškov. Nakupili so nekaj novega orodja in popravili brizgalno ter gasilski dom.⁷⁷

⁶⁹ *Zapisniki 1909–1932*. Vsi zapisniki od leta 1909 do 1914.

⁷⁰ *Zapisniki 1909–1932*, Odborova seja, 14. 8. 1909.

⁷¹ V zapisniku občnega zbora s 14. 4. 1912 je zapisano, da so sklepali tudi o nakupu cevi, voza in zavarovanju članov, z dopisom, da so slednje odklonili. To bi lahko pomenilo, da so voz kupili, odklonili so le zavarovanje. *Zapisniki 1909–1932*. Zapisnik občnega zbora, 14. 4. 1912.

⁷² *Zapisniki 1909–1932*, 5. seja, 15. 1. 1911; Slovenec, 24. 5. 1911.

⁷³ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 14. 4. 1912.

⁷⁴ *Zapisniki 1909–1932*, 6. odborova seja, 31. 3. 1912 in seja 28. 4. 1912.

⁷⁵ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 14. 4. 1912 in 1. seja 12. 1. 1913.

⁷⁶ Gorenjec, 8. 6. 1912 in Gorenjec, 15. 6. 1912.

⁷⁷ *Zapisniki 1909–1932*, 1. seja, 12. 1. 1913.

Slika 4: Ročna brizgalna, last PGD Zgornji Brnik. Cerkljanska je bila podobna tej.

Vir: Fotografija iz arhiva avtorice.

Preostanek leta pa za društvo ni bil tako uspešen. Neprijetno jih je presenetil dopis župnega urada s predlogom za sklenitev pogodbe z nadarbino za zemljišče, ki ga je župnik okrog leta 1900 odstopil za gradnjo gasilskega doma. Zakaj je župnik želel sprva brezplačno prepuščeno zemljišče urediti s pogodbo in nadarbino, ni jasno, so se pa potem dogovorili za simbolično vsoto, kot je že opisano pri gradnji gasilskega doma.⁷⁸

Jeseni so želeli pripraviti veselico s plesom in pijačo, kar je zmotilo klerikalne nasprotnike liberalno usmerjenega vodstva. Kljub pisanju po časopisih in političnem obračunavanju so veselico izpeljali, a s slabim uspehom, za kar so okrivili oviranje s strani klerikalcev.⁷⁹

Zaradi liberalne usmeritve vodstva pa niso imeli težav le na lokalnem nivoju, ampak naj bi zato ostali tudi brez sredstev gasilskega sklada, s katerim je upravljal deželni odbor. Liberalni časopis Slovenski narod poroča, da je odbor (brez sodelovanja z liberalno usmerjeno gasilsko zvezo) poslal v pregled društev klerikalno komisijo, ki je sredstva črtala vsem liberalnim društvom. O resničnosti zapisanega lahko le ugibamo, dejstvo pa je, da je društvo, tako kot mnoga druga, ostalo brez omenjene podpore.⁸⁰

Strankarski razkol med gasilci se je nadaljeval tudi leta 1913, ko je svoj vrh dosegel z ustanovitvijo nove gasilske zveze na deželnem nivoju. Deželna zveza gasilskih društev na Kranjskem (od leta 1910 preimenovana v Slovensko deželno zvezo prostovoljnih gasilskih društev na Kranjskem), ki je prej združevala skoraj vsa društva v deželi, je bila za razliko od deželnega odbora usmerjena liberalno, zato je postala trn v peti številnim društvom in

⁷⁸ Prav tam.

⁷⁹ Gorenjec, 28. 9. 1912, 5. 10. 1912, 12. 10. 1912; Slovenski narod, 3. 10. 1912.

⁸⁰ Slovenski narod, 7. 10. 1912.

deželnemu odboru. Nestrinjanje so odpravili z ustanovitvijo nove, klerikalno usmerjene Kranjske deželne gasilske zveze v Ljubljani. Ta zveza je takoj pridobila preko 80 društev, verjetno tudi zato, ker so bili privilegirani pri razdeljevanju sredstev gasilskega sklada deželnega odbora.⁸¹

Med društvi, ki so se vključila v novo zvezo, je bilo tudi cerkljansko, saj je v vmesnem času zamenjalo velik del svojega vodstva. Na občnem zboru so izvolili novega tajnika Blaža Kaplenika, blagajnika Ivana Jenka, nove odbornike in vodje posameznih odsekov, s čimer so se približali klerikalni usmeritvi. Sprememba je bila očitna, saj so se začeli udeleževati katoliških dogodkov, na primer sprejema knezoškofa v Cerkljah in katoliškega shoda v Ljubljani. Udeležili so se tudi blagoslova nove brizgalne v Kamniku ter imeli 3 vaje. Sklenili so vrniti dolg, ki ga je založil bivši blagajnik ter nakupiti nove čelade in pasove. Sredstva za to so prvič pridobili z iskanjem podpornih članov po okoliških vaseh, zopet pa so bili deležni tudi podpore deželnega odbora.⁸²

Razmere v društvu so se stabilizirale, vendar je ob tem izstopilo nekaj članov. Poročila občnih zborov iz začetka leta 1914 navajajo le še 21 oz. 22 rednih članov. Na rednem občnem zboru konec januarja so ponovno izvolili prejšnje vodstvo, na izrednem občem zboru sredi marca pa tokrat niso obravnavali težav v vodstvu, ampak so potrdili nova pravila, ki jih je predpisala Kranjska deželna gasilska zveza, ter se dogovorili za proslavitev 15-letnice društva. O tej proslavi kasneje ni več zapisov, prav tako kot ne o udeležbi na velikonočni procesiji, o kateri so se tudi dogovarjali.⁸³ V povezavi z družabnim življenjem obstaja le zapis o udeležbi na praznovanju ob 10-letnici službovanja župnika Dolinarja v Cerkljah.⁸⁴

Na sejah so člane znova razdelili na brizgalce, plezalce in varuhe ter sklenili posodobiti svojo opremo. Dokupili naj bi toliko oblek, čelad in pasov, da bi imel vsak član svojo opremo, poleg tega pa še 6 luči, 5 bakel ter alarmni rog. Da bi pridobili nekaj sredstev za nakup, so se odločili prodati staro brizgalno in kolesi z osjo, ki sta nekoč pripadali staremu vozu.⁸⁵

⁸¹ Tomat. *Gasilske zveze*, 3, 5.

⁸² *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 4. 5. 1913 in sej 12. 5. 1913, 8. 6. 1913 in 28. 12. 1913; Občinska uprava 1913, letnik 8, št. 23/24.

⁸³ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 25. 1. 1914 in Zapisnik izrednega občnega zbora 15. 3. 1914.

⁸⁴ Gorenjec, 8. 5. 1914.

⁸⁵ *Zapisniki 1909–1932*, Odborova seja, 19. 3. 1914 in 21. 6. 1914.

V tem letu so bili dejavni tudi pri gašenju dveh požarov, in sicer pri velikem požaru v Zalogu, ki je upepelil več poslopij in stanovanjsko hišo,⁸⁶ ter pri požaru na Zgornjem Brniku, ki ga je zanetila strela.⁸⁷

Društvo se je ravno na novo organiziralo in se s polno paro lotilo dejavnosti, ko je vnemo članov prekinila 1. svetovna vojna. Zapisi s konca junija 1914, ki omenjajo le nakupe in prodajo orodja, nam ne kažejo nikakršnega pričakovanja velike vojne. Pa vendar se po tem datumu za dobra štiri leta izgubi vsaka sled o morebitnem delovanju društva. Časopisnih novic ne najdemo, prav tako ni zapisnikov sej in občnih zborov. Da društvo vsaj formalno najverjetneje res ni delovalo, nam nakazuje tudi zvezek z zapisniki sej in občnih zborov. V njem se prvi povojni zapisnik z 8. 12. 1918 pojavi na isti strani kot zadnji predvojni zapisnik. S tem zapisnikom se znova začne aktivno delo društva.⁸⁸

⁸⁶ Gorenjec, 17. 4. 1914.

⁸⁷ Slovenec, 1. 7. 1914.

⁸⁸ *Zapisniki 1909–1932*, Odborova seja, 19. 3. 1914 in 21. 6. 1914.

Društvo med obema vojnama

Po nekajletnem premoru zaradi vojne morije so člani nadaljevali z delom skoraj, kot da se ne bi nič zgodilo. Prehoda Slovencev iz Avstro-Ogrske monarhije v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev ne omenjajo, prav tako ni prišlo do kakšnih organizacijskih sprememb in sprememb v delovanju društva. Z delom so nadaljevali tako, kot so končali pred vojno.

Na prvi povojni seji, ki je potekala 8. 12. 1918, so izvolili novega načelnika Janeza Likozarja in sprejeli nekaj novih članov. Dogovorili so se še, da prosijo občinski in deželni odbor za podporo.⁸⁹ Morda so kakšno neuradno srečanje izvedli že prej, saj je marca 1918 občinski odbor po štirih letih zopet razpravljal o podpori gasilnim društvom. Podpore takrat še niso podelili, so jim pa sredstva za popravilo poškodovanega orodja nakazali slabo leto kasneje.⁹⁰

Vojno so omenili le enkrat, šele sredi leta 1919, ko so izrazili sožalje in ob tem iz društva izbrisali 6 članov (med njimi tudi načelnika Ahlina), ki so v vojni izgubili življenje. Nesrečne čase so očitno želeli čim prej pustiti za seboj, saj so se kmalu začeli dogovarjati za izvedbo veselice ob 20-letnici društva. Veselica, ki naj bi potekala 24. avgusta, je imela napovedan bogat program; udeležbo pri sveti maši, igro s srečelovom, za konec pa še prosto zabavo. Poročila o izvedbi v zapisnikih ni, so pa starejši občani pripovedovali, da so kmalu po vojni gasilci igrali igro Divji lovec.⁹¹

Nekaj dela so imeli tudi na operativnem področju, saj so v nekaj mesecih gasili tri požare. Najprej je zagorelo v Dvorjah, nato sredi Cerkelj, konec julija pa še v Zalogu. Ob tem so gasilci pohvalili pomoč sosedov in vaščanov pri prvih dveh požarih, grajali pa so Založane, ki naj bi samo stali in gledali.⁹²

Prva povojna sprememba v organizaciji gasilstva se je leta 1919 odvijala na nivoju zvez. Ustanovili so Jugoslovansko gasilsko zvezo Ljubljana, ki naj bi povezala vse gasilstvo na območju, kjer so živeli Slovenci. Vanjo sta se vključili obe pred vojno delujoči gasilski zvezi na Kranjskem in Štajerska zveza požarnih bramb. S tem je starosta zveze, cerkljanski rojak Fran Barle, uresničil svoja prizadevanja za ustanovitev enotne zveze, kar mu je pred vojno preprečevala strankarska razdvojenost. Ta zveza je nadomestila stare zveze, zato so jih ukinili

⁸⁹ *Zapisniki 1909–1932*, Seja, 8. 12. 1918.

⁹⁰ SI_ZAL_KRA/0107, Občina Cerklje, T. e. 1, Zapisniki sej 1912–1941, Sejni zapisniki 1912–1928, Zapisnik seje občinskega odbora, 24. 3. 1918 in Zapisnik seje občinskega odbora, 9. 2. 1919.

⁹¹ *Zapisniki 1909–1932*, Seja, 29. 6. 1919 in 13. 7. 1919; GD Cerklje. *100 let*, [19].

⁹² *Domovina*, 8. 8. 1919.

in v okviru nove zveze ustanovili manjše krajevno organizirane gasilske župe.⁹³ Gasilsko društvo Cerklje je spadalo v Gasilsko župo Kranj, vendar ni znano, kdaj so se vanjo vključili.

Morda je bila že okrožna vaja leta 1920 organizirana v skladu z navodili župe, saj v preteklosti ne zasledimo vaj, na katere bi cerkljanski gasilci povabili še 5 okoliških društev.⁹⁴

Aktivnost članov se je povečala že naslednje leto, saj so že januarja pripravili predpusno veselico, avgusta pa še veselico s srečelovom in šaljivo pošto. Zapisniki sej nam ponujajo delni vpogled tudi v organizacijo veselic. Obe veselici sta potekali pri lokalnem gostilničarju, dobitke za srečelov so kupovali pri vseh treh cerkljanskih trgovcih, redarji so bili člani društva, čisti dobiček od prodaje vina in vstopnic pa je ostal društvu.⁹⁵

Da je društvo dobro delovalo, nam kaže vstop kar 12 novih članov v enem letu, zaupanje v vodstvo pa so z izvolitvijo istih nosilcev najpomembnejših funkcij potrdili na občnem zboru ob koncu leta.⁹⁶

Društvo se je za nekaj let izognilo političnim zdraham, kljub temu, da se je udeležilo sprejema Ivana Hribarja v Cerkljah. Ta je bil leta 1921 že imenovan za kraljevega pokrajinskega namestnika, tako da je verjetno visok položaj preprečil morebitne pritožbe glede udeležbe in govora načelnika na tej slovesnosti.⁹⁷

Tudi v letih 1922 in 1923 so se posvečali družabnemu življenju. Najprej so se udeležili 40-letnice Gasilskega društva Kamnik, nato pa veselice v Kranju. Poleg tega so poskrbeli za čiščenje gasilskega doma in brizgalne ter leta 1923 izvedli kar dva občna zbora, prvič le za pregled računov, drugič pa za volitve. Medtem ko je večina izvoljenih obdržala svoje položaje, se je v društvu pojavila še novost – prvič so poleg načelnika volili tudi poveljnika društva. Izvoljen je bil nedavno priključen član Ivan Miklavčič. To pa ni bila edina novost v tem letu, predlagali so še ustanovitev naraščaja, ki bi ga vodil Jože Erzar. Kasneje se naraščaj ne omenja več, tudi majhno število novih pridruženih članov ne govori v prid razvoju dela z mladino.⁹⁸

⁹³ Tomat. *Gasilske zveze*, 5, 6.

⁹⁴ *Zapisniki 1909–1932*, Seja, 11. 7. 1920.

⁹⁵ *Zapisniki 1909–1932*, Odborova seja, 6. 1. 1921 in 24. 7. 1920.

⁹⁶ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 26. 12. 1921 in sej, 22. 5. 1921 in 24. 7. 1921.

⁹⁷ Slovenski narod, 10. 8. 1921.

⁹⁸ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 27. 5. 1923 in 23. 12. 1923, ter sej, 26. 5. 1922, 6. 5. 1923 in 28. 12. 1913.

Izvedba tombole s plesom marca leta 1924 je vprašljiva, saj je omenjeno le nekaj načrtovanja, podrobnejšega dogovora in poročila pa ni. Dogodek je še bolj vprašljiv, ker so za veselico s srečelovom konec avgusta naredili natančnejši načrt in po izvedbi popisali vse stroške ter dobiček. S pridobljenimi sredstvi so kupili 100 metrov cevi za brizgalno.⁹⁹ Kot omenja Jutro,¹⁰⁰ je bila dobro obiskana veselica prirejena ob 25-letnici društva.

Naslednje leto so najprej izvedli občni zbor, na katerem so govorili o preteklem delu in načrtih za prihodnost. Ob tem so omenili manjši požar v Poženiku, finančno stanje in napeljavo električne razsvetljave v gasilski dom. Razsvetljavo jim je brezplačno zagotavljal Ivan Čimžar, lastnik nove elektrarne¹⁰¹ na potoku Reka. Med načrti za prihodnost so omenjali novo ročno brizgalno, a so morali ti še nekaj let počakati. Ob koncu leta so imeli še en občni zbor, na katerem so izvolili nove odbornike, saj je prejšnjim potekel dveletni mandat. Za novega načelnika so izvolili Ivana Jenka, za poveljnika pa Jakoba Kuralta. Na seji, ki je potekala v začetku leta 1926, so odborniki izvolili še Janeza Omersa za tajnika in Ivana Miklavčiča za blagajnika.¹⁰²

Izvoljeni so na položajih ostali le nekaj mesecev, nato pa je staro vodstvo ugotovilo, da nova pravila še niso bila sprejeta, zato so volitve razglasili za neveljavne. Omenjajo stara pravila iz leta 1909, ki veljajo za triletno obdobje, tako da gre verjetno za trajanje mandata. S tem lahko pojasnimo, zakaj staremu odboru in vodjem mandat še ni potekel in zakaj so obdržali položaje brez nasprotovanja novoizvoljenih odbornikov.¹⁰³

Že sredi aprila 1926 so sklicali nov občni zbor, na katerem so najprej sprejeli pravila, ki jih je leta 1920 predpisala Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana, nato pa izvedli ponovne volitve. Tokrat so za načelnika izvolili Ivana Likozarja in za poveljnika Jerneja Vombergarja. Kot običajno so na seji odbora izvolili še blagajnika Jožeta Robasa in tajnika Jožeta Kerna.¹⁰⁴

Zanimivo je, da v zapisnikih niso omenjali avgustovskega požara v Cerkljah, kjer so zagorela tri poslopja, med njimi je bila hiša sedlarja Miklavčiča. Tudi član društva in kasnejši

⁹⁹ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik seje, 3. 2. 1924, 11. 5. 1924 in 7. 9. 1924.

¹⁰⁰ Jutro, 4. 9. 1924.

¹⁰¹ Elektrarna je bila zgrajena leta 1924 ali 1925, koncesijo za oddajanje elektrike pa je Ivan Čimžar dobil šele avgusta 1925. Vir: SI_ZAL_KRA/0107, Občina Cerklje, T. e. 1, Zapisniki sej 1912–1941. Sejni zapisnik 1912–1928, Zapisnik občinske seje, 15. 8. 1925.

¹⁰² *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 22. 3. 1925 in 26. 12. 1925; Zapisnik seje, 8. 3. 1925 in 2. 2. 1925.

¹⁰³ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 19. 3. 1926.

¹⁰⁴ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 18. 4. 1926 in Zapisnik odborove seje, 25. 4. 1926.

poveljnik in predsednik Ivan Miklavčič je bil sedlar, tako da gre po vsej verjetnosti za njegovo hišo.¹⁰⁵

Novi odbor je resneje začel z zbiranjem sredstev za novo motorno brizgalno. Poleg prispevka občine, ki jim je v letih 1924–1928 redno nakazovala podporo v vrednosti 500 dinarjev,¹⁰⁶ so uvedli novost pri zbiranju sredstev – nabiralne pole za prispevke so namreč poslali tudi rojakom v Ameriko. Seveda so obdržali tudi tradicionalni način zbiranja sredstev s pomočjo veselice in podobnih družabnih dogodkov. V letu 1926 so organizirali dva, veselico in plesni venček.¹⁰⁷

Še več aktivnosti so pripravili naslednje leto, ko so organizirali predpustno veselico, veselico in manjšo prireditev s plesom in srečelovom. Nameravali so odigrati tudi igro Rokovnjači, a so jo zaradi težav odložili. Z majniškim zletom na Taboru pod Šenturško goro so prvič poskrbeli za druženje članov društva.¹⁰⁸

Delovali so tudi na drugih področjih. Prebarvali so stolp pri gasilskem domu in verjetno nanj narisali gasilski znak. Uspešno so posredovali ob požaru, ki je izbruhnil v Cerkljah, saj jim je uspelo obvarovati sosednje stavbe. Ob prazniku svetega Florjana, zaščitnika gasilcev, so se udeležili svete maše, nato pa prikazali vajo, na kateri so reševali dve hiši v središču Cerklj. Ob koncu leta so izvedli še redovno vajo, na kateri je bila udeležba obvezna. Že med letom so namreč ugotovili, da se nekateri člani ne udeležujejo aktivnosti, zato so se odločili, da jih izključijo iz društva. Naredili so seznam ter črtali umrle in neaktivne člane, nekatere pa so predstavili med podporne člane. Kljub vsemu se društvu ni bilo treba bati za obstanek, saj so v preteklih dveh letih pridobili okrog 20 novih članov.¹⁰⁹

Bolj kot izključitev neaktivnih članov jih je prizadela nenadna izguba načelnika Janka Likozarja. Pripravili so žalno sejo v njegov spomin, na kateri je govoril tudi starosta Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana Fran Barle, ter sodelovali pri pogrebu. Tudi takšni neprijetni dogodki, kot je spremljanje članov na zadnji poti, so postali in ostali stalnica v delovanju društva vse do današnjih dni.¹¹⁰

¹⁰⁵ Domovina, 13. 8. 1926.

¹⁰⁶ SI_ZAL_KRA/0107, Občina Cerklje, T. e. 6, Finančna evidenca 1913–1943, Dnevnik občinske blagajne, 1913–1931, vpisi 13. 11. 1924, 26. 11. 1925, 21. 11. 1926, 31. 12. 1927 in 28. 11. 1928.

¹⁰⁷ Zapisniki 1909–1932, Zapisnik odborove seje 25. 4. 1926 in 4. 11. 1926.

¹⁰⁸ Zapisniki 1909–1932, Zapisnik odborove seje 2. 3. 1927, 3. 4. 1927, 1. 5. 1927, 31. 7. 1927, 18. 9. 1927 in 4. 11. 1926.

¹⁰⁹ Zapisniki 1909–1932, Zapisnik občnega zbora, 18. 4. 1926; Zapisniki sej v letu 1926 in 1927.

¹¹⁰ Zapisniki 1909–1932, Zapisnik odborove seje, 28. 8. 1927.

Posle načelnika je do občnega zbora ob koncu leta prevzel poveljnik Vombergar. V vmesnem času so morali zamenjati tudi tajnika, saj se je prejšnji odpovedal svoji funkciji. Mesto tajnika je prevzel Franjo Polajnar.¹¹¹

Na občnem zboru so najprej prebrali poročila o delu društva, nato pa izvedli volitve. Za novega načelnika so izvolili Ivana Kerna, poveljnik pa je ostal Jernej Vombergar. Pod zapisnikom občnega zbora najdemo še dopis, da sta knjige »pregledala in v redu našla«¹¹² tudi predstavnik gasilske župe Kranjske, kar je neposredni dokaz, da je društvo delovalo v okviru in po pravilih te župe.¹¹³

Tajnik Franjo Polajnar in blagajnik Jože Robas sta kot običajno prevzela funkciji na seji odbora, ki je sledila občnemu zboru. Poleg tega so na seji člane imenovali še za funkcije, ki jih do takrat nismo srečali, to je nadzornika oprave, ki je za redno delo dobival celo plačilo, raznašalca obvestil, dva četnika in dva trobentača. Med načrti so omenjali uniformiranje članov, nabiranje denarja za motorno brizgalno in imenovanje častnih članov. Med slednje so uvrstili domačina Frana Barleta, ki si je častni naziv zaslužil zaradi vodenja jugoslovanske gasilske zveze, v domače društvo pa ni bil včlanjen.¹¹⁴

Več o članih društva izvemo ravno v zapisnikih s konca leta 1927 in začetka 1928, saj so poleg imen na novo vključenih in izvoljenih članov vpisovali tudi dejavnost, s katero so se ukvarjali. Ti sicer pomanjkljivi podatki nam povejo, da so bili v društvu zastopani pravzaprav vsi sloji, saj med člani najdemo tako hlapce kot obrtnike (kovač, mlinar, sedlar itd.), trgovce, gostilničarje in posestnike. Pričakovano na višjih položajih najdemo posestnike in nekatere obrtnike.¹¹⁵

Medtem ko je bila pri vodenju vključena le peščica članov, so pri požarih in vajah sodelovali vsi. Ravno tako so vsi člani hodili po določenem območju in zbirali denar za nakup brizgalne. Ob tem so se obrnili tudi na rojake v Ameriki, na slovenske banke in podjetja. Prošnje so poslali še na oblastno skupščino, Jugoslovansko gasilsko zvezo, kranjsko gasilsko župo ter

¹¹¹ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 1. 5. 1927 in 28. 8. 1927.

¹¹² *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 18. 12. 1927.

¹¹³ Prav tam.

¹¹⁴ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 26. 12. 1927.

¹¹⁵ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 18. 12. 1927; Zapisnik odborove seje, 26. 12. 1927 in 26. 2. 1928.

denarne zavode in zavarovalnice.¹¹⁶ V časopisu so objavili celo članek, v katerem so prosili za prispevke, ki bi omogočili čim prejšnji nakup brizgalne.¹¹⁷

Od leta 1928 je društvo delovalo pod nazivom Prostovoljno gasilno in reševalno društvo, saj so po vzoru drugih društev ustanovili še reševalni odsek. Določili so člane odseka, ki so delovali pod vodstvom Franca Škofica in šoferja Cirila Hudobivnika. Njegov avtomobil so tudi določili za vožnjo v primeru vseh nezgod.¹¹⁸

Člani so bili v tem letu zelo aktivni in so se redno srečevali. Priredili so veselico s pestrim programom, ki je obsegal kar osem točk, od tekmovanja tekačev do žogometa in šaljive pošte. Udeležili so se blagoslova gasilskega doma in brizgalne na Lužah, imeli so članski sestanek, na katerem so govorili o uniformiranju in izvedli redovno vajo, še eno vajo brez orodja pa so prikazali na dan Sv. Florjana, ko so se udeležili tudi svete maše. Posebnost tega dne je bilo fotografiranje članov. Ohranjena je le ena fotografija članstva iz obdobja pred 2. svetovno vojno, ki je verjetno nastala prav na ta dan.¹¹⁹

Slika 5: Člani društva okrog leta 1928.

Vir: Fotografija je obešena v gasilskem domu. Foto: Luka Martinjak.

Dogodek, ki je najbolj zaznamoval društvo, pa je odkritje spominske plošče starešini Jugoslovanske gasilske zveze Franu Barletu, ki je umrl maja 1928.

¹¹⁶ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 26. 2. 1928.

¹¹⁷ *Domovina*, 7. 6. 1928.

¹¹⁸ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 25. 3. 1928.

¹¹⁹ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 26. 2. 1928, 25. 4. 1928 in 7. 6. 1928.

Za pripravo slovesnosti ob odkritju plošče na njegovi rojstni hiši so ustanovili poseben pripravljalni odbor. Ta je v sodelovanju z Gasilsko župo Kranj za datum prireditve določil nedeljo, 19. avgusta. Ob tem so prosili ostala društva, naj na ta dan ne prirejajo veselice, da se bodo lahko množično udeležili odkritja. Skupaj so tudi poskrbeli za obveščanje javnosti o prireditvi. Pripravljalni odbor je prireditev natančno načrtoval. Začelo se je s sprejemom gostov, med katerimi so bili poleg številnih gasilcev tudi novi starešina Jugoslovanske gasilske zveze in načelnik Gasilske župe Kranj, nadaljevali so s sprevedom do rojstne hiše, med govori pa so odkrili spominsko ploščo. Program so popestrili s petjem, ki je že nakazovalo na nadaljevanje z veselico. Na veselici so igrale razne godbe in peli pevski zbori, na papirnatih krožnikih pa so stregli hrenovke, klobase, salamo, šunko in sir. Seveda ni manjkalo niti vino. Da je bilo praznovanje bolj slovesno, so običajnemu srečelovu dodali prodajo Barletovih in krajevnih razglednic, streljanje za dobitke, streljanje z možnarji in zvečer spuščanje raket. Člani cerkljanske godbe so naslednje jutro ob petih poskrbeli še za budnico.¹²⁰

Po številnih dogodkih in aktivnostih so 2 člana posvarili zaradi neprimernega obnašanja, nekaj pa so jih izključili, saj se niso udeleževali vaj in ostalih dogodkov. Ostali so nadaljevali z delom in pripravami na igro *Daritev*. Končno so tudi naročili Rosenbauerjevo motorno brizgalno, ki je v društvo prispela naslednje leto.¹²¹

Do prevzema motorne brizgalne je delovanje potekalo po ustaljenih tirnicah. V začetku leta so imeli občni zbor, kjer so prebrali poročila, pregledali račune in izvolili oskrbnika doma ter novega namestnika odbornika. Prejšnji namestnik je prevzel delo januarja umrlega odbornika, ki so ga člani tudi pospremili na zadnji poti.¹²²

Od žalostnih dogodkov so misli preusmerili k praznovanjem. 30-letnice društva niso posebej obeležili, so pa predlagali odlikovanje za vse, ki so v društvu bili že od začetka. Maja so priredili igro *Daritev*, ob prevzemu motorne brizgalne Rosenbauer pa blagoslov, vajo in veselico s srečelovom. Brizgalna je v društvo prispela skoraj 2 meseca pred uradnim prevzemom, že takrat pa so ponjo poslali vozove s člani društva in dekleti, ki so brizgalno

¹²⁰ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 10. 7. 1928, Zapisniki sej pripravljalnega odbora (niso datirani); Slovenski narod 20. 8. 1928.

¹²¹ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 13. 10. 1928.

¹²² *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 27. 1. 1929.

okrasila. Natančno so določili, kdo bo sedel na vozu z brizgalno ob prihodu v Cerklje, kjer so jo pričakali ugledni starešine.¹²³

Vse to nam kaže, da je bila brizgalna Rosenbauer H – 90 pomembna pridobitev v društvu. Z njenim prihodom se je precej spremenila gasilska taktika. Namesto človeške moči je črpalko poganjal bencinski motor z 28 konjskimi močmi, kar je precej olajšalo delo in izboljšalo učinkovitost. Poleg tega, da so za delo z brizgalno potrebovali manj ljudi, je bil curek, ki ga je proizvajala brizgalna, močnejši, bolj konstanten in je v višino dosegel 80 metrov.¹²⁴

Šibka točka v sistemu gašenja je tako ostajal le prevoz brizgalne do mesta požarišča. Brizgalna je bila vdelana v voz,¹²⁵ a vsakič sproti so morali gasilci iskati posestnika, ki bi posodil vprego. Načeloma naj bi si jo sposojali vsakič pri drugem, so pa posestniki včasih zahtevali tudi plačilo za to.¹²⁶

Plačevanje takšnih in drugačnih uslug ter opravil ni bilo nič nenavadnega še pred nekaj desetletji. Društvo je sicer temeljilo na prostovoljni bazi in veliko večino dela opravilo prostovoljno, a mnoga večja dela so posameznim članom plačevali oziroma so jih občasno nagradili za delo. Med plačanimi deli najdemo čiščenje cevi in orodja, razna popravila na gasilskem domu in opremi (leta 1929 so popravljali napušč in ograjo pred domom), izdelavo rezervnih delov... Stroške prevoza v bolnišnico so morali pacienti povrniti sami, povračilo stroškov zdravljenja poškodb, dobljenih na intervencijah, pa so člani terjali od društva ali gasilske župe. Plačevanje funkcij, kot so predsednik, poveljnik, tajnik, blagajnik in odbornik, v tem času ni omenjeno.¹²⁷

Nosilci funkcij so bili ne glede na (ne)plačilo precej aktivni, saj so imeli 9 sej, na katerih so poleg organizacije že omenjenih dogodkov obravnavali še posamezne zadolžitve članov in razne nakupe. Najprej so zamenjali tajnika (mesto je prevzel Franc Telban), nato pa oskrbnika doma ter določili njegov delokrog. Nakup brizgalne je zahteval nove zadolžitve in stroške, tako da so imenovali varuhe cevi in člane, ki so stali ob razdvojniku, kupiti pa so morali olje

¹²³ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 8. 5. 1929, 19. 6. 1929, 2. 7. 1929. Slovenec, 3. 9. 1929.

¹²⁴ Slovenec, 3. 9. 1929.

¹²⁵ Izvor voza ni popolnoma pojasnjen. Najprej so ga želeli narediti doma, a kasneje ni nobenih omemb o tem, tako da je verjetno prišel iz tovarne Rosenbauer skupaj z brizgalno. *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 13. 10. 1928.

¹²⁶ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 28. 9. 1929.

¹²⁷ Arhiv PGD Cerklje, *Vložni zapisnik gasilskega društva 1929–1938*.

za brizgalno in vrvi za navezavo cevi. Odločili so se za prodajo negasilskega inventarja, kot so škafi, šopki in steklenice.¹²⁸

Slika 6: Nova motorna brizgalna iz leta 1929, ki je še vedno shranjena v društvu.

Vir: Foto: Luka Martinjak.

Da je bil nakup motorne brizgalne smiseln in dobrodošel, nam kaže tudi poročilo, ki so ga prebrali na občnem zboru februarja 1930. V njem so zapisali, da so leta 1929 gasili sedem požarov in imeli 8 vaj z brizgalno ter 3 vaje brez brizgalne. Na istem občnem zboru so zopet izvedli volitve, a do vidnejših sprememb ni prišlo, načelnik je ostal Ivan Kern, poveljnik pa Jernej Vombergar. Na naslednji seji so uradno izvolili in potrdili tajnika Franca Telbana, za blagajnika pa je bil ponovno izvoljen Jožef Robas. V leto 1930 je društvo vstopilo s 57 rednimi in 5 podpornimi člani, a so zaradi smrti kmalu izgubili še enega odbornika.¹²⁹

Dolgovi za brizgalno še niso bili v celoti poplačani, zato so iskali načine za zbiranje sredstev. Nekaj je prispevala občina, ki jim je v letih 1929–1931 namenila po 3500 dinarjev na leto,¹³⁰ ostalo pa so morali priskrbeti sami. Govorili so o predpustni veselici s plesom v Sangradu, a ne vemo, če so jo izvedli, odločili pa so se tudi za odkup prevedene igre Grajski strahovi. Po uprizoritvi igre so pripravili še veselico. Dodatni zaslužek so si obetali tudi od izposojanja gasilskih cevi, ki so bile za njihove namene neuporabne, a dovolj dobre za gašenje apna.¹³¹

Med aktivnostmi zasledimo ogled mengeške motorne brizgalne, skupno vajo z društvu Zg. Brnik, Luče in Velesovo ter redovne vaje za udeležbo na Vseslovanskem gasilskem kongresu.¹³² Zanimivo je, da udeležbo na kongresu v zapisnikih omenjajo, nikjer pa niso

¹²⁸ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 28. 9. 1929 in 24. 10. 1929.

¹²⁹ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 2. 2. 1930, Zapisnik odborove seje, 10. 2. 1930.

¹³⁰ SI_ZAL_KRA/0107, Občina Cerklje, T. e. 6, Finančna evidenca 1913–1943, Dnevnik občinske blagajne, 1913–1931, vpisi 31. 12. 1929, 30. 12. 1930 in 31. 12. 1931.

¹³⁰ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje 25. 4. 1926 in 4. 11. 1926.

¹³¹ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 10. 2. 1930 in 15. 5. 1930.

¹³² *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 28. 6. 1928, 25. 7. 1929 in 27. 8. 1929.

zabeležili udeležbe na slovesnosti ob odkritju spomenika Franu Barletu. V času kongresa so mu namreč odkrili spomenik na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani, svoj venec pa je na spomenik položilo tudi cerkljansko gasilsko društvo.¹³³

Po umirjenem obdobju je očitno zopet prišlo do težav pri odnosih med člani, saj so najprej pozivali k sodelovanju na vajah in ostalih aktivnostih, nato pa so nekateri odborniki želeli podati odstopno izjavo. Do tega po daljših debatah in prigovarjanju na koncu ni prišlo, saj so svoje odpovedi umaknili. Težave s tem očitno niso bile rešene, saj se je občnega zbora 2. februarja 1931 udeležilo premalo članov, da bi bil ta sklepčen. Občni zbor so zato izvedli uro kasneje. Še danes velja podobno pravilo, da se v primeru nesklepčnosti občni zbor lahko prične pol ure kasneje, če je ugotovljeno, da so bili o občnem zboru pravilno obveščeni vsi člani.¹³⁴

Poročila na občnem zboru za preteklo leto so tokrat zapisana bolj podrobno. Običajno nam razkrijejo le število vaj (leta 1930 so imeli 8 redovnih vaj in 7 vaj z brizgalno) in požarov (gasili so trikrat), tokrat pa so zabeležili tudi ostale aktivnosti. Med njimi najdemo udeležbo na procesijah ob veliki noči, ob Sv. Rešnjem telesu in sklepu misijona, obisk v Lahovčah ob blagoslovu gasilskega doma, udeležbo na odkritju spomenika padlim v Cerkljah in na sprejemu ministrov in ministrskega predsednika Živkovića.¹³⁵ Seveda so se udeleževali tudi veselice sosednjih gasilskih društev iz Šenčurja, Trboj, Velesovega in Luž.¹³⁶

Podobne načrte glede aktivnosti so imeli za leto 1931: udeležba na procesiji na velikonočno soboto v Cerkljah in veliko noč v Velesovem, sodelovanje pri šolski proslavi kot častna straža, uprizoritev igre s tombolo in izvedba veselice. Medtem ko tombola kljub zbiranju dobitkov in pridobljenemu dovoljenju verjetno ni bila izvedena, je veselica uspela. Zapletlo se je le pri pregledu računov, saj je eden izmed odbornikov na seji, kjer so račune pregledovali, začel razgrajati. Sejo so predčasno zaključili in sklicali novo, na kateri pa se isti odbornik z manjkajočimi računi ni prikazal. Račune z veselice so uspešno uredili šele po nekaj mesecih. V vmesnem času so zamenjali tudi tajnika, mesto je prevzel Milan Pavlovec.¹³⁷

¹³³ Slovenec, 3. 8. 1930; Slovenski narod 2. 8. 1930.

¹³⁴ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 2. 2. 1931 in Zapisnik odborove seje, 29. 10. 1930.

¹³⁵ Slovenski list, 10. 11. 1930.

¹³⁶ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 2. 2. 1931.

¹³⁷ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik občnega zbora, 2. 2. 1931; Zapisniki odborovih sej 27. 3. 1931, 7. 5. 1931, 17. 7. 1931, 5. 9. 1931 in 22. 1. 1932.

Zapisniki sej razkrijejo še, da jim je razpuščeno obrtno društvo zapustilo svoje premoženje, a sta imela denar izposojen dva člana nekdanjega obrtnega društva, tako da so ga morali izterjati.¹³⁸

Gasili so vsaj 5 požarov,¹³⁹ koliko vaj so imeli, pa žal ne izvemo, saj poročila občnega zbora o preteklih dejavnostih ni. S prvo sejo v letu 1932 se je namreč končala knjiga Zapisnikov sej in občnih zborov. Naslednja ohranjena knjiga zapisnikov v arhivu je začela nastajati šele po koncu 2. svetovne vojne. V vmesnem času se lahko opremo na vložne zapisnike, nekakšen poslovodnik društva, ki so ga vodili od leta 1929 do 1938, in na časopisne ter arhivske vire.

Preden se za nekaj let končajo zapisniki sej, nam zadnji ponudi tudi nekaj novosti. Poleg običajnega sklica občnega zbora, določitve dnevnega reda, predloga za črtanje članov in plačila skrbnika inventarja, so obravnavali prodajo slabih cevi in dobitkov, namenjenih za tombolo, določili, da je treba dolgove izterjati do občnega zbora, ter se dogovorili za popis inventarja. Žal popis (če je sploh bil izveden) ni ohranjen.¹⁴⁰

V zapisniku se prvič omenja tudi naročilo na strokovno glasilo *Gasilec* in podpora Dravske banovine.¹⁴¹ Večina današnje Slovenije je po ustanovitvi Kraljevine Jugoslavije pod diktaturo kralja Aleksandra (leta 1929) in po razdelitvi kraljevine na banovine spadala v Dravsko banovino. Ta razdelitev in drugačna politična ureditev pa razen leta 1929 ustanovljene državne gasilske zveze (Državni vatrogasni savez Kraljevine Jugoslavije) ni prinesla vidnejših sprememb v delovanju gasilske organizacije. Spremembe so nastale šele z novim gasilskim zakonom leta 1933, o katerem pa več kasneje.¹⁴²

Na občnem zboru 1932 so izvolili nov odbor, a članov poimensko niso zabeležili, tako da morebitne spremembe niso znane.¹⁴³ Boljše informacije so nam na voljo za področje operativnega dela, saj so v tem letu začeli z beleženjem intervencij na posebnih listih.¹⁴⁴ Zabeležili so gašenje petih požarov, od katerih naj bi bila dva po domnevah v časopisih podtaknjena.¹⁴⁵ Po uspešnem gašenju so na banke in zavarovalnice naslovili prošnje za podporo, a je prispevala le ena izmed naprošenih. So pa podporo dobili tudi iz gasilskega

¹³⁸ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 27. 3. 1931 in 22. 1. 1932.

¹³⁹ *Vložni zapisnik 1929–1938*, leto 1931.

¹⁴⁰ *Zapisniki 1909–1932*, Zapisnik odborove seje, 22. 1. 1932.

¹⁴¹ Prav tam.

¹⁴² Tomat. *Gasilske zveze*, 7.

¹⁴³ *Vložni zapisnik 1929–1938*, 3. 2. 1932.

¹⁴⁴ Listi za obdobje 1932–1933 se nahajajo v *Vložnem zapisniku 1929–1938*.

¹⁴⁵ Prav tam; Slovenec, 7. 5. 1932.

sklada, za kar je poskrbela kranjska župa.¹⁴⁶ Ta je imela avgusta tudi svoj prvi zlet, in sicer ob 30-letnici PGD Stražišče. Cerkljanski gasilci so se zleta udeležili s praporom.¹⁴⁷

Leto 1933 se začne dokaj običajno, člani so gasili 4 različno velike požare, pri katerih je sodelovalo od 8 do 30 članov, imeli so občni zbor, 2 člana so poslali na samaritanski tečaj in ustanovili varnostni oddelek. S tovarno Rosenbauer so se dogovarjali za poplačilo dolga, ki so ga imeli zaradi nakupa motorne brizgalne, šenčurskemu društvu pa so prodali paviljon za veselice.¹⁴⁸

Razmere v društvu so se začele zapletati z uvedbo novega Zakona o gasilski organizaciji, ki ga je 15. 7. 1933 podpisal kralj Aleksander. S tem zakonom so bila društva ukinjena oziroma preoblikovana v gasilske čete. Posamezne čete so bile podobno kot prej društva povezane v gasilske župe, ki so se oblikovale po posameznih srezih. Nad župami so bdele zveze oziroma zajednice, organizirane po banovinah. Te so bile skupaj s tremi posebnimi mestnimi župami povezane v leta 1929 ustanovljen Vatrogasni savez Kraljevine Jugoslavije. Gasilska četa Cerklje je tako v tem obdobju spadala v Gasilsko župo sreza Kranj, ta pa v Gasilsko zajednico za Dravsko banovino pod vodstvom Josipa Turka.¹⁴⁹ Pravzaprav so bile vse te strukture vpeljane že prej, po uvedbi zakona pa so se večinoma zgolj preimenovali. Težave so nastale v župah in društvih, kjer vodilni niso bili po meri oblasti. Zakon je namreč gasilske čete postavil v službo kraljevine; člani so morali priseči kralju, vse odbornike čet so potrjevale župe, vodilne v župi pa zajednice. Podatke o posameznikih so župe pridobivale od občinskih odborov, ki so, če sklepamo po primeru iz Cerkelj, vestno poročali o strankarski pripadnosti in zanesljivosti posameznih odbornikov.¹⁵⁰

Društvo je po uvedbi novega zakona in po navodilih župe sklicalo izredno skupščino (včasih občni zbor), kjer so izvolili tudi nov odbor. Prepise zapisnikov in imena novih odbornikov so poslali župi. Kasneje so poslali še poročilo o odpovedi članstva enega od odbornikov in njegovo zamenjavo. Župa je nato zahtevala še podatke o članih, ki niso prisegli, četa pa je podatke poslala. Kljub zglednemu sodelovanju je župa razrešila novoizvoljeni odbor in na vodilna mesta imenovala ljudi, ki jih je predlagal občinski odbor. Četa je poslala ugovor na

¹⁴⁶ *Vložni zapisnik 1929–1938*, leto 1932.

¹⁴⁷ Slovenski narod, 8. 8. 1932.

¹⁴⁸ *Vložni zapisnik 1929–1938*, leto 1933.

¹⁴⁹ Tomat. *Gasilske zveze*, 7, 8; *Vložni zapisnik 1929–1938*, leto 1933.

¹⁵⁰ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 11, A. e. 254, Gasilska župa sreza Kranj, Seznam prostovoljnih gasilskih čet na območju sreza Kranj in podatki o njihovih upravnih odborih. 1933–1936. in A. e. 256, Dopisi gasilskih čet, poročila, prošnje, spori, imenovanja odborov, vabila na prireditve. 1933–1937.

razrešitev tako župi kot tudi gasilski zajednici, vendar niso ničesar dosegli, saj so razrešitev zahtevale državne oblasti.¹⁵¹

Pri ugotavljanju vodilnih v društvu leta 1933 so nam v pomoč dopisi, ki jih je županstvo občine Cerklje pošiljalo župi. Že pred izvedbo izredne skupščine je župan Jožef Robas poročal o odboru čete. Načelnik Ivan Kern je bil nosilec liste, povezane s klerikalci, podnačelnik Ivan Miklavčič je bil podžupan in član stranke JNS, tajnik Milan Pavlovec je bil član vseh nacionalnih društev, blagajnik pa je bil Robas sam. Vsi ostali odborniki naj ne bi bili zanesljivi. Županstvo je priporočilo tudi nov odbor v sestavi: načelnik Robas Jožef, poveljnik Miklavčič Ivan, tajnik Pavlovec Milan in blagajnik Stenovec Miha. Določili so tudi kandidate za orodjarja, varuhe, plezalce in nadzorstvo. Poleg tega dopisa najdemo še zapise, ki razkrivajo, da so poskušali sestaviti malo drugačno novo vodstvo, v celoti sestavljeno iz članov JNS, a so bili to verjetno le predlogi. Takoj po volitvah na izredni skupščini je županstvo zopet poročalo o novoizvoljenih odbornikih. Načelnik je ostal za županstvo sporni Ivan Kern, poveljnik je bil Jernej Vombergar, punktaš, ki je zaradi šenčurskih dogodkov¹⁵² leto dni preživel v zaporu, blagajnik Nastran Janez in tajnik Milan Pavlovec pa nista bila sporna, saj sta bila nevtralna oz. le nekoliko premalo nacionalno usmerjena. Ostali odborniki so bili večinoma označeni za punktaše in nasprotnike nacionalne politike. Župa je na to odreagirala z že zgoraj omenjeno razrešitvijo in imenovanjem drugega vodstva. Jožef Robas je dobil mesto predsednika, Ivan Miklavčič je bil poveljnik, Milan Pavlovec pa tajnik in blagajnik.¹⁵³

Težave z vodstvom se vlečejo še skozi celo leto 1934. Dokončno je stari odbor posle predal novemu šele konec februarja 1934, po tem, ko je to zahtevala župa. Ob poročilu župi, da so izvršili predajo poslov, so člani zapisali tudi vprašanje, če je društvo razpuščeno. Glede na to, da so ostale aktivnosti potekale dokaj običajno, to seveda ni bilo res. V tem obdobju so odigrali dve igri, najprej igro Dimež pod vodstvom starega odbora, pod vodstvom novega odbora pa še igro Razvalina življenja. Z dohodki od iger in veselice so plačevali tudi stare dolgove tovarni Rosenbauer, ki jih je še vedno terjala za dolgove, nastale ob nakupu motorne brizgalne in za stroške njenega pregleda. Ob tem jih je za dolgove terjal tudi eden od

¹⁵¹ *Vložni zapisnik 1929–1938*, leto 1933 in 11. 2. 1934.

¹⁵² Šenčurski dogodki označujejo demonstracije takrat prepovedane Slovenske ljudske stranke na shodu vladne stranke JRKD v Šenčurju. *Slovenska kronika XX. stoletja. 1900–1941*. Ljubljana: DELO – Tiskarna, 1997, 381.

¹⁵³ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 11, A. e. 254, Gasilska župa sreza Kranj, Seznam prostovoljnih gasilskih čet na območju sreza Kranj in podatki o njihovih upravnih odborih. 1933–1936. in A. e. 256, Dopisi gasilskih čet, poročila, prošnje, spori, imenovanja odborov, vabila na prireditve. 1933–1937, Dopis županstva občine Cerklje Gasilski župi sreza Kranj, 25. 10. 1933 in 12. 11. 1933 ter predlogi za odbornike.

nekdanjih odbornikov, društvo pa je skušalo denar izterjati tudi od bivših članov. Vsaj osem so jih namreč po menjavi odbora izključili, njihovim ugovorom pa ni bilo ugodeno. Po smrti kralja Aleksandra so izključili še nekaj članov, ki niso prisegli novemu kralju Petru II. V članske vrste je stopilo tudi nekaj novih članov, a jih je bilo manj kot izključenih. Podporne člane so kot običajno obiskali z nabiralnimi polami, za podporo pa so zaprosili tudi občinski odbor.¹⁵⁴

Društvo se je še vedno udeleževalo gasilskih ter drugih proslav in prireditev. Tako so bili na primer prisotni na blagoslovu nove avtolestve v Kranju in sprejemu škofa. V sklopu rednega gasilskega dela so izvedli tudi dve vaji in gasili šest požarov.¹⁵⁵ O požarih najdemo precej informacij, saj so uvedli nov dnevnik požarov, kamor so zapisovali lokacijo, vrednost škode, čas do prihoda na požar, trajanje gašenja, število članov, kratek opis požara in podobno. Vsaj en opis gašenja v dnevniku pa se razlikuje od opisa v časopisu Gorenjec.¹⁵⁶ Ta je poročal, da pri enem od požarov v Dvorjah motorna brizgalna ni delovala in da so se »stari in novi« gasilci prepirali med seboj, namesto da bi gasili. Društvo je časopis pozvalo, naj članek prekliče, nato pa vložilo tožbo. Tožba se je razpletla naslednje leto, sodišče pa je kljub nadaljnjim pritožbam društva odločilo v prid Gorenjcu.¹⁵⁷

V vmesnem času je Gorenjec še nekajkrat kritično pisal o cerkljanskih gasilcih. Tako je na primer poročal, da izobčeni gasilci prodajajo gasilske obleke,¹⁵⁸ da je bila veselica slabo obiskana,¹⁵⁹ da so bile pri redni skupščini mnoge nepravilnosti itd.¹⁶⁰ Društvo je pošiljalo tudi popravke, razložili so navedbe o nepravilnostih na skupščini,¹⁶¹ stari odbor pa je pojasnil, da brizgalna na vajah in ob prisotnosti starega upravitelja deluje.¹⁶²

O težavah pri delovanju motorne brizgalne poročajo tudi v dnevniku požarov, kjer je zabeleženo, da pri požaru v Cerkljah brizgalna ni takoj potegnila vode, a je bilo že vse v ognju, tako da v vsakem primeru ne bi mogli ničesar rešiti. Poleg tega požara so gasili še tri

¹⁵⁴ *Vložni zapisnik 1929–1938*, leto 1934.

¹⁵⁵ Prav tam; Arhiv PGD Cerklje, *Dnevnik požarov 1934–1940*, leto 1934.

¹⁵⁶ Gorenjec, 14. 4. 1934.

¹⁵⁷ *Vložni zapisnik 1929–1938*, leto 1934 in 1935; Gorenjec 16. 6. 1934, 18. 8. 1935.

¹⁵⁸ Gorenjec, 23. 6. 1934, 28. 6. 1934.

¹⁵⁹ Gorenjec, 21. 9. 1935.

¹⁶⁰ Gorenjec, 9. 2. 1935.

¹⁶¹ Gorenjec, 23. 2. 1935.

¹⁶² Gorenjec, 23. 3. 1935.

druge. Težav z brizgalno pri teh niso imeli, a je v enem primeru zaradi oddaljenosti vira vode niti niso mogli uporabiti.¹⁶³

Sicer so se razmere v društvu malo umirile, imeli so dve vaji, redne seje, članski sestanek in občni zbor z volitvami. Novi odbor s predsednikom Jožefom Robasom, poveljnikom Ivanom Miklavčičem, tajnikom Milanom Pavlovcem in blagajnikom Ivanom Jenkom je potrdila župa.¹⁶⁴ Ta je potrjevala tudi proračune društev in jim posredovala (vedno bolj natančna) navodila. Po novem gasilskih prostorov niso smeli več uporabljati za politične namene, gasilci niso smeli sodelovati v politični borbi, prepovedana je bila izposoja vsega orodja in prirejanje glasnih zabav. Kljub temu je društvo smelo prirediti veselico in kegljanje za dobitke.¹⁶⁵

Stalnica v delovanju društva je bilo tudi to leto pisanje prošenj za podporo, terjanje denarja od bivših članov in plačevanje zaostalih obveznosti tovarni Rosenbauer, kjer so kupili še novo sesalno cev. Prav tako jim je uspelo podaljšati dovoljenje za nakup bencina brez plačila trošarin.¹⁶⁶

Bencin so potrebovali za delovanje motorne brizgalne, ki jim je leta 1936 služila pri gašenju sedmih požarov.¹⁶⁷ Poleg tega poročajo o 3 vajah, udeležbi na (neznanim) tečaju in župnem zletu v Škofji Loki.¹⁶⁸

Večina dopisov se je sicer navezovala na sodelovanje z župo, saj so ji pošiljali poročila sej, statistiko, proračun v potrditev, dnevnik požarov, v preteklih letih pa celo opis in sliko doma. Vsa društva so morala župi plačevati tudi članarino. Vrednost so določali na dva načina; ali so določili enotno ceno za vsa društva ali pa so plačevala določen znesek za vsakega člana.¹⁶⁹

Župa ni bila edina, ki je terjala denar, tudi društvo je redno terjalo zaostale obveznosti od svojih članov, a glede na to, da so se terjatve vlekle več let, pri tem ni bilo najbolj uspešno. Za pomoč pri izterjavi so se obrnili na odvetnika Sajovica, ki jih je zastopal tudi v sporu s časopisom Gorenjec. Omenjeni časopis več kot eno leto ni napisal niti enega članka o društvu,

¹⁶³ *Dnevnik požarov 1934–1940*, leto 1935.

¹⁶⁴ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 11, A. e. 254, Gasilska župa sreza Kranj, Seznam prostovoljnih gasilskih čet na območju sreza Kranj in podatki o njihovih upravnih odborih. 1933–1936.

¹⁶⁵ *Vložni zapisnik 1929–1938*, leto 1935.

¹⁶⁶ Prav tam.

¹⁶⁷ *Dnevnik požarov 1934–1940*, leto 1936.

¹⁶⁸ *Vložni zapisnik 1929–1938*, leto 1936; SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 11, in A. e. 256, Dopisi gasilskih čet, poročila, prošnje, spori, imenovanja odborov, vabila na prireditve. 1933–1937, Dopis PGČ Cerklje, 2. 8. 1936.

¹⁶⁹ *Vložni zapisnik 1929–1938*, leto 1936.

a tudi v ostalih časopisih v tem času ni pomembnih novic.¹⁷⁰ Pravzaprav se društvo v letih 1935 in 1936 skoraj ni pojavljalo v časopisih (razen v Gorenjcu), za razliko od preteklih let, ko so o enem požaru poročali trije ali štirje časopisi.¹⁷¹

Leta 1937 Gorenjec¹⁷² zopet začne pozitivno pisati o društvu, saj so na občnem zboru 12. januarja izvolili novo vodstvo.¹⁷³ Mesto predsednika so zaupali Ivanu Kernu, ki je vodil društvo že pred letom 1933, nato pa ga je župa razrešila. Tudi nekateri drugi člani, ki so bili takrat razrešeni, so bili zopet izvoljeni v odbor.¹⁷⁴

Četa je že 31. 1. 1937 iz neznanega razloga sklicala izredno sejo. O čem so govorili, ne vemo, a vodstvenega kadra verjetno niso spreminjali, saj je Ivan Kern prevzel posle s pošto, ob koncu leta pa je na položaju predsednika čete dobil priznanje za požrtvovalno delo v gasilstvu.¹⁷⁵

Svojo požrtvovalnost so cerkljanski gasilci v tem letu izkazovali na gašenju dveh požarov. Za delo na intervencijah niso bili posebej zavarovani, saj se društvo (kljub ponudbi s strani Gasilske zajednice dravske banovine) za to možnost ni odločilo.¹⁷⁶

So se pa odločili prekiniti sodelovanje z dr. Sajovicem, ki jih je zastopal v tožbah proti Gorenjcu. Razprave so bile dokončno zaključene, na koncu pa je moralo društvo plačati stroške pravde, saj Gorenjcu krivde niso dokazali.¹⁷⁷ V tem času Gorenjec¹⁷⁸ tudi razkriva posredovanje občin pri razveljavljanju odborov leta 1933, s čimer dokazuje vpletenost politike v gasilstvo. Seveda so se stranke in oblast (tako lokalna kot državna) vedno izgovarjali, da politike v gasilstvu ni, a je bila v manjši ali večji meri vedno prisotna.

Politično pripadnost je društvo izkazovalo tudi z (ne)udeležbo na raznih prireditvah. Leta 1937 so se na primer udeležili dogajanja ob prosvetnem dnevu v Kranju, na domačem terenu pa so priredili kegljanje za dobitke.¹⁷⁹

¹⁷⁰ Prav tam.

¹⁷¹ Primer požar v Velesovem. Poročali so: Slovenec, 16. 6. 1934; Domoljub 20. 6. 1934, Domovina, 21. 6. 1934.

¹⁷² Gorenjec, 16. 1. 1937.

¹⁷³ Verjetno so člani, ki so bili razrešeni ali izključeni, zopet lahko vstopili v društvo in prevzeli vodilna mesta, ker se je zamenjalo vodstvo Gasilske zajednice dravske banovine. Tomat. *Gasilske zveze*, 7, 8.

¹⁷⁴ Gorenjec, 16. 1. 1937.

¹⁷⁵ *Vložni zapisnik 1929–1938*, leto 1937; Gorenjec, 15. 1. 1938.

¹⁷⁶ *Vložni zapisnik, 1929–1938*, leto 1937.

¹⁷⁷ Prav tam.

¹⁷⁸ Gorenjec, 30. 1. 1937.

¹⁷⁹ Gorenjec, 17. 7. 1937.

Naslednje leto so bili še bolj dejavni na področju družabnih aktivnosti, saj so igrali 2 igri, Izpod Golice in Dva para se ženita. Manj dela so imeli z intervencijami, saj omenjajo le en požar v marcu, pa še ta ni opisan v dnevniku požarov.¹⁸⁰

Skromni podatki nam razkrivajo še, da so imeli občni zbor ter da nekateri člani niso pravočasno plačali članarine, saj so jo od njih terjali. Delo društva je običajno nadzorovala župa, leta 1938 pa so imeli inšpekcijski nadzor, ki ga je odredila gasilska zajednica. O nepravilnostih ne poročajo.¹⁸¹

V arhivu društva za leto 1939 najdemo le še podatek, da so januarja sklicali občni zbor.¹⁸² Za kasnejše mesece najdemo nekaj informacij v Gorenjcu. Ta nam najprej postreže s poročilom o izrednem občnem zboru, ki so ga sklicali zaradi odstopa bivšega predsednika Ivana Kerna. Izvedli so nove volitve, na katerih je mesto predsednika dobil Ivan Miklavčič, poveljnik je postal Janez Kuralt, tajnik Anton Žumer in blagajnik Martin Koritnik.¹⁸³

Društvo je tega leta praznovalo 40-letnico obstoja. Ob jubileju so razvili novi prapor in pripravili veliko slovesnost. Igrala je godba, skozi vas se je vil sprevod, pred domom so peli litanije in blagoslovili prapor. Pri govorih so se zvrstili domači župnik, predsednik društva in predstavnik Gasilske zajednice dravske banovine. Ta je poleg govora petim članom podelil priznanje za 20 let dela v društvu, šestim ustanovnim članom pa diplome. Preden so začeli s prosto zabavo, so gasilci in gasilski naraščajniki predstavili telovadno vajo. Takšno vajo so kasneje izvajali na Jugoslovanskem gasilskem kongresu v Ljubljani, a žal ne vemo, če so bili med nastopajočimi tudi cerkljanski gasilci.¹⁸⁴ Gasilska slavnost v Cerkljah je bila razglašena za delni župni zlet, kar je pomenilo, da so se morala sosednja društva prireditve obvezno udeležiti. Za delni župni zlet je bila proglašena tudi vaja v Velesovem, za župni zlet pa prireditev v Kranju na Planini.¹⁸⁵ Za cerkljansko društvo je bila udeležba obakrat obvezna, prostovoljno pa so se udeležili vstajenjske procesije.¹⁸⁶

O požarih v letu 1939 ni poročil, so pa naslednje leto gasili dvakrat.¹⁸⁷ Januarja so uprizorili igro Domen¹⁸⁸ in sklicali redno letno skupščino. Na skupščini so izvedli volitve, na katerih so

¹⁸⁰ *Vložni zapisnik 1929–1938*, leto 1938.

¹⁸¹ Prav tam.

¹⁸² Prav tam.

¹⁸³ Gorenjec, 15. 4. 1939.

¹⁸⁴ Gorenjec, 17. 6. 1939, 24. 6. 1939.

¹⁸⁵ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 1, A. e. 5, Okrožnice gasilske župe sreza Kranj. 1935–1941, Okrožnica, 6. 3. 1939.

¹⁸⁶ Prav tam; Gorenjec, 15. 4. 1939.

¹⁸⁷ *Dnevnik požarov 1934–1940*, leto 1939.

svoje položaje obdržali prejšnji odborniki. Poleg poročil za nazaj so predstavili tudi cilje za naprej. Želeli so si izurjenosti, discipline, delavnosti in tehničnega napredka. Tega so si predstavljali v obliki nove manjše motorne črpalke in dodatnih cevi, a jih je pri uresničevanju načrtov prehitela vojna.¹⁸⁹

Bližajoča se vojna ni vplivala na vrednost finančne podpore. V letu 1941 je občina društvu nakazala 1000 DIN podpore, ravno tako kot v letih 1933–1940.¹⁹⁰ Sicer so gasilci v tem času večkrat zaprosili za finančno podporo tudi gasilsko zajednico in banovino, a morebitne ugodno rešene prošnje niso zabeležene.¹⁹¹

Žal je podatek o podpori društvu edini za leto 1941, tudi v naslednjih letih po izbruhu vojne na slovenskih tleh je konkretnih informacij zelo malo.

¹⁸⁸ Gorenjec, 20. 1. 1940.

¹⁸⁹ Gorenjec, 3. 2. 1940; Domoljub, 7. 2. 1940.

¹⁹⁰ SI_ZAL_KRA/0107, Občina Cerklje, T. e. 1, Zapisniki sej 1912–1941, Zapisnik sej občinskega odbora 1933–1939, Zapisnik seje občinskega odbora, 7. 2. 1934, 9. 2. 1935, 26. 2. 1936, 26. 2. 1937, 1. 2. 1938 ter Sejni zapisnik občine 1939–1941, Zapisnik seje občinskega odbora, 31. 1. 1939, 28. 3. 1940 in 11. 3. 1941.

¹⁹¹ *Vložni zapisnik 1929–1938.*

Društvo med 2. svetovno vojno

Po napadu Nemčije na Jugoslavijo 6. aprila 1941 in njeni kapitulaciji nekaj dni kasneje je ozemlje v okolici Cerkelj zasedla nemška vojska. Okupacija sprva za gasilska društva ni prinesla velikih sprememb. Gasilska zajednica (bivše) Dravske banovine je 22. 4. 1941 podala navodilo, naj društva nadaljujejo z delom kot do sedaj, a naj bodo pri tem pokorna novim oblastem.¹⁹² Natančnejša navodila je konec maja podal major Franc Kohl, pokrajinski gasilski vodja pri državnem namestništvu Koroške. Med njegovimi navodili zasledimo odstranjevanje vsega, kar je bilo slovensko oziroma jugoslovansko (napisi, znaki, čini) iz gasilskih domov, popis članov in opreme, preimenovanje iz čet v Feuerwache itd.¹⁹³ Gasilstvo so sčasoma preoblikovali po svojih zakonih in v okviru policijskih sil.¹⁹⁴ Nekatera, predvsem manjša društva, so prenehala z delovanjem, obdržala pa so se v večjih naseljih.

Delovanje cerkljanskih gasilcev v času druge svetovne vojne je slabo poznano. V arhivu društva podatkov o tem obdobju ni, prav tako ne najdemo zapisov v časopisju. Sosednje društvo Zgornji Brnik v biltenu, izdanem ob njihovi stoletnici, piše, da so gasilci iz Cerkelj, Zg. Brnika in Kranja oktobra 1943 gasili požar na Zgornjem Brniku.¹⁹⁵ To je edini do sedaj najden zapis o posredovanju cerkljanskih gasilcev v medvojnem času.

Na okrnjeno delovanje društva je verjetno vplivala tudi prisotnost te ali one vojske, saj starejši domačini še pomnijo, da gasilci določenih (podtaknjenih) požarov niso smeli gasiti.¹⁹⁶

Da pa je društvo nekako delovalo vsaj še do sredine leta 1943, dokazujejo občinske blagajniške knjige.¹⁹⁷ Od aprila 1942 do aprila 1943 so vsakih nekaj mesecev nakazali prispevek za Freiwillige Feuerwehr Zirklach ali F. F. Zirklach. Mesečni prispevek je znašal

¹⁹² Tomat. *Gasilske zveze*, 7, 8; SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 1, A. e. 1, Okrožnice Gasilske zajednice Dravske banovine. 1935–1941. Okrožnica, 22. 4. 1941.

¹⁹³ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 1, A. e. 1, Okrožnice Gasilske zajednice Dravske banovine. 1935–1941. Povelja in navodila g. pokrajinskega gasilskega vodje pri državnem namestništvu Koroške, 21. in 24. 4. 1941.

¹⁹⁴ Tomat. *Gasilske zveze*, 7, 8.

¹⁹⁵ PGD Zgornji Brnik. *100 let Prostovoljnega gasilskega društva Zgornji Brnik*. Zgornji Brnik: 2008, 23.

¹⁹⁶ Izjava Marije Luskovec, 13. 2. 2014.

¹⁹⁷ SI_ZAL_KRA/0107, Občina Cerklje, T. e. 6, Finančna evidenca 1913–1943, Podroben izkaz dohodkov v proračunskem letu 1936/1937, [Blagajniška knjiga, april 1943 – februar 1944], vpis 7. 12. 1943, ter Podroben izkaz razhodkov v proračunskem letu 1936/1937, [Blagajniška knjiga 1942–1943], vpis 9. 5. 1942, 26. 6. 1942, 6. 7. 1942, 24. 7. 1942, 20. 8. 1942, 12. 9. 1942, 10. 12. 1942 in 21. 4. 1942.

270 DIN, zadnjič pa je bil izročen 21. 4. 1943 Johanu Miklautschichu.¹⁹⁸ Johan Miklautschich oziroma Ivan Miklavčič je tako najverjetneje vodil društvo tudi v času vojne.

Za leti 1944 in 1945 podatkov ni, ponovni zapisi o delovanju društva se pojavijo na začetku leta 1946 v blagajniški knjigi gasilskega društva Cerklje.¹⁹⁹

V tej knjigi je tudi omenjeno, da so bili listi iz preteklega obdobja med okupacijo iztrgani. Verjetno so podobno usodo doživeli tudi nekateri drugi zapisniki, ki jih je društvo moralo pisati, a se niso ohranili do danes.

¹⁹⁸ Prav tam.

¹⁹⁹ Blagajniška knjiga 1946–1959.

Od konca 2. svetovne vojne do osamosvojitve Slovenije

Po uradnem koncu vojne in na slovenskem ozemlju maja 1945 se je življenje počasi začelo vračati v običajne tirnice. Jugoslavija se je iz kraljevine transformirala v federativno republiko pod vodstvom komunistične partije in Josipa Broza – Tita, Ljudska (kasneje Socialistična) republika Slovenija pa je bila vse od začetka eden od sestavnih delov skupne države.

Že leta 1945 je tajništvo za notranje zadeve ustanovilo gasilsko poveljstvo, pri okrajih pa gasilske odbore, a društva so delovala še po zakonu iz leta 1933, torej kot gasilske čete. Novi gasilski zakon (Zakon o prostovoljnih gasilskih društvih), ki je čete zopet spremenil v prostovoljna gasilska društva, je stopil v veljavo leta 1948. Po tem zakonu so se društva povezovala v okrajne gasilske zveze, pri čemer je Prostovoljno gasilsko društvo Cerklje spadalo v Okrajno gasilsko zvezo Kranj. Nad okrajnimi gasilskimi zvezami je bdela Gasilska zveza ljudske republike Slovenije, ki je bila ustanovljena leta 1949. Podobno kot v času Kraljevine Jugoslavije je obstajala tudi krovna gasilska zveza za področje celotne države. Leta 1951 ustanovljena Gasilska zveza federativne republike Jugoslavije je tako združevala gasilske zveze ljudskih republik v Jugoslaviji.²⁰⁰

Medtem ko je urejanje gasilske organizacije v novi državi potekalo relativno počasi, so se gasilci po posameznih društvih kar hitro lotili dela in obnove domov. V prvih letih po koncu vojne so viri o delovanju cerkljanskega društva (oziroma čete)²⁰¹ še skromni. Največ izvemo iz blagajniške knjige,²⁰² ki so jo vodili od 2. 2. 1946 naprej, in iz posameznih zapisnikov sej. Od leta 1951 dalje so ohranjeni skoraj vsi zapisniki občnih zborov, dokončno pa se nam vpogled v delovanje društva odpre s knjigo zapisnikov sej in občnih zborov, ki so jo vodili od leta 1958 naprej.²⁰³

Prvo povojno sejo odbora so imeli 2. januarja 1946,²⁰⁴ a zapisnika žal ni več v arhivu društva. Iz blagajniške knjige lahko razberemo, da je bil za blagajnika imenovan Miha Stenovec, za poveljnika pa Ivan Miklavčič. Predsednik je bil verjetno Franc Ahlin, tajnik pa Tone Pipp.²⁰⁵

²⁰⁰ Tomat. *Gasilske zveze*, 8, 9.

²⁰¹ Dokončno so se čete preoblikovale v društva šele leta 1952, a so že prej v zapisih uporabljali izraz društvo.

²⁰² Arhiv PGD Cerklje, *Blagajniška knjiga 1946–1959*.

²⁰³ Arhiv PGD Cerklje, *Zapisniki sej in občnih zborov 1958–1987*.

²⁰⁴ GD Cerklje, *100 let*, [15].

²⁰⁵ Arhiv PGD Cerklje, *Seznam občnih zborov prostovoljnega gasilskega društva Cerklje in izvoljeni odbori*. Na tem seznamu, ki je verjetno nastal okrog leta 1960, so zapisani občni zbori in odbori od leta 1907 naprej, a se ne ujemajo vedno z zapisniki, tako da je zanesljivost tudi v tem primeru vprašljiva.

Za nemoteno poslovanje društva so morali kupiti večje količine različnega papirja in tajniško knjigo, za delovanje motorne brizgalne pa bencin in olje, saj so jo potrebovali pri dveh požarih v Gradu. Podrobnosti o požarih niso zapisali, vemo pa, da so kmetom, ki so posodili konje za prevoz brizgalne do požarišča, plačali manjšo vsoto, gasilci, ki so pri gašenju sodelovali, pa so si prislužili malico v eni izmed lokalnih gostiln.²⁰⁶

Da bi lahko uspešno gasili, so motorno brizgalno dali na popravilo in kupili nove spojke²⁰⁷ ter cevi. Poskrbeli so za manjša popravila na gasilskem domu, ga prepleskali, popravili žleb in postavili novo ograjo ob domu.²⁰⁸

Finančna sredstva so si večinoma priskrbeli sami. Že marca so na oder znova postavili igro Izpod Golice, ki so jo nato v Cerkljah in okoliških krajih ponovili še štirikrat. Poleg tega so pripravili dve veselici, ki sta prav tako prinesli dobiček, zato so skozi leto shajali s pozitivnim stanjem na računu. Verjetno je ravno ta zagnanost in finančna situacija pripomogla k temu, da so se člani konec poletja odpravili na izlet v Postojno, pri čemer jim je prevoz plačalo društvo.²⁰⁹

Naslednje leto izleta niso imeli, a so aktivno nadaljevali z delom na vseh področjih. Organizirali so veselico in izvedli vsaj eno vajo. Zanesljivih podatkov o požarih ni, saj zapis omenja le prevoz motorne brizgalne do Poženika, razlog pa bi lahko bil tako požar kot tudi vaja. V vsakem primeru pa je brizgalna bila v uporabi, saj je porabila kar nekaj bencina in potrebovala manjše popravilo.²¹⁰

Po nakupu novih cevi so potrebovali še nove spojke. Kupili so kar 13 parov spoj za cevi in 3 prehodne spojke. Med večje stroške lahko prištejemo tudi izdelavo mize ter popravilo omar in oken v gasilskem domu, nasipanje dvorišča pred gasilskim domom pa je bilo relativno poceni.²¹¹

Na seznamu občnih zborov in izvoljenih odborov najdemo podatke o vodstvu iz leta 1947. Predsednik je bil Franc Ahlin, poveljnik Ivan Miklavčič, tajnik Franjo Martinjak in blagajnik Miha Stenovec.²¹² Ob zapisih iz blagajniške knjige najdemo tudi zapisnik 4. redne seje odbora, kjer pa je Franc Ahlin omenjen kot poveljnik, kar je verjetno pravilnejši podatek. Na

²⁰⁶ *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1946.

²⁰⁷ Kovinski del, s katerim skupaj spnemo dve cevi. Prehodna spojka poveže dve cevi različnih velikosti.

²⁰⁸ *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1946.

²⁰⁹ Prav tam.

²¹⁰ Prav tam.

²¹¹ Prav tam.

²¹² *Seznam občnih zborov*.

seji so sicer obravnavali odstopno izjavo tajnika Martinjaka, a je niso sprejeli do občnega zbora, predvidenega za 21. avgust 1947. Dogovorili so se tudi, da vsi člani sodelujejo pri pridobivanju novih članov in da se nekaj članov izuči za strojnike.²¹³

Podatkov o izrednem občnem zboru in novem tajniku ni, skromni pa so tudi podatki o letu 1948. Občni zbor je najverjetneje potekal februarja, saj je takrat blagajnik Stenovec predal blagajniško knjigo.²¹⁴ Na seznamu²¹⁵ se kot novi blagajnik omenja Anton Brankovič, kot novi tajnik Franc Bobnar, Franc Ahlin še vedno kot predsednik, poveljnika pa ni zapisanega.²¹⁶

V tem letu jim je največ stroškov povzročal nakup opreme, na primer vrvi za cevi ter bencina in olja za brizgalno. Brizgalno so uporabili pri vaji in dveh požarih. V dnevniku požarov, ki so ga sicer pisali do leta 1940, najdemo zapise o gašenju v Gradu in Češnjevku. Pri prvem so bili uspešni, pri drugem pa so imeli težave z brizgalno, zato so ostali brez vode.²¹⁷

Tudi leta 1949 so gasili dva požara, v Velesovem in Vopovljah, ter izvedli eno vajo. Zaradi posredovanj so potrebovali bencin, olje in svečke za brizgalno, zaradi preoblikovanja iz čet v društva po sprejemu novega Zakona o gasilskih društvih pa nov žig. Glede na nakupljeno količino vina in vknjižen dobiček od vina, lahko sklepamo, da so pripravili veselico ali podobno prireditev. Obstaja tudi možnost, da so to vino nakupili za zaključek požarnovarnostnega tedna, ki so se ga v Cerkljah udeležila tudi nekatera okoliška društva.²¹⁸ Med stroški, ki se v naslednjih letih redno ponavljajo, najdemo zavarovanje za gasilski dom in člane ter plačilo za strokovno glasilo Gasilski vestnik (nekdaj Gasilec).²¹⁹

Poleg teh stalnih stroškov so leta 1950 nekaj sredstev namenili za članarino (predvidoma v gasilski zvezi), sanitetni material in igro na Kokrici. Kupiti so morali prepis igre, vino in mošt ter plačati takso, a jim je igra prinesla lep dobiček, ne le pokritja stroškov. Kot glavni finančni podpornik društva namesto nekdanjih občin nastopi Krajevni ljudski odbor (KLO) Cerklje,

²¹³ Arhiv PGD Cerklje, Arhivska mapa 1, *Zapisniki občnih zborov in sej 1947–1992*. Zapisnik 4. redne seje odbora Prostovoljne gasilske čete v Cerkljah, 15. 8. 1947.

²¹⁴ Po pisavi vidimo, da je 6. februarja še vpisoval Stenovec, 8. pa že novi tajnik. 8. februarja so zapisali tudi porabljen denar na občnem zboru. *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1948, 8.

²¹⁵ *Seznam občnih zborov*.

²¹⁶ Pravilnost podatkov je zopet vprašljiva, saj se kot datum občnega zbora ne omenja februar, ampak avgust 1948.

²¹⁷ *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1948, 8; *Dnevnik požarov 1934–1940*, leto 1948.

²¹⁸ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 1, A. e. 8., Okrožnice okrajne gasilske zveze Kranj, 1949–1959, Okrožnica, 1. 10. 1949.

²¹⁹ *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1949, 9.

prostovoljni prispevek pa je društvu podelila tudi vas Poženik. Razlog ni znan, saj o požarih tam ni podatkov, omenja se le požar na Brniku.²²⁰

Na rednem občnem zboru leta 1950 so člani soglasno podaljšali mandat prejšnjemu odboru. Do sprememb v vodstvu društva je prišlo že naslednje leto, najprej na rednem občnem zboru sredi januarja, nato pa ponovno na izrednem občnem zboru konec avgusta. Na prvem so izvolili predsednika Franca Ahlina, poveljnika Janeza Kuralta, tajnika Franca Bobnarja in blagajnika Toneta Brankoviča, na drugem pa sta Ahlin in Bobnar obdržala funkciji, na mesto poveljnika je bil izvoljen Ivan Miklavčič, na mesto blagajnika pa Miha Stenovec.²²¹

V zapisniku izredne skupščine je tudi natančno navedeno, zakaj je do tega prišlo. Nadzorni odbor²²² je sklical izredni občni zbor, ker je odbor zaradi očitkov o nedelovanju in premajhni aktivnosti odstopil. Na občnem zboru so se najprej pogovorili, kje so bile težave in zakaj je do očitkov prišlo. Ugotovili so, da so bili nekateri odborniki zelo aktivni, drugi pa žal ne. Enako je bilo pri ostalih članih društva, ki prav tako niso pokazali veliko interesa in podpore. Cerkljansko društvo bi moralo prevzeti tudi sedež in vodenje sektorja Cerklje,²²³ a tega niso storili, zato je prireditev v imenu sektorja priredilo društvo iz Velesovega. Dogovorili so se, da bodo v prihodnje vsi bolj aktivno poprijeli za delo in izvolili odbor, ki so ga predlagali člani.²²⁴

Na skupščini so prebrali tudi poročilo o delovanju nadzornega in upravnega odbora, iz katerega bi težko zaključili, da člani niso bili delavni. Časovni okvir, v katerem so izvedli spodaj navedene aktivnosti, ni podan, zato lahko zgolj ugibamo, ali gre za celotni mandat upravnega odbora ali le za čas od zadnjega občnega zbora naprej. Imeli so 11 mokrih in 20 suhih vaj, petkrat so igrali igro Dimež, ustanovili so pionirski odsek s 24 člani, ki se je tudi udeležil okrajnega mladinskega nastopa gasilcev v Trziču, obnavljali so gasilski dom in pri tem opravili 753 ur udarniškega dela ... Govorijo torej o mnogih aktivnostih, a zapisniki nam izdajo, da je bila udeležba na vajah le 30-odstotna, delali pa so vedno eni in isti člani. Težave

²²⁰ *Blagajniška knjiga 1949–1959*, leto 1950, 10.

²²¹ *Seznam občnih zborov*.

²²² Nadzorni odbor je telo, ki se pojavlja vsaj od konca druge svetovne vojne dalje in je sestavljeno iz treh voljenih članov društva, ki nadzirajo delo društva, predvsem upravnega odbora.

²²³ Leta 1950 so Cerklje spadale v sektor Šenčur, šele 1952 pa so z okrožnico uradno postavljene za svoj sektor. V vmesnem času je četa sama izrazila željo, da bi imeli sedež v Cerkljah. Njihovi želji so ugodili, saj se v zapisnikih rednih sej iz leta 1951 pojavlja sektor Cerklje. SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 1, A. e. 8, Okrožnice Okrajne gasilske zveze Kranj, 1949 – 1959, Okrožnica, 16. 5. 1950 in 7/52; SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 10, A. e. 216, OGZ Kranj, Zapisniki sej upravnega odbora 1950–1955, Zapisnik seje 2. 3. 1951, 21. 8. 1951 in 22. 4. 1952; A. m. 1: Zapisnik izredne skupščine gasilskega društva v Cerkljah, 27. 8. 1951.

²²⁴ A. m. 1: Zapisnik izredne skupščine gasilskega društva v Cerkljah, 27. 8. 1951.

so imeli z motorno brizgalno, ki ni delovala, zato so se edinega požara v tem času udeležili brez nje, člani so samo reševali.²²⁵

Po izredni seji so organizirali še dve veselici in se udeležili Okrajnega gasilskega festivala v Kranju. Skupno so leta 1951 opravili 15 mokrih, 31 suhih in 9 redovnih vaj.²²⁶ Nakupili so nekaj opreme, škornje, srajce in paradne obleke. Večino sredstev, pridobljenih z veselicami in podporo KLO Cerklje, pa so porabili za opeko, strešnike ter delo pri obnovi in povečanju gasilskega doma.²²⁷

Z obnovo in adaptacijo doma so še bolj aktivno nadaljevali leta 1952. Njihovo delo je opazila tudi Okrajna gasilska zveza Kranj in jih pohvalila, saj so se del lotili samoiniciativno in večinoma z lastno delovno silo. Opravili so več tisoč udarniških ur, za finančno pomoč pa so poprosili podporne člane iz okoliških vasi, različne ljudske odbore in Gasilsko zvezo Ljudske republike Slovenije. Novo podobo doma so tudi fotografirali, a se fotografije žal niso ohranile.²²⁸

Za sredstva so zaprosili tudi ob popravilu motorne brizgalne, ki so jo leta 1952 pri gašenju uporabili le enkrat. Šlo je za velik požar stanovanjske hiše in gospodarskega poslopja v Šmartnem. Zanimivo je, da v poročilu navajajo kot način alarmiranja plat zvona, kljub temu, da so na začetku leta dobili novo električno sireno.²²⁹

Svoje znanje so izboljševali na 11 mokrih in 14 suhih vajah, enega od članov pa so poslali na izobraževanje za častnike v gasilsko šolo v Medvodah. Poskušali so ustanoviti žensko desetino, a se ni obnesla.²³⁰

Kljub veliki angažiranosti pri obnovi gasilskega doma so našli čas za uprizoritev igre Veriga, ki so jo nato še enkrat ponovili, ter za organizacijo dveh veselic. Udeležili so se še gasilskega festivala in sodelovali pri državnih proslavah.²³¹

²²⁵ Prav tam.

²²⁶ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 10, A. e. 213, OGZ Kranj, Zapisniki občnih zborov, skupščin. 1950–1955, Zapisnik 3. letnega zbora OGZ Kanj, 23. 3. 1952.

²²⁷ *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1951, 11–15.

²²⁸ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 1, A. e. 8, Informativni bilten Okrajne gasilske zveze Kranj, 5. 8. 1952; SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 10, A. e. 222, Dopisi OGZ Kranj 1950–1958, Prošnja za podporo, 12. 2. 1952; A. m. 1: Zapisnik rednega letnega občnega zbora Prostovoljnega gasilskega društva v Cerkljah, 4. 1. 1953. *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1952.

²²⁹ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 10, A. e. 221, OGZ Kranj, Poročila o požarih na območju OLO Kranj. 1951–1953, Poročilo o požaru, 14. 7. 1952.

²³⁰ A. m. 1: Zapisnik rednega letnega občnega zbora Prostovoljnega gasilskega društva v Cerkljah, 4. 1. 1953. *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1952.

²³¹ Prav tam.

Redkim članom, ki se aktivnosti niso udeleževali, niti niso sodelovali pri gradnji doma, so ponudili možnost, da se s plačilom prispevka vpišejo med podporne člane, s čimer so se izognili izključitvi iz društva.²³²

Okrajno gasilsko zvezo Kranj so zaradi lažjega nadzora in delovanja že leta 1950 razdelili na sektorje. Leta 1952 je kot eden izmed sektorjev dokončno in uradno zaživel tudi sektor Cerklje s sedežem v gasilskem društvu Cerklje. Poveljnik društva Ivan Miklavčič je postal tudi sektorski poveljnik. Sektor je obsegal društva Cerklje, Lahovče, Spodnji Brnik, Zgornji Brnik in Velesovo. Tako kot društvo si je tudi sektor prislužil pohvale OGZ Kranj za uspešno delovanje in velik razvoj, predvsem po zaslugi prenove cerkljanskega gasilskega doma.²³³

Nova delitev ni prinesla večjih sprememb v delovanje društva. Leta 1953 so se udeleževali prireditvev okoliških društev, sodelovali so na Titovi štafeti, pionirji pa so se udeležili srečanja v Tržiču. Z namenom pridobivanja sredstev so organizirali 2 veselici, iger pa tokrat niso prirejali.²³⁴

Za strokovnost so poskrbeli z desetimi mokrimi in osmimi suhimi vajami ter izobraževanjem treh članov na tečaju za strojnika. Društvo je bilo alarmirano enkrat, ob požaru svinjaka v Poženiku. Obveščeni so bili s pomočjo sirene, ki jo je sprožil tisti, ki je prvi prispel v gasilski dom, vsako prvo soboto v mesecu pa so preverjali njeno delovanje. Pri omenjenem požaru je svinjak zgorel, prašiči pa so bili rešeni, kar je bil v tistem obdobju še vedno običajen in dober rezultat.²³⁵

Več dela s požari so imeli leta 1954. Pozvani so bili na štiri požare, od tega pri dveh njihova pomoč ni bila potrebna. V ostalih dveh primerih so enkrat gasili dimniški požar, drugič pa reševali živino iz gorečega hleva. V slednjem primeru motorne brizgalne niso uporabili, so pa bili z njo na kraju. Podrobno poročilo namreč razkriva, da je v 10 minutah od proženja sirene v gasilski dom prišlo 18 gasilcev, od teh se jih je 10 na kraj požara odpeljalo na vozu z motorno brizgalno, ostali pa so se odpeljali s kolesi.²³⁶

²³² A. m. 1: Zapisnik rednega letnega občnega zbora Prostovoljnega gasilskega društva v Cerkljah, 4. 1. 1953.

²³³ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 1, A. e. 8, Okrožnice Okrajne gasilske zveze Kranj, 1949–1959, Informativni bilten Okrajne gasilske zveze Kranj, 5. 8. 1952 in Okrožnica 7/52.

²³⁴ A. m. 1: Zapisnik rednega letnega občnega zbora Prostovoljnega gasilskega društva v Cerkljah, 31. 1. 1954.

²³⁵ A. m. 1: Zapisnik rednega letnega občnega zbora Prostovoljnega gasilskega društva v Cerkljah, 31. 1. 1954; SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 10, A. e. 221, OGZ Kranj, Poročila o požarih na območju OLO Kranj, 1951–1953, Poročilo o požaru, 27. 8. 1953.

²³⁶ A. m. 1: Zapisnik rednega letnega občnega zbora Prostovoljnega gasilskega društva v Cerkljah, 19. 12. 1954.

Tako vidimo, da so se člani morali znajti, če so hoteli priti do požarišča, saj so o vozilu lahko le sanjali. Med bolj realnimi načrti je bil nakup prenosne motorne brizgalne, za katero so začeli zbirati sredstva. Načrtovali so tudi izgradnjo treh bazenov za vodo, saj vasi Dvorje, Vasca in Pšenična Polica niso imele zadostnih naravnih vodnih virov.²³⁷

Sredstva za gradnjo so zopet iskali pri gasilskih zvezah na različnih nivojih. V zadnjih letih so zveze njihove prošnje bolj ali manj spregledale, dobili so le 45 metrov C-cevi, okrog 95 metrov B-cevi, trojak in nekaj blaga za obleke. Vse to je prispevala Okrajna gasilska zveza Kranj, republiška zveza pa jim je podporo odklonila.²³⁸

Želja po prenosni motorni brizgalni je dosegla boljši odziv, saj je Okrajna gasilska zveza namenila sredstva za njen nakup, a so kljub temu še nekaj let varčevali, preden so si jo lahko privoščili. Novo brizgalno so si želeli predvsem zato, ker jim je stara brizgalna delala težave pri prevozu. Vožnja z vprego je bila namreč v zimskih razmerah težavna in nevarna.²³⁹

Načrte je poskušalo izpeljati le rahlo spremenjeno novoizvoljeno vodstvo: predsednik Ivan Miklavčič, poveljnik Franc Remic, blagajnik Miha Stenovec in tajnik Franjo Martinjak. Poleg njih so izvolili še vodje različnih odsekov, npr. sanitete, prosvete, mladine in članic. Nad žensko desetino še niso obupali, nekaj članic so zopet pritegnili k delu v društvu, udeleževale pa so se tudi različnih aktivnosti in vaj. Društvo je imelo 9 mokrih in 13 suhih vaj, poleg tega pa so se udeležili pionirskega nastopa, štirih sektorskih nastopov in dveh brigadnih nastopov.²⁴⁰

Brigada (tudi rajonsko poveljstvo) je bila novo vpeljana oblika, nekakšna podzveza okrajne gasilske zveze. Brigade so povezovale več manjših sektorjev ter s tem olajšale in izboljšale delo zveze. V brigado Cerklje so spadali sektorji Cerklje, Preddvor in Smlednik s skupno 14 društvi, vodil pa jo je Ivan Miklavčič.²⁴¹

²³⁷ Prav tam.

²³⁸ A. m. 1: Zapisnik rednega letnega občnega zbora Prostovoljnega gasilskega društva v Cerkljah, 31. 1. 1954 in 19. 12. 1954; SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 10, A. e. 213, OGZ Kranj, Zapisniki občnih zborov, skupščin. 1950–1955, Zapisnik 5. letnega zbora OGZ Kranj, 14. 3. 1954.

²³⁹ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 10, A. e. 216, OGZ Kranj, Zapisniki sej upravnega odbora, 1950–1955, Zapisnik 2. seje UO, 9. 4. 1954; A. m. 1: Zapisnik rednega letnega občnega zbora Prostovoljnega gasilskega društva v Cerkljah, 19. 12. 1954.

²⁴⁰ A. m. 1: Zapisnik rednega letnega občnega zbora Prostovoljnega gasilskega društva v Cerkljah, 31. 1. 1954 in 19. 12. 1954.

²⁴¹ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 10, A. e. 213, OGZ Kranj, Zapisniki občnih zborov, skupščin. 1950–1955, Zapisnik 5. letnega zbora OGZ Kranj, 14. 3. 1954.

Ker so bile Cerklje sedež brigade, je tu maja 1954 potekala brigadna konferenca, 13. 6. pa prvi brigadni nastop. Na nastopu so se desetine pomerile v tekmovanju z mokrimi vajami, ki so pokazale nekaj pomanjkljivosti, hkrati pa so priredili veselico ob 55-letnici društva in razvitju novega prapora. Prapor si je društvo verjetno omislilo ob 55-letnici delovanja, sponzorirala pa ga je kmetijska zadruga.²⁴²

Dela pri gasilskem domu so malo zastala, napeljali so le vodovod, zato so si za leto 1955 kot cilj zastavili ureditev zgornjih prostorov v gasilskem domu. Pri delu so računali na dokaj številčno članstvo, imeli so 41 aktivnih članov, 10 rezervnih članov, 9 žensk, 10 pionirjev in 65 podpornih članov.²⁴³

Leta 1955 je prišlo do nekaterih novosti na področju organiziranosti. Okrajna gasilska zveza Kranj se je združila z nekdanjo jeseniško zvezo v Okrajno gasilsko zvezo za Gorenjsko. Poleg tega je bilo ustanovljenih 11 novih občinskih gasilskih zvez, ki so sledile reorganizaciji občin. Občina Cerklje je tako dobila svojo Gasilsko zvezo Cerklje, v katero so bila vključena društva Cerklje, Lahovče, Spodnji Brnik, Štefanja Gora, Velesovo, Zalog in Zgornji Brnik. Ustanovni občni zbor so imeli 20. 3. 1955. Brigade so se kljub tem delitvam ohranile, poveljnik pa si je prislužil pohvalo za uspešno delo.²⁴⁴

Tudi v tem letu naj bi bil brigadni nastop v Cerkljah, poleg tega pa še sektorski nastop in velika veselica oziroma proslava.²⁴⁵ Koliko vaj so imeli, ne izvemo, omenjata pa se dva požara v Lahovčah, pri katerih so enemu od članov plačali za prevoz do požara. Koga ali kaj in s kakšnim prevoznim sredstvom je peljal, ni zapisano, a v nekem drugem primeru se omenja avtomobilski prevoz, tako da bi bilo možno, da so pri intervencijah začeli uporabljati tudi avto.²⁴⁶

Iz blaga, ki so ga dobili za delovne obleke, jim je krojač sešil 10 oblek, poleg tega pa so kupili obleke za pionirje, ki so se udeležili nastopa v Varaždinu.²⁴⁷

²⁴² SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 10, A. e. 216, OGZ Kranj, Zapisniki občnih zborov, skupščin. 1950–1955, Zapisnik 3. seje UO, 26. 5. 1954; A. m. 1: Zapisnik rednega letnega občnega zbora Prostovoljnega gasilskega društva v Cerkljah, 19. 12. 1954.

²⁴³ A. m. 1: Zapisnik rednega letnega občnega zbora Prostovoljnega gasilskega društva v Cerkljah, 19. 12. 1954.

²⁴⁴ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 10, A. e. 216, OGZ Kranj, Zapisniki občnih zborov, skupščin. 1950–1955, Zapisnik 8. seje UO, 9. 2. 1955; SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 10, A. e. 217, OGZ za Gorenjsko Kranj, 1955, Zapisniki sej UO, Zapisnik 1. seje OGZ za Gorenjsko, 18. 3. 1955.

²⁴⁵ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 10, A. e. 213, OGZ Kranj, Zapisniki občnih zborov, skupščin. 1950–1955, Zapisnik 6. rednega letnega občnega zbora OGZ Kranj, 27. 2. 1955; SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 10, A. e. 214, OGZ Kranj, Poročilo upravnega odbora za 1. okrajni zbor, 11. 3. 1954.

²⁴⁶ *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1955.

²⁴⁷ Prav tam.

Glavni strošek je še vedno predstavljalo dokončevanje gasilskega doma, saj so za zgornje nadstropje potrebovali še veliko materiala, od izolacije in opeke do kovinskih delov, napeljav

...²⁴⁸

Leta 1956 so zaključili z gradnjo, med katero so uredili 4 prostore. Večino dela so opravili najeti obrtniki, saj članov niso želeli obremeniti s prostovoljnim delom, ker so že pri gradnji doma opravili ogromno ur. V novih prostorih so uredili sejno sobo, tako da so končno lahko sestankovali pod lastno streho in ne več pri posameznih članih ali v vaških gostilnah. Ena soba je pripadla Občinski gasilski zvezi Cerklje, drugo pa so namenili hišniku, ki je skrbel za urejenost doma in opreme. Ob domu so zgradili drvarnico, v kateri so shranjevali razno negasilsko orodje ter mize, klopi in oder za veselice. Predvsem mize in klopi so proti plačilu pogosto posojali društvom in posameznikom ter s tem nekaj malega zaslužili. Seveda so jih potrebovali tudi na svojih prireditvah, leta 1956 na primer na veselici s srečelovom, ki so jo organizirali konec junija.²⁴⁹

Z veseljem so se udeleževali prireditev sosednjih društev, ki so jim namenjali tudi prispevke ob nakupih praporov, za t. i. žebliček. Društva imajo namreč navado, da drugim društvom prispevajo manjši znesek za prapor, v zameno pa je njihovo ime zapisano na »žebličku« - vgravirano v kovinski lipov list na praporu. Sodelovali so tudi na prireditvah izven svojega okoliša ali organizacije, npr. na gasilskem festivalu v Mariboru ali pa pri dnevu kmečke mladine v Cerkljah.²⁵⁰

Niso pozabili pohvaliti uspešnega dela članov, zato so jih predlagali za odlikovanja, pridno delo pionirjev pa so ob prehodu v novo leto nagradili z darilcem. Pionirji so se izkazali predvsem na tekmovanju občinske gasilske zveze, kjer jim je po izenačenem rezultatu na žrebu pripadlo drugo mesto.²⁵¹

Člani so se s svojim osnovnim delom, gašenjem požarov, srečali dvakrat, ko je zagorelo v Cerkljah in Šmartnem. V prihodnosti pa se jim je končno obetalo olajšanje dela, saj so s polno paro pristopili k nakupu prenosne motorne brizgalne, za katero so sredstva zbirali več let. Kljub predhodnemu varčevanju, donacijam občine in Okrajne gasilske zveze, prostovoljnim prispevkom, članarinam ter dohodkom od najema prostorov in miz, sredstev za nakup ni bilo

²⁴⁸ Prav tam.

²⁴⁹ *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1956; A. m. 1: Poročilo predsednika za občni zbor, 20. 1. 1957.

²⁵⁰ Prav tam.

²⁵¹ A. m. 1: Poročilo predsednika za občni zbor, 20. 1. 1957.

dovolj. Zato so denar za nakup posodili kar člani sami, pri čemer so se odpovedali obrestim.²⁵²

Leta 1957 so najprej kupili motor ILO, nato pa jim je Zupan iz Ljubljane naredil še črpalko. Staro ročno brizgalno so prodali, saj so imeli sedaj dve motorni brizgalni. Slovesni prevzem z veselico so pripravili sredi junija.²⁵³

Novo orodje je seveda zahtevalo tudi vaje, skupno so v letu 1957 pripravili 8 suhih in 6 mokrih vaj. Udeležba članov ni bila najbolj zadovoljiva, zato so jim za zgled postavili pionirje, ki so se vaj redno udeleževali in bili za to tudi nagrajeni. Društvo bi si želelo večjega vključevanja mladine, ki po njihovem mnenju ni prepoznala pomembnosti gasilcev.²⁵⁴

Ti so svojo nepogrešljivost dokazovali pri požaru stanovanjske hiše na Zgornjem Brniku, kjer jim je uspelo rešiti premoženje in obvarovati sosednje objekte. Poročajo tudi o požaru v Lahovčah, a tam je šlo za manjši požar, zato niso stopili v akcijo.²⁵⁵

Že v začetku leta so na občnem zboru izvedli volitve, kjer so zamenjali le tajnika. Mesto je prevzel Franc Vidmar, a se je kmalu odselil iz Cerklj. Na občnem zboru 1958 so ponovno izvedli volitve odbora, a je tudi tokrat ostalo le pri menjavi tajnika. Funkcijo so zaupali Ivanu Čimžarju, ki je posle začasno prevzel že po odselitvi Vidmarja.²⁵⁶

Društvo je nadaljevalo s svojimi aktivnostmi, udeležili so se prireditev sosednjih društev, odkritja spomenika NOB v Cerkljah in priredili veselico. Ta je potekala na pustno nedeljo, zato so obiskovalce vabili, naj pridejo v maskah. Marca so v okviru požarnovarnostnega tedna odprli svoj dom na ogled javnosti, predstavili delo šolski mladini, organizirali sestanek za gradnjo požarnega bazena v Dvorjah in pripravili vajo. Iz stroškov v blagajniški knjigi lahko domnevamo, da to ni bila edina vaja v letu.²⁵⁷

Tako kot leto poprej so poslali pionirje na letovanje, v načrtu pa so imeli tudi izlet članov v Bohinj, a ne poročajo, da bi izlet dejansko izvedli. Med načrti, ki najverjetneje niso bili izvedeni, najdemo tudi nakup prikolice za tovorno vozilo, s katero bi poskrbeli za prevoz

²⁵² *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1956; A. m. 1: Poročilo predsednika za občni zbor, 20. 1. 1957; A. m. 1: Zapisnik o rednem letnem občnem zboru PGD Cerklje, 5. 1. 1958.

²⁵³ Prav tam.

²⁵⁴ A. m. 1: Zapisnik o rednem letnem občnem zboru PGD Cerklje, 5. 1. 1958.

²⁵⁵ Prav tam.

²⁵⁶ Prav tam.

²⁵⁷ Arhiv PGD Cerklje, *Zapisniki občnih zborov, seje sestankov prostovoljnega gasilskega društva Cerklje 1959–1987*, Zapisnik o rednem letnem občnem zboru PGD Cerklje, 5. 1. 1958, Zapisnik 2. seje UO in NO PGD Cerklje, 5. 2. 1958 in Zapisnik 3. seje UO in NO, 28. 2. 1958, Zapisnik o sestanku članov, 4. 5. 1958; *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1958.

prenosne motorne brizgalne. Poročajo tudi o težavah s pridobivanjem konj za prevoz motorne brizgalne do mesta požara. V primeru požara na Zgornjem Brniku tako niso dobili vprege in brizgalne niso mogli uporabiti. Da bi se temu v bodoče izognili, so predlagali zavarovanje konj, ki sodelujejo na intervencijah. Tudi skoraj nova prenosna motorna brizgalna jim je ves čas povzročala preglavice, saj se je kvarila in ni potegnila vode. Za nov način pridobivanja sredstev – z namakanjem trave in nasadov posameznikom – so tako verjetno uporabili staro brizgalno.²⁵⁸

Poročilo za 2. okrajni zbor nam razkriva, da je bila celotna Občinska gasilska zveza Cerklje relativno slabo opremljena, saj v sedmih društvih niso imeli niti enega avtomobila in le 9 brizgaln. Tudi gasilska izobrazba je bila večinoma nizka in pridobljena z imenovanjem, ne s šolanjem. Kljub vsemu zvezi in društvom niso mogli očitati neaktivnosti, saj so v nekaj letih zgradili ali obnovili več gasilskih domov.²⁵⁹

Na začetku leta 1959 je Občinska gasilska zveza prenehala z delovanjem in se priključila Občinski gasilski zvezi Kranj. S tem je zveza le sledila občini Cerklje, ki se je pred tem prav tako pridružila kranjski občini.²⁶⁰

Tako kot prejšnje spremembe v organizaciji tudi ta ni bistveno vplivala na delovanje društva. V vsakem primeru je bilo društvo pod nadzorom neke zveze, ki je redno spremljala delovanje društva in pregledovala blagajniške ter ostale knjige. Na vsake toliko časa so ocenjevali vaje društva ter urejenost gasilskega doma in opreme. Na ocenjevanje se je društvo pripravilo s čiščenjem brizgalne, orodja in prostorov, pri čemer so pomagali tudi pionirji.²⁶¹

Pionirji so bili tudi sicer aktivni, 10 jih je opravilo tečaj za izprašanega gasilca – pionirja, udeležili so se dneva mladosti, štirje pa so si prislužili tudi letovanje v koloniji v Pacugu.²⁶²

Za razvedrilo članov je društvo poskrbelo z avtobusnim izletom v Logarsko dolino, kamor so vzeli tudi družinske člane. Sodeč po fotografijah, nalepljenih v knjigo zapisnikov, je izlet dobro uspel. Poleg tega so se člani udeležili nekaterih prireditev, kot je praznovanje 75-letnice gasilskega društva v Bohinjski Beli, velikega zborovanja gasilcev v Rogaški Slatini in

²⁵⁸ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik o rednem letnem občnem zboru PGD Cerklje, 5. 1. 1958, Zapisnik o sestanku članov, 4. 5. 1958, Zapisnik o rednem letnem občnem zboru PGD Cerklje, 1. 2. 1959; *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1958.

²⁵⁹ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 7, A. e. 142, Poročilo o delu Okrajne gasilske zveze za Gorenjsko, Poročilo za 2. okrajni zbor za poslovno dobo 1956–1957, 30. 3. 1958.

²⁶⁰ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik o rednem letnem občnem zboru PGD Cerklje, 1. 2. 1959.

²⁶¹ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 7. seje upravnega in nadzornega odbora PGD Cerklje, 12. 5. 1959.

²⁶² *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 7. seje upravnega in nadzornega odbora PGD Cerklje, 12. 5. 1959; Zapisnik o rednem občnem zboru PGD Cerklje, 10. 1. 1960.

partizanskega srečanja na Jamniku. Za pripravo svoje veselice se niso odločili, saj so menili, da se ne izplača.²⁶³

Požarov v tem letu ni bilo, imeli pa so 7 mokrih, 7 suhih vaj in že omenjeno vajo za ocenjevanje. Poveljnik Remic je opravil tridnevni tečaj v Bohinju, drugih izobraževanj pa ni bilo.²⁶⁴

Nakupili so nekaj opreme za motorno brizgalno, 10 šlemov (čelad) in 10 značk. Dogovarjali so se za nakup aparatov Minimaks, a iz blagajniške knjige nakup ni razviden. Nekaj denarja so prispevali za gradnjo doma gorenjskih gasilcev v Kranju, sicer pa so še vedno zbirali sredstva za izgradnjo požarnega bazena v Dvorjah.²⁶⁵

Zopet so govorili o možnosti, da dobijo avtomobil, a so, tako kot že nekajkrat poprej, ostali brez njega. Več možnosti so imeli za pridobitev opreme kot krajevni center. Okrajna gasilska zveza Kranj je namreč predlagala uvedbo občinskih in krajevnih centrov in med slednje uvrstila tudi Cerklje kot gozdni center. Center naj bi s pomočjo gozdarskih organizacij pridobil potrebno manjkajočo opremo. O uvedbi centrov, ki bi dobili nekaj dodatnih zadolžitev, so bili člani obveščeni na občnem zboru leta 1960.²⁶⁶

Ta občni zbor je bil namenjen tudi volitvam, na katerih so predsednik Miklavčič, poveljnik Remic in blagajnik Stenovec obdržali svoja mesta, pridružil pa se jim je nov tajnik Ivan Močnik.²⁶⁷

Želja po ženski desetini in tečaju za izprašane gasilce se jim tudi leta 1960 ni uresničila, jim je pa končno uspelo zgraditi požarni bazen v Dvorjah. Društvo je priskrbelo material, gradili pa so člani in vaščani krajeвне skupnosti Grad – Dvorje. Ob otvoritvi bazena 14. avgusta so gasilci priredili tudi veselico.²⁶⁸

²⁶³ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisniki 7.–9. seje upravnega in nadzornega odbora PGD Cerklje, 12. 5. 1959, 11. 6. 1959 in 31. 7. 1959.

²⁶⁴ Arhiv PGD Cerklje, *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1959; *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik o rednem občnem zboru PGD Cerklje, 10. 1. 1960.

²⁶⁵ *Zapisniki 1959–1987*, Zapisnik o rednem letnem občnem zboru PGD Cerklje, 1. 2. 1959; *Blagajniška knjiga 1946–1959*, leto 1959; *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1959.

²⁶⁶ SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj, T. e. 8, A. e. 149, 3. plenum – zapisnik in gradivo, 3. 4. 1960; *Zapisniki 1959–1987*, Zapisnik o rednem občnem zboru PGD Cerklje, 10. 1. 1960.

²⁶⁷ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik o rednem občnem zboru PGD Cerklje, 10. 1. 1960.

²⁶⁸ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik o rednem občnem zboru PGD Cerklje, 10. 1. 1960, Zapisnik o rednem letnem občnem zboru GD Cerklje, 12. 2. 1961, Zapisnik članskega sestanka, 13. 7. 1960 in 9. 8. 1960.

Slika 7: Parada ob otvoritvi požarnega bazena v Dvorjah.

Vir: Zapisniki 1959–1986.

Drugih prireditev niso pripravili, so se pa pogosto odzvali vabilom na proslave in prireditve okoliških društev in ostalih organizacij. Pionirje so poslali na partizanski pohod v Goriče in na letovanje, za člane in njihove družine pa organizirali izlet. Obiskali so Muzej talcev v Begunjah in kravji bal v Bohinju, nekateri pa so se povzpeli še do slapa Savica.²⁶⁹

Izlet so si zaslužili, saj so poleg izgradnje bazena poskrbeli za menjavo dotrajanih oken, pleskanje in urejanje doma ter urjenje za delo z brizgalno. Vadili so tudi za tekmovanja, na katerih so svoje znanje pokazali trikrat. Pred ocenjevanjem OGZ Kranj so organizirali članski sestanek, da so člani bolj vestno hodili na vaje. Poleg tega so imeli 22 suhih in eno mokro vajo, načrtovali pa so še vajo gašenja gozdnih požarov, saj so dobili orodje in cevi za gozdne požare. Krajevni centri, ki so bili predlagani leto prej, niso več omenjeni, a verjetno so razlog za pridobitev orodja.²⁷⁰

Na področju organiziranosti društev se je obetala nova sprememba, leta 1961 so začeli s postopkom združitve vseh društev iz nekdanje občine Cerklje v eno društvo z imenom Gasilsko društvo Cerklje. Združitev sta predlagali republiška in okrajna gasilska zveza, z obrazložitvijo, da bodo takšna društva večja in močnejša ter s tem bolj učinkovita. Dosedanja društva bi postala enote skupnega društva, pri čemer bi vsaka enota denar, ki ga sama pridobi,

²⁶⁹ Zapisniki 1958–1987, Zapisnik o rednem letnem občnem zboru GD Cerklje, 12. 2. 1961 in Izlet članov GD in svojcev v Begunje in Bohinj, 25. 9. 1960.

²⁷⁰ Zapisniki 1958–1987, Zapisnik o rednem letnem občnem zboru GD Cerklje, 12. 2. 1961, Zapisnik 1. sestanka članov, 20. 4. 1960, Zapisnik 3. seje upravnega in nadzornega odbora PGD Cerklje, 12. 4. 1960; *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1960.

sama porabila. Kljub temu se je društvo odločilo, da bo denar, ki ga še ima na računu, porabilo za nakup orodja, izlet in nagrade za vestno delo vodilnim članom društva.²⁷¹

Člani, ki so bili o spremembah obveščeni na občnem zboru, niso bili ravno navdušeni nad novostjo, a do združitve v eno društvo je vseeno prišlo. Dogovorili so se, da v okviru enote ohranijo funkcije dosedanjemu odboru, ki bo še naprej vodil evidence. Ena menjava v odboru se je zgodila že prej, saj je moral tajnik Ivan Močnik zaradi šolanja opustiti posle, prevzel pa jih je nekdanji tajnik Ivan Čimžar.²⁷² Drugo menjavo so opravili, ko je bilo enotno društvo že ustanovljeno. Mesto poveljnika enote je prevzel Lojze Čimžar, saj je Franc Remic postal poveljnik društva Cerklje, ki je imelo sedež v Cerkljah. V vodstvu skupnega društva so sicer bili člani vseh vključenih društev.²⁷³

Zapisnikov Gasilskega društva Cerklje v arhivu ni, hkrati pa se zmanjša tudi število zapisnikov enote Cerklje. Na srečo nam več podatkov razkriva blagajniška knjiga, iz katere izvemo, da so se člani odpravili na izlet v Selca in Železnike, imeli so nekaj vaj in obiskali proslave drugih gasilskih društev. Kot vir dohodka se poleg dotacij občinske gasilske zveze pojavljajo različne najemnine. Največ so zaslužili z oddajanjem prostorov za shranjevanje in garaž, pogosto so posojali gasilske mize in plesni oder, vse pogosteje pa tudi brizgalne za črpanje vode in namakanje.²⁷⁴

V letu 1962 so nekaj zaslužili tudi s proslavo in veselico, ki so jo priredili ob 70-letnici društva. Leto ustanovitve in s tem praznovanj so, kot je že opisano, predstavili na podlagi najdenega zapisa v časniku Novice.²⁷⁵

Na članskem sestanku, ki je nadomestil občni zbor, so zopet zamenjali tajnika, saj se je prejšnji odselil. Delo je prevzel Štefan Močnik. Na istem sestanku so se tudi dogovorili, da bodo za člane in njihove družine zopet organizirali izlet, tokrat na Rašico. Kot običajno so se odzivali vabilom na proslave drugih društev, slabše pa so se odrezali pri udeležbi na tekmovanjih. Zaradi slabe udeležbe na vajah je bil tudi uspeh na tekmovanju temu primeren.²⁷⁶

²⁷¹ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 11. seje upravnega in nadzornega odbora PGD Cerklje, 2. 2. 1961, Zapisnik o rednem letnem občnem zboru GD Cerklje, 12. 2. 1961.

²⁷² *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik o rednem letnem občnem zboru GD Cerklje, 12. 2. 1961.

²⁷³ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik upravnega in nadzornega odbora 1. seje Gasilske enote Cerklje, 3. 3. 1961.

²⁷⁴ *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1961 in 1962.

²⁷⁵ *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1962; *Zapisniki 1959–1987*, Zapisnik članskega sestanka Gasilske enote Cerklje, 27. 1. 1963.

²⁷⁶ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik članskega sestanka Gasilske enote Cerklje, 27. 1. 1963.

Požarov niso imeli, so pa tokrat prvič pomagali pri iskanju utopljenca v potoku Reka. Nasploh je to prva omenjena intervencija, ki ni bila povezana z gašenjem ali črpanjem vode.²⁷⁷

Z brizgalnoma so imeli pogosto težave, stalna popravila so bila nujna. Poleg tega jim je problem predstavljal tudi prevoz. Ne samo, da je bilo težko dobiti konje, tudi voz za prenosno motorno brizgalno je predstavljal težave, zato so se odločili narediti prikolico, na kateri bi bila brizgalna z orodjem. Delo so prepustili dvema članoma enote, ki sta prikolico dokončala leta 1963.²⁷⁸

O požarih in vajah leta 1963 ne poročajo, so pa pridno vadili in tekmovali pionirji. Tako kot že nekaj let poprej so si s pridnim delom zaslužili tudi letovanje.²⁷⁹ Člani in njihovi ožji sorodniki so zopet odšli na izlet, tokrat v Pleterje, Žužemberk in Novo mesto, sicer pa so se redno udeleževali prireditev bližnjih društev. Sredi leta so dobili tudi obisk članov gasilskega društva iz Slovenske Bistrice, ki so jih lepo sprejeli in pogostili.²⁸⁰

Računi nam razkrivajo še udeležbo enega od članov na seminarju v Kranju ter plačilo gospe za čiščenje gasilskega doma.²⁸¹

Leto 1964 so začeli z načrti za beljenje in popravila gasilskega doma ter gradnjo bazenov v Pšenični Polici in Vasci. Začetne načrte so le deloma izpeljali, prepleskali so gasilski dom in popravili pod v njem, z gradnjo pa niso začeli.²⁸²

Na članskem sestanku so zamenjali poveljnika, izvoljen je bil Franc Remic. Dogovorili so se, da bodo odšli na izlet, kraj in datum pa so določili naknadno. Na koncu so se odpravili v Žiri. Tudi tokrat so bili prisotni svojci, ki so za izlet doplačali malce več kot člani. Društvo je namreč običajno za izlet namenilo določen znesek, člani pa so plačali preostanek oziroma prijavnino. S tem so dosegli, da so se prijavi le resni kandidati.²⁸³

²⁷⁷ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik članskega sestanka Gasilske enote Cerklje, 27. 1. 1963.

²⁷⁸ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik članskega sestanka Gasilske enote Cerklje, 27. 1. 1963, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 25. 4. 1963.

²⁷⁹ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 25. 4. 1963, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 25. 6. 1963.

²⁸⁰ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisniki sej upravnega in nadzornega odbora, 25. 6. 1963, 18. 7. 1963 in 15. 8. 1963.

²⁸¹ *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1963.

²⁸² *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 27. 1. 1964; *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1964.

²⁸³ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik članskega sestanka, 2. 2. 1964, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 4. 10. 1964.

Seveda ni šlo brez udeležbe na proslavah in prireditvah različnih društev, posebnost leta je bila udeležba treh članov v Varaždinu na praznovanju stoletnice gasilstva v Jugoslaviji.²⁸⁴

Odpravili so se tudi na obvezni nastop v Vogljah in sodelovali pri vaji vseh enot gasilskega društva Cerklje, ki je bila izvedena v Cerkljah. Preostale vaje niso zabeležene, je pa nekaj članov obiskovalo strojni tečaj. Edini omenjeni požar, na katerem so posredovali, je izbruhnil v Češnjevku.²⁸⁵

Leta 1965 zopet omenjajo le en požar, in sicer v Dvorjah, za črpanje vode iz silosa pa so izstavili račun. Število vaj ni znano, so pa poleg običajnih vaj izvedli še vajo za ocenjevanje in vajo v središču vasi ob krajevnem prazniku. Po novem je poveljniku Remicu pri izvedbi vaj pomagal Ivan Basej, sredi leta pa so predstavili še nov pravilnik o točkovanju in na podlagi tega sestavili dve aktivni desetini.²⁸⁶

Med nujna opravila, popravila in nakupe so prištevali popravilo pokrova požarnega bazena v Dvorjah, novo ograjo ob gasilskem domu, beljenje doma, pokrov za motorno brizgalno za zaščito pred mrazom in nakup novih oblek. Delovnih oblek jim je primanjkovalo že nekaj časa, tako da so pozivali člane, naj jih prinesejo nazaj v gasilski dom, da bodo na razpolago vsem. Ko so se končno odločili za nakup novih, so se morali dogovoriti še o načinu financiranja. Največ podpore je prejel predlog, da vsak član, ki želi imeti obleko, plača del cene in nato uniformo obdrži. Kljub temu, da so povpraševali po blagu, oblek še niso kupili. Prav tako razen beljenja niso uresničili zadanih načrtov.²⁸⁷

Od Občinske gasilske zveze Kranj so dobili dva gasilska pasova (opasača), dva ročnika, cevi in hidrantni nastavek. Hidrantni nastavek so dali v Poženik in tako omogočili hitrejšo posredovanje, saj je bil skozi vasi Poženik, Pšata in Šmartno zgrajen nov vodovod s podzemnimi hidranti.²⁸⁸

²⁸⁴ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik članskega sestanka, 2. 2. 1964; *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1964.

²⁸⁵ *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1964; *Zapisniki 1959–1987*, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora gasilske enote Cerklje, 11. 4. 1964.

²⁸⁶ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik občnega zbora GE Cerklje, 21. 2. 1965, Zapisnik 5. seje upravnega in nadzornega odbora, 23. 9. 1965, Zapisnik članskega sestanka, 25. 7. 1965; *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1965.

²⁸⁷ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 25. 6. 1963, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 12. 2. 1965, Zapisnik občnega zbora GE Cerklje, 21. 2. 1965; *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1965.

²⁸⁸ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 25. 4. 1963, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 12. 2. 1965.

Kakor v preteklih letih so se udeleževali proslav in prireditve drugih gasilskih društev, pionirji so tekmovali in šli na letovanje, člani pa so po nekaj letih izletov tokrat ostali doma.²⁸⁹

Tudi leta 1966 niso organizirali izleta in ne veselice, so se pa odzvali vabilom okoliških društev. Že nekaj let je bila praksa, da so članom, ki so se udeleževali prireditev, povrnili stroške oziroma jim plačali prevoz, vstopnino in včasih tudi malico. Nagrado so izplačevali tudi vestnim pobiralcem podporne članarine in voznikom, ki so za društvo opravili vožnje bodisi ob prireditvah, požarih, vajah ali pa pri prevozu orodja in materiala. Med nakupi najdemo gasilske obleke, material za ograjo pri gasilskem domu in zaboj za motorno brizgalno.²⁹⁰

Omenjene aktivnosti so planirali že za leto 1965, a člani niso bili dovolj aktivni, zato so načrte prenesli v naslednje leto, izvedli pa so jih pod vodstvom novega upravnega odbora. Glavna sprememba v vodstvu je bila menjava poveljnika, čigar mesto je prevzel Ivan Basej.²⁹¹

Spopadli so se z dvema požaroma, vaj pa niso imeli veliko. Kljub temu so skrbeli za preventivo, saj so opozarjali, da je treba pospraviti nesnago, naloženo na pokrov požarnega bazena v Dvorjah. V Poženiku so želeli še nekaj cevi, da bi lahko že sami ukrepali in uporabili vodo iz hidrantov, vas Šmartno pa je razmišljala o ustanovitvi svoje enote. Podatkov o ustanovitvi ni, je bila pa enota Cerklje pripravljena odstopiti nekaj cevi za prvo silo. Na Dobravi o ustanovitvi enote niso razmišljali, so pa bili prepričani, da bi požar lažje in hitreje pogasili, če bi imeli svoj hidrantni nastavek, tako kot so ga imeli v Poženiku.²⁹²

Tako leta 1966 kot tudi 1967 so pionirji odšli na tekmovanje, na letovanje pa ne.²⁹³ Prav tako si izleta niso privoščili člani, najbolj delovne ob pripravi veselice so povabili le na piknik v Šmartno. Za veselico so se odločili ob 75-letnici društva, ki so jo proslavili še z vajo, slavnostno povorko z godbo in akademijo s slavnostno sejo v dneh pred veselico. Člani so v priprave vložili veliko energije, saj so več dni čistili in pripravljali prostor za veselico z ansamblom Slak, izdelali pa so celo spominske značke, ki so jih nato prodajali. Slavnostna

²⁸⁹ *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1965.

²⁹⁰ *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1966.

²⁹¹ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik občnega zbora GE Cerklje, 6. 2. 1966.

²⁹² *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik občnega zbora GE Cerklje, 6. 2. 1966, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 23. 3. 1966 in 29. 6. 1966; *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1966.

²⁹³ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 29. 6. 1966.

povorka je privabila veliko število gasilcev, kljub slabemu vremenu pa je uspela tudi veselica.²⁹⁴

Slavnosti so izvedli že kot samostojno društvo, saj so se na občnem zboru soglasno odločili, da izstopijo iz združenega društva, v katerem so predstavljali le eno izmed enot, in zopet ustanovijo »staro« Gasilno društvo Cerklje. Na tem občnem zboru so se dogovorili za izvedbo tečaja za izprašane gasilce za vse, ki ga še niso opravili, ter za izgradnjo požarnega bazena v Vasci, uporabili pa bi kar načrte iz Dvorij. Obenem so začeli poizvedovati za nakup nove prenosne motorne brizgalne pri podjetju Rosenbauer.²⁹⁵

Motorna črpalka je bila tisto orodje, ki so ga poleg stikalne lestve najbolj pogrešali. Stara motorna brizgalna je skoraj več časa kot na delu preživela na servisu, sicer pa je bila oprema za manjše požare zadovoljiva. V letu 1967 so nakupili še 5 parov gumijastih škornjev, tri cevi pa so dali v Poženik, da bi v primeru požara tam lažje sami ukrepali že pred prihodom gasilcev iz Cerklj.²⁹⁶

Ti so gasili dva požara, pri čemer je posredovanje pri požaru župnijskih hlevov v Cerkljah naletelo na kritike. Pokazalo se je pomanjkanje vaj in nedisciplina, nekateri člani namreč sploh niso sodelovali in so le stali ob strani.²⁹⁷

Morda je bila slaba udeležba na vajah tudi ena od težav, o katerih so potarnali predstavnikom republiške gasilske zveze, ki so društvo obiskali in si ogledali gasilski dom z opremo.²⁹⁸

Naslednje leto so zopet začeli z načrti za dokončanje projektov, ki so si jih zastavili. Na volitvah za novo vodstvo so izvolili le novega tajnika, Ivana Mlakarja, ostali pa so obdržali položaje. Soglasno so sprejeli nov statut, ki je odslej urejal delovanje društva.²⁹⁹

Za gradnjo požarnega bazena v Vasci leta 1967 niso zbrali dovolj denarja, zato so dela preložili na leto 1968. Takrat jim je uspelo pridobiti dovolj sredstev, dela pa so večinoma

²⁹⁴ *Zapisniki 1959–1987*, Zapisnik občnega zbora gasilske enote Cerklje, 29. 1. 1967, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 22. 2. 1967, 9. 5. 1967, 30. 5. 1967 in 6. 6. 1967, Delovne akcije za prireditve praznovanja 75-letnice.

²⁹⁵ *Zapisniki 1959–1987*, Zapisnik občnega zbora gasilske enote Cerklje, 29. 1. 1967, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 22. 2. 1967 in 12. 7. 1967.

²⁹⁶ *Zapisniki 1959–1987*, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 27. 9. 1967, Zapisnik občnega zbora GD Cerklje, 7. 1. 1968.

²⁹⁷ *Zapisniki 1959–1987*, Zapisnik občnega zbora GD Cerklje, 7. 1. 1968; *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1967.

²⁹⁸ *Zapisniki 1959–1987*, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 27. 9. 1967.

²⁹⁹ *Zapisniki 1959–1987*, Zapisnik občnega zbora GD Cerklje, 7. 1. 1968.

izvajali vaščani in gasilci. Po zaključku gradnje so pripravili odprtje z veselico, ki so jo združili z zaključkom krajevnega praznika.³⁰⁰

Udeležili so se le nekaj prireditev okoliških društev, tekmovanjem pa so se (z izjemo pionirske desetine) odpovedali, saj so imeli veliko dela doma. Poleg del pri gradnji bazena so pregledali hidrantno omrežje in našli kar nekaj napak. Hidranti so bili slabo vzdrževani in nekateri niso imeli primerne ključa za odpiranje. Čakal jih je še en velik projekt, nakup motorne brizgalne. Zbiranje sredstev pri organizacijah je potekalo počasi, odziv pa tudi ni bil najboljši. Zato so nekaj časa še odlašali z naročilom, nato pa so se odločili za nabirko med ljudmi iz področja, ki ga je društvo pokrivalo. Rezultat jih je presenetil, saj so zbrali več, kot so pričakovali, vsaka hiša je prispevala po svojih zmožnostih. Brizgalno so potem naročili pri zastopnikih v Ljubljani, saj so ugotovili, da bi imeli pri uvozu in prevozu brizgalne neposredno iz tovarne Rosenbauer več težav. Že konec leta 1968 je bila brizgalna v rokah društva.³⁰¹

Obetalo se je lažje gašenje požarov, ki pa jih zaradi dobre preventive ni bilo veliko. Leta 1968 je zabeležen le en, nekaj več pa je bilo mokrih in suhih vaj. Pripravili so še posebno vajo za desetino gasilcev, starejših od 45 let, tako da so bili ti zopet usposobljeni za sodelovanje pri intervencijah.³⁰²

Leta 1969 so vaje organizirali po vseh osmih vaseh v njihovem rajonu, da so tako vaščanom pokazali novo motorno brizgalno, ki so jo kupili z njihovo pomočjo. Ob tednu požarne varnosti so pripravili še eno vajo, gasilski dom pa odprli za ogled. Strojniki so se udeležili tečaja, na katerem so predavali strokovnjaki z Občinske gasilske zveze Kranj, da so se naučili upravljati z novo brizgalno. Motorna brizgalna je še vedno last društva in se uporablja tako za vaje kot tudi za intervencije.³⁰³

³⁰⁰ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora, 27. 9. 1967, Zapisnik 5. seje upravnega in nadzornega odbora, 4. 9. 1968, Zapisnik 6. seje upravnega in nadzornega odbora, 26. 9. 1968.

³⁰¹ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 2. seje upravnega in nadzornega odbora, 10. 4. 1968, Zapisnik 3. seje upravnega in nadzornega odbora, 12. 7. 1968, Zapisnik 5. seje upravnega in nadzornega odbora, 4. 9. 1968; *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1968.

³⁰² *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 4. seje upravnega in nadzornega odbora, 19. 7. 1968, Zapisnik letne konference GD Cerklje, 9. 2. 1969; *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1968.

³⁰³ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik letne konference GD Cerklje, 9. 2. 1969; A. m. 1: Poročilo poveljnika, 1. 2. 1970.

Slika 8: Še vedno aktivna motorna brizgalna iz leta 1969.

Vir: Arhiv PGD Cerklje.

Uradni prevzem motorne črpalke so združili z veselico, ki je potekala 22. 6. 1969, pri tem pa so ob 100-letnici rojstva verjetno počastili še spomin na Frana Barleta. Stoletnico je praznovalo tudi gasilstvo v Sloveniji, okrogli jubilej so proslavili s proslavo v Metliki in otvoritvijo Slovenskega gasilskega muzeja. Udeleževanje na prireditvah, proslavah in veselicah sosednjih in bližnjih društev je postalo stalnica v delovanju društva, tako da bodo omenjene le še izstopajoče prireditve.³⁰⁴

Člani so se zopet ubadali s popravili v gasilskem domu. Popravljali so streho in žlebove ter zabetonirali nov pod v garažah. Veliko dela so prostovoljno opravili člani. Tisti iz lesne stroke so brezplačno izdelali nekaj miz in stolov. Varčevali so tudi pri opreми, saj omenjajo le nakup 5 parov škornjev in trojak. Sredstva so hranili za nakup orodnega vozila, s katerim bi lahko prevažali motorno črpalke, pripadajoče orodje ter seveda člane. Do takrat svojega vozila še niso imeli, zato so vedno čakali, kdo in kdaj bo prišel z vozem ali avtomobilom, da bo odpeljal brizgalno na kraj požara. Leta 1969 so sicer gasili le dvakrat, a negotovost glede prevoza vseeno ni bila prijetna.³⁰⁵

Na občnem zboru leta 1970 so predstavili načrte za nakup vozila in tudi že konkretni predlog za kombinirano vozilo tovarne IMV, prilagojeno za gasilce.³⁰⁶ Predloge je podal še stari

³⁰⁴ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik letne konference GD Cerklje, 9. 2. 1969, A. m. 1: Poročilo o delu v letu 1969; Tomat. *Gasilske zveze*, 10.

³⁰⁵ A. m. 1: Zapisnik občnega zbora Gasilskega društva Cerklje, 1. 2. 1970, Poročilo o delu v letu 1969: *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1969.

³⁰⁶ A. m. 1: Zapisnik občnega zbora Gasilskega društva Cerklje, 1. 2. 1970.

upravni odbor, sledile pa so volitve novega odbora. Razdelitev funkcij znotraj odbora je potekala na prvi seji, zopet pa se je zamenjal le tajnik. Po obdobju težav z iskanjem tajnika v 60. letih (tudi leta 1969 so ga morali zamenjati sredi mandata)³⁰⁷ so izvolili Jožeta Pirca, ki je na svoji funkciji vztrajal vrsto let.³⁰⁸

Rahlo prenovljeni odbor je aktivno nadaljeval s postopkom zbiranja sredstev za nakup vozila IMV. Del sredstev so društvu posodili člani, zopet so opravili nabirko po vaseh, nekaj pa so prispevala podjetja in krajevne skupnosti. Uspelo jim je, da so že aprila zbrali polovico potrebnega denarja, tako da so lahko prevzeli kombinirano vozilo IMV. Še četrtno so plačali kasneje v letu, preostanek plačila pa je prevzela Občinska gasilska zveza Kranj.³⁰⁹

Prevzem vozila so združili z veselico, na kateri so priredili tudi kegljanje za dobitke in srečelov. Vsem pridnim članom in natakarjem, ki so sodelovali pri organizaciji veselice, so se zahvalili z družabnim večerom.³¹⁰

Slika 9: Vozilo IMV ob slovesnem prevzemu.

Vir: Arhiv PGD Cerklje.

Pestro je bilo tudi dogajanje na področju operativnega dela, saj so pregledali vse hidrante na svojem območju, imeli so štiri vaje za nastop na tekmovanju in štiri mokre vaje. Posredovali so pri štirih požarih, od katerih je bil le en na njihovem območju, pri ostalih treh pa so

³⁰⁷ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik seje upravnega in nadzornega odbora gasilskega društva Cerklje, 11. 10. 1969.

³⁰⁸ A. m. 1: Zapisnik občnega zbora Gasilskega društva Cerklje, 1. 2. 1970; *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik II., 22. 2. 1970.

³⁰⁹ A. m. 1: Zapisnik letne konference gasilskega društva Cerklje, 7. 2. 1971.

³¹⁰ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 6. seje upravnega in nadzornega odbora GD Cerklje, 21. 7. 1970, Zapisnik 3. članskega sestanka GD Cerklje, 23. 8. 1970.

priskočili na pomoč sosednjim društvom. Tako pri požarih kot pri vajah so se pohvalili, da so zahvaljujoč novemu vozilu na kraj prispeli v rekordnem času. Za ravninske dele občine so potrebovali manj kot 10 minut, za hribovite predele pa do 20 minut. Dve vožnji so opravili tudi za Rdeči križ.³¹¹

V društveni blagajni je po nakupu novega vozila ostalo nekaj sredstev, tako da so ob koncu leta lahko kupili pisalni stroj, za leto 1971 pa so načrtovali nakup novih paradnih oblek. Kot običajno je obleke delno financiralo društvo, delno pa člani sami. Poleg manjših nakupov orodja in materiala so kupili avtomobilske verige, da bi lažje posredovali v zimskih razmerah.³¹²

Avtomobil je tako s seboj prinesel dodatne stroške, od opreme do zavarovanja in goriva, že takoj prvo leto pa tudi popravila, saj je odpovedala vodna črpalka. Da bi bili člani čim boljše usposobljeni za vožnjo kombiniranega vozila, so pripravili kondicijske vožnje, na katerih so se člani pod nadzorom izkušenejših voznikov privajali na vožnjo. Med izobraževanji najdemo še podčastniški tečaj, ki sta ga obiskovala dva člana.³¹³

Svoje znanje so člani uporabili pri izvozih na štiri požare, pet vaj za tekmovanje in tri mokre vaje. Pri vaji v hribovitem delu občine so ugotovili, da so težave s pridobivanjem zadostne količine vode, saj so zaloge hitro izpraznili. Poleg tega na Šenturški Gori in v okoliških vaseh ni bilo gasilskega društva, zato je stekel postopek vključitve teh vasi v rajon gasilskega društva Cerklje, za osnovno posredovanje pa so nameravali uvesti gasilske trojke po posameznih vaseh. Trojke so bile skupine usposobljenih moških, ki so imeli osnovno orodje za ukrepanje ob požaru, ustanavljali pa so jih predvsem v oddaljenih vaseh. Ustanovitev trojke v hribovitih predelih ni zabeležena, so pa že v 60. letih 20. stoletja imeli trojko v Poženiku.³¹⁴

Težave s pomanjkanjem vode so imeli tudi na sosednjem hribu, Štefanji gori, tako da so jo gasilci v sušnem obdobju dvakrat črpali do naselij Štefanja Gora in Možjanca.³¹⁵

Leta 1972 večjih težav z vodo niso imeli, poklicani so bili le k sedmim požarom, a jim dvakrat ni bilo treba gasiti. Najpogosteje, kar štirikrat, so gorela gospodarska poslopja, dvakrat gozd, enkrat pa dimna kamra.³¹⁶

³¹¹ A. m. 1: Zapisnik letne konference gasilskega društva Cerklje, 7. 2. 1971; Arhiv PGD Cerklje, *Operativna knjiga GD Cerklje*, Operativno delo v letu 1970.

³¹² *Blagajniška knjiga 1959–1979*, leto 1970 in 1972.

³¹³ *Operativna knjiga*, Operativno delo v letu 1971; A. m. 1: Zapisnik letne konference gasilskega društva Cerklje, 7. 2. 1971.

³¹⁴ Prav tam.

³¹⁵ *Operativna knjiga*, Operativno delo v letu 1971.

Da bi bila vožnja na intervencije varna, so na kondicijsko vožnjo povabili še nekaj članov, tako da je bilo vedno dovolj usposobljenih voznikov. Od dvanajstih vaj so jih pet opravili za tekmovanje, ostale pa so bile mokre vaje. Ena od vaj je bila še posebno zanimiva, saj so jo izvedli v enem dopoldnevu na treh lokacijah, člani pa so vsakič zamenjali svoje zadolžitve. Sicer pa so vaje izvajali ob različnih priložnostih, eno so izvedli ob požarnovarnostnem tednu, drugo ob krajevnem prazniku, tretjo pa na prošnjo Krajevne skupnosti Grad.³¹⁷

Posebno vajo so prikazali tudi ob 80-letnici delovanja društva, ki so jo sicer proslavili s parado, slavnostno akademijo in veselico. Za družabno življenje članov so poskrbeli z izletom. Pot jih je tokrat peljala v Belo krajino, na ogled belokranjskega in gasilskega muzeja.³¹⁸

Zaradi 80-letnice so na volitvah na občnem zboru predlagali, da glavne funkcije obdržijo isti člani, kar je bilo na občnem zboru tudi sprejeto. Poleg aktivnosti za uspešno izpeljavo prireditve so se lotili obnove fasade, pozabili pa niso niti na manjkajoče orodje, tako da so nakupili nekaj cevi, hidrantni nastavek in ročnike.³¹⁹

Konec leta so z občino podpisali pogodbo, s katero je društvo postalo lastnik zemlje, na kateri je stal gasilski dom. Pred tem je bila last splošnega ljudskega premoženja. Poleg tega je občina izdala dovoljenje za adaptacijo oziroma pozidavo drvarnice, česar so se lotili v letu 1973.³²⁰

Drugih večjih projektov se niso lotili, so pa imeli toliko bolj razgibano leto na področju operativnega dela. Na požare jih je klicala nova, močnejša sirena, ki je sicer že po nekaj mesecih potrebovala popravilo, ker je pregorela, nato pa je bilo treba zamenjati še električno napeljavo. Poleg običajnih posredovanj na petih požarih so priskočili na pomoč pri reševanju izpod ruševin in črpanju vode. Izpod ruševin hleva, ki se je podrl, so na srečo reševali le živali, a nekaterim malim pujskom niso mogli pomagati, saj je bila nevarnost porušitve stene prevelika. Ob poplavih so vodo najprej črpali na domačem terenu, kjer razen zalitja nekaj kleti ni bilo hujšega, nato pa so pomagali v Velesovem, kjer so imeli več težav. Tam so iz

³¹⁶ *Operativna knjiga*, Operativno delo v letu 1972; A. m. 1: Zapisnik občnega zbora Gasilskega društva Cerklje, 4. 2. 1973.

³¹⁷ *Operativna knjiga*, Operativno delo v letu 1972.

³¹⁸ Prav tam; A. m. 1: Zapisnik občnega zbora Gasilskega društva Cerklje, 4. 2. 1973.

³¹⁹ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 12. seje upravnega in nadzornega odbora Gasilskega društva Cerklje, 11. 1. 1972; A. m. 1: Zapisnik občnega zbora Gasilskega društva Cerklje, 4. 2. 1973.

³²⁰ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 7. seje upravnega in nadzornega odbora Gasilskega društva Cerklje, 3. 11. 1972.

kleti in hiš črpali le toliko, da so lahko reševali avtomobile, orodje in hrano. Ob tem prvič omenjajo dežurstvo v gasilskem domu in kasneje še pripravljenost doma.³²¹

Novosti so uvedli tudi pri vajah, saj so poleg običajnih mokrih in suhih vaj trenirali še reševanje samega sebe ali drugih s pomočjo vrvi. Sicer pa so se vaje končno obrestovale, saj so na tekmovanju dosegli 3. mesto, medtem ko so bili v preteklih letih bolj na repu. Na področju izobraževanja so poskrbeli še za predavanje o preventivi in izobraževanje treh podčastnikov.³²²

Leta 1974 je z delom nadaljevalo staro vodstvo, ki so mu na občnem zboru zaupali še en mandat. Člani so tako večinoma z lastnim delom dokončali prizidek, poleg tega pa so mizarji izdelali nekaj novih miz za izposajo in veselice. Tudi sami so organizirali veselico s srečelovom in kegljanjem.³²³

Manj veselo je bilo po tekmovanju, kjer zaradi pomanjkanja vaj zopet niso dosegli vidnih uvrstitev. Če so vaje za tekmovanje malo zanemarili, so bili bolj vestni pri izvedbi vaj po točkovniku. Opravili so vse vaje (2 mokri, 2 suhi in eno nočno), poleg tega pa so pripravili še vajo ob požarnovarnostnem tednu.³²⁴

Ob osnovni nalogi gasilcev, gašenju požarov, so vedno bolj v ospredje prihajale tudi druge zadolžitve na področju reševanja ljudi in premoženja. Tako so več časa kot pri gašenju požarov prebili ob črpanju meteorne vode iz kleti. Medtem ko so črpali trikrat, so imeli na svojem območju le en požar. Ob koncu leta pa so jih poklicali na pomoč pri gašenju odlagališča odpadkov v Tenetišah, za kar so dobili povrnjen denar za odsotnost z dela.³²⁵

Morda so že na tem požaru preizkusili nove delovne obleke, ki so jih kupili med letom. Obleke so tudi edini večji nakup v letu 1974, nekaj denarja pa so porabili za nagrade tajniku, blagajniku, predsedniku in poveljniku. V 70. letih 20. stoletja je bilo občasno podeljevanje

³²¹ A. m. 1: Zapisnik občnega zbora Gasilskega društva Cerklje, 27. 1. 1974; *Operativna knjiga*, Operativno delo v letu 1973.

³²² Prav tam.

³²³ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 2. 2. 1975; *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 3. seje upravnega in nadzornega odbora Gasilskega društva Cerklje, 27. 6. 1974, Zapisnik 1. seje upravnega in nadzornega odbora Gasilskega društva Cerklje, 7. 2. 1974.

³²⁴ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 2. 2. 1975.

³²⁵ Prav tam.

nagrad za uspešno delo zopet ustaljena praksa, pravega plačila pa za svoje delo niso prejeli.³²⁶

Če še na začetku leta 1974 ni prišlo do sprememb in menjav v društvu, so se te začele z menjavo hišnika. Po dolгих letih je stari hišnik oslabil in ni mogel več skrbeti zase in za gasilski dom, zato so mu predlagali, da mu uredijo bivanje v domu za ostarele v Preddvoru. S predlogom se je strinjal, njegovo mesto pa je po razpisu v časopisu prevzel Ciril Bobnar, ki je bil član društva. Ob vselitvi v stanovanje se je zavezal, da bo skrbel za urejenost gasilskega doma in orodja.³²⁷

Novo leto je prineslo nove spremembe. Po dolгих letih sta se zaradi starosti oziroma bolezni od vodilnih mest poslovila predsednik Ivan Miklavčič in blagajnik Miha Stenovec. Miklavčič je bil v bolnišnici in ni mogel opravljati svojega dela, zato so ga imenovali za častnega predsednika, na mesto predsednika pa so izvolili Franca Korbarja. Stenovec je za menjavo prosil sam, saj zaradi starosti ni mogel več dobro opravljati dela blagajnika. Vodenje blagajniških poslov so po novem zaupali Viktorju Erzarju, Stenovec pa je ostal častni član upravnega odbora. Umik starejših članov nas ne sme presenetiti, saj je bil Miklavčič v tem času star že 80 let, Stenovec pa le tri leta mlajši.³²⁸

Kljub spremembam v vodstvu je delo potekalo po ustaljenih tirnicah. V gasilskem domu so prenovili električno napeljavo, pripravili so veselico, pri kateri je malo ponagajal dež, in peljali tekmovalno desetino na izlet v Gasilski muzej v Metliko. Zopet so obudili delovanje pionirjev, ki so se udeležili tekmovanja – gasilskega kviza.³²⁹

Člani se s kvizom niso ubadali, so pa poleg vaj za točkovnik izvedli še nekaj vaj za pripravo na ocenjevanje ter vajo ob požarnovarnostnem tednu. Na tej vaji je sodelovalo 5 društev iz nekdanje občine Cerklje, prikazali pa so tudi spuščanje s pomočjo vrvi.³³⁰

Znanje z vaj so s pridom uporabili na dveh velikih požarih, veliko dela pa so tudi tokrat imeli s črpanjem vode. Ta je tako narasla, da so morali pri Gradu Strmol celo reševati živino iz hlevov, potem ko črpanje vode iz kleti ni bilo zadostno, kljub temu, da so na pomoč priskočile

³²⁶ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 1. seje upravnega in nadzornega odbora Gasilskega društva Cerklje, 7. 2. 1974.

³²⁷ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 7. seje upravnega in nadzornega odbora Gasilskega društva Cerklje, 26. 11. 1974; A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 2. 2. 1975.

³²⁸ Prav tam; Arhiv PGD Cerklje, *Imenik članov GD Cerklje*.

³²⁹ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 4. seje upravnega in nadzornega odbora Gasilskega društva Cerklje, 27. 6. 1975.

³³⁰ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 2. 2. 1975; *Operativna knjiga*, leto 1975.

še druge enote. Istočasno so imeli težave z odvečno vodo še na nekaj lokacijah, tako da je črpanje trajalo dva dni. Medtem ko je bilo tu vode preveč, so se poleti na Štefanji Gori zopet borili s sušo. Gasilci so jim s pomočjo verige motornih črpalk dvakrat črpali vodo v požarni bazen.³³¹

Leto 1975 so zaključili s ponovnim razpisom za hišnika, saj sta tako stari kot novi umrla. Najprimernejši kandidat za hišnika je bil dolgoletni član Peter Polajnar, ki je mesto dobil pod enakimi pogoji kot njegov predhodnik.³³²

Menjavi hišnika je sledila menjava v vodstvu društva, saj je staremu odboru potekel mandat. Tajnik Jože Pirc je obdržal svoje mesto, prav tako na začetku leta izvoljena predsednik Franc Korbar in blagajnik Viktor Erzar. Novoizvoljen je bil le poveljnik Ivan Pirc.³³³

Prenovljeni odbor je nadaljeval z delom prejšnjega in začel uresničevati načrte o gradnji požarnega bazena v Cerkljah. Po pridobitvi zemljišča so s pomočjo nabiralne akcije, pri kateri naj bi vsak vaščan prispeval določen znesek, zbrali še sredstva za material. Večino dela so opravili sami s pomočjo vaščanov, tako da je bil bazen avgusta 1976 že dokončan. Otvoritev bazena so združili s prireditvijo, na kateri so kot običajno priredili tudi srečelov in kegljanje.³³⁴

Precej časa so porabili za vaje, saj so jih imeli kar 16. Pet jih je predpisoval točkovnik občinske gasilske zveze, ostale pa so priredili ali na lastno željo ali pa ob posebnih priložnostih, na primer ob požarnovarnostnem tednu. Za preventivo so skrbeli s pregledovanjem hidrantov in predavanji v šoli, kjer so učence poučili o požarni varnosti doma in v gozdu, jim prikazali delovanje gasilnih aparatov in hidrantov ter jim razkazali svoje vozilo. Preventivne akcije so očitno dosegle svoj namen, saj so imeli v celem letu le en gozdni požar.³³⁵

³³¹ Prav tam.

³³² A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 2. 2. 1975.

³³³ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 1. seje upravnega in nadzornega odbora Gasilskega društva Cerklje, 28. 12. 1975.

³³⁴ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 30. 1. 1977; *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 3. seje upravnega in nadzornega odbora, 29. 4. 1976.

³³⁵ *Operativna knjiga*, leto 1976; A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 30. 1. 1977.

Zavedali so se, da je vzgoja mladih pomemben del društva, a jim za udeležbo na pionirskem kvizu vseeno ni uspelo dobiti več kot ene ekipe. Trije pionirji, ki so na kvizu zastopali društvo, so se dobro odrezali, zato so jim omogočili letovanje.³³⁶

Iz neznanega vzroka so zopet ostali brez hišnika, zato so se obrnili na soseda gasilskega doma, Antona Semoliča, ki je zadolžitev z veseljem prevzel. Sicer pa večjih novosti v društvu ni bilo, kupili so gasilnik na prah in se modernizirali pri komunikaciji, saj so dobili UKV-radijsko postajo. Ta jim je v primeru intervencij omogočala komunikacijo s poklicnimi gasilci iz Kranja, ki so običajno prihiteli na pomoč.³³⁷

Tudi cerkljanski gasilci so pogosto gasili izven svojega območja. Leta 1977 so jih poklicali trikrat, a jim ni bilo treba uporabiti motorne brizgalne. Kljub temu je brizgalna naredila precej delovnih ur, saj so imeli 16 vaj. Poleg običajnih vaj so tokrat organizirali vajo, na kateri so se jim pridružila še sosednja društva, ukrepali pa so po vnaprej pripravljenih skicah. Te je poveljnik Pirc pripravil skupaj s podčastniki. Člani so zopet opravljali kondicijske vožnje, da so se prilagodili vožnji kombiniranega vozila.³³⁸

Zopet so skrbeli za preventivo, in sicer s pripravo predavanj in pregledovanjem hidrantov, ki jih je bilo vedno več. Stanje se je po vsakoletnih pregledih in javljanju napak izboljšalo. Nekaj hidrantov vseeno ni delovalo, so pa bili končno vsi označeni.³³⁹

Težava s pridobivanjem pionirjev se je še vedno vlekla, tokrat jih niso zbrali niti za ekipo na kvizu, saj so presegali starostno mejo. Pri letovanju starost očitno ni bila tako pomembna, saj so lahko prijavi tri pionirje.³⁴⁰

Boljše jim je šlo pri pripravljanju prireditev, saj so 85-letnico društva praznovali v velikem slogu. Pripravili so slavnostno sejo, organizirali parado in veselico. Ob tej priložnosti so zopet izdali spominske značke, ki so jih poslali celo Titu, ker je praznoval enak jubilej.³⁴¹

Opravili so le nekaj najnujnejših manjših nakupov, kot je na primer menjava akumulatorja v vozilu in nov rezervoar za gorivo pri motorni črpalki, leta 1978 pa še čevlje in dežne plašče.

³³⁶ Prav tam; *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 4. seje upravnega in nadzornega odbora, 30. 5. 1976.

³³⁷ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 30. 1. 1977; *Operativna knjiga*, leto 1977.

³³⁸ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 21. 1. 1978.

³³⁹ Prav tam.

³⁴⁰ Prav tam; *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 1. seje upravnega in nadzornega odbora, 17. 4. 1977.

³⁴¹ Prav tam.

Denar so zopet hranili za večje projekte, gradnjo požarnega bazena v Gradu in adaptacijo dotrajanega gasilskega doma.³⁴²

Požarni bazen je bil zgrajen leta 1978, a so pri tem med gasilskim društvom in Krajevno skupnostjo Grad nastali spori glede financiranja, saj slednja društvu ni predložila računov. Sicer pa je del sredstev priskrbelo društvo, preostanek pa vaščani. Kako so spor rešili, ne poročajo, so pa končno prišli do težko pričakovanega bazena.³⁴³

Veliko več časa je bilo potrebnega za adaptacijo gasilskega doma, saj so potrebovali več soglasij in dovoljenj, tako da so ob koncu leta komaj dobili lokacijski načrt in pričeli z načrtovanjem gradnje. Želeli so zamenjati dotrajan lesen strop z armiranobetonsko ploščo, na katero bi dozidali etažo, in zamenjati streho.³⁴⁴

Na srečo s požari niso imeli dela, saj je bil v njihovem rajonu le en manjši požar, ki ga je uspešno zadušila že gospodinja sama. Nekaj več je bilo posredovanj ob neurjih in poplavih. V prvem primeru je zalivalo poslopja v Gradu in Dvorjah, v drugem pa v Cerkljah.³⁴⁵

Vaj so imeli tokrat 13, izpostaviti pa velja dve. Ob tednu požarne varnosti so vajo izvedli s člani upravnega in nadzornega odbora, zanimiva pa je bila zato, ker nekateri člani pri operativnem delu niso sodelovali že 15 do 35 let. Drugo zanimivo vajo so izvedli v sodelovanju s Civilno zaščito, scenarij vaje pa je predpostavljala letalski napad na šolo.³⁴⁶

Največji napredek je društvo naredilo pri pridobivanju mladine, morda tudi s pomočjo predavanj in ogleda filmov z gasilsko tematiko, ki so jih izvedli v šoli. Vključilo se je kar 15 novih članov, ki so že takoj uspešno nastopili na tekmovanjih. V kvizu sta se dve ekipi uvrstili na nadaljnje tekmovanje Občinske gasilske zveze Kranj. Poleg tega je večina pionirjev pridobila značko Preprečujmo požare.³⁴⁷

Za pridobivanje sredstev so po stari navadi organizirali veselico, a z izkupičkom niso bili najbolj zadovoljni. Večina tradicionalnih načinov financiranja se je obdržala, sprememba je nastopila le pri financiranju s strani krajevnih skupnosti. Te niso več namenjale sredstev

³⁴² *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 1. seje upravnega in nadzornega odbora, 17. 4. 1977; Zapisnik 1. seje upravnega in nadzornega odbora, 3. 2. 1978.

³⁴³ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 3. 2. 1979.

³⁴⁴ Prav tam.

³⁴⁵ Prav tam.

³⁴⁶ Prav tam.

³⁴⁷ Prav tam.

gasilcem, saj so financiranje gasilskih društev prevzele leta 1976 ustanovljene samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požari.³⁴⁸

Društvo se je v tem obdobju začelo intenzivneje povezovati s člani Civilne zaščite. Poleg skupnih vaj so pripadnikom civilne zaščite omogočili vstop v gasilski dom in spoznavanje orodja, nekateri pa so se celo vključili v društvo. Sodelovanje je potekalo predvsem v okviru akcij »Nič nas ne sme presenetiti«. V letu 1979 so tako opravili tri skupne vaje, nekateri člani društva pa so na tečaju Civilne zaščite opravili tudi izpit za gasilca.³⁴⁹

Poleg skupnih vaj so opravili še vaje po točkovniku gasilske zveze in nekaj lastnih vaj. Udeležili so se tekmovanja občinske gasilske zveze, a so morali zaradi vojaških vaj menjati del ekipe, tako da niso bili najbolj uspešni. Za taktično vajo na področnem tekmovanju se doma sploh niso mogli pripravljati, ker jim je manjkalo nekaj orodja. Vaje so zato opazovali pri drugih društvih. Boljše stanje je bilo pri pionirjih, ki so jim za lažje priprave na tekmovanje kupili pionirsko motorno brizgalno in pripadajoče orodje. Dobre pogoje za delo so si zaslužili, saj so se z izbirnega tekmovanja v kvizu z dvema ekipama prebili na občinsko tekmovanje in tam dosegli 2. in 6. mesto.³⁵⁰

Dobri rezultati mladine so članom dajali upanje, da jih bodo ti nekoč nadomestili pri operativnem delu. Tega v letu 1979 ni bilo veliko, saj so gasili le dva začetna požara.³⁵¹

Ob tem so opozarjali, da je oprema pomanjkljiva in iztrošena, a so zaradi pomanjkanja sredstev menjali le posamezne kose (eno obleko in nekaj gasilskih pasov). Tudi veselica ni pripomogla k boljšemu finančnemu stanju, saj ni bila preveč uspešna.³⁵²

Po končanem štiriletnem mandatu so bile leta 1980 na vrsti volitve novega upravnega in nadzornega odbora. Na vodilnih položajih so ostali poveljnik Ivan Pirc, tajnik Jože Pirc, blagajnik Viktor Erzar, predsednika Franca Korbarja pa je zamenjal Ivan Basej.³⁵³

V istem letu je društvo sprejelo povabilo za pobratenje z Gasilskim društvom Cerklje ob Krki. Ob tej priložnosti je 8 delegatov odšlo na obisk na Dolenjsko, hkrati pa so pobrateno društvo povabili, da obisk vrnejo.³⁵⁴

³⁴⁸ Prav tam; Tomat. *Gasilske zveze*, 10.

³⁴⁹ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 3. 2. 1979, Zapisnik občnega zbora Gasilskega društva Cerklje, 9. 2. 1980.

³⁵⁰ A. m. 1: Zapisnik občnega zbora Gasilskega društva Cerklje, 9. 2. 1980.

³⁵¹ Prav tam.

³⁵² Prav tam.

³⁵³ Prav tam.

Med družabne aktivnosti društva lahko prištejemo organizacijo prireditve, na kateri so uradno sprejeli pionirsko motorno brizgalno. Najprej so pionirji izvedli vajo s pionirsko brizgalno, pri kateri so se prvič pokazali v novih uniformah, nato pa je sledila veselica z Lojzeto Slakom. Kljub znanemu glasbeniku izkupiček ni bil najboljši, saj je dan pokvarilo slabo vreme.³⁵⁵

Pionirji so se tako kot mladinci in člani udeležili občinskega tekmovanja. Člani se niso ravno izkazali, mladinci in pionirji pa so oboji dosegli 2. mesto. Prvič se je tekmovanja udeležila tudi ekipa veteranov, starejših od 50 let, ki je zasedla 4. mesto. Bolj kot z vajami za tekmovanja so se ubadali z vajami po točkovniku Občinske gasilske zveze Kranj (ObGZ Kranj), ki so jih dosledno izvajali. Pripravili so še vajo za strojnike, od preventivnih dejavnosti pa predavanje za člane in Civilno zaščito.³⁵⁶

Požare so gasili trikrat, od tega dva manjša in enega večjega, ki je uničil celotno poslopje, v katerem je bil disko klub gostišča Češnar. Skupaj s poklicnimi kolegi iz Kranja jim je uspelo obvarovati le stanovanjsko hišo. Pri manjšem dimniškem požaru so ukrepali tako, kot ukrepamo še danes – gasili so z gasilnikom na prah.³⁵⁷

Sredstva so varčevali za gradnjo doma, tako da nove opreme niso kupovali, so jo pa nekaj dobili od ObGZ Kranj. Poleg požarnih metel, dežnih plaščev in čelad sta najpomembnejša dva dihalna aparata z zaščitnima oblekama. Dihalnih aparatov pred tem v društvu niso imeli, tako da so šele sedaj razpolagali z opremo, ki je omogočala (razmeroma) varne notranje napade. Žal iz zapisnikov ni razvidno, ali so jih pri svojem delu dejansko uporabljali, ali pa so tako kot prej gasili bolj od zunaj.³⁵⁸

Gradnja doma ni napredovala po željah društva, saj kljub urejenim dovoljenjem in izdelanim načrtom niso dobili gradbenega dovoljenja. To bi bilo izdano šele, ko bi društvo pridobilo tudi zadostno količino sredstev za gradnjo. Leta 1981 jim je uspelo nakupiti opeko in posekati nekaj lesa, ki so ga z dovoljenjem oblasti darovali lastniki gozdov, a tudi to še ni bilo dovolj za začetek gradnje.³⁵⁹

³⁵⁴ Prav tam; A. m. 1: Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 14. 2. 1981.

³⁵⁵ *Operativna knjiga*, leto 1980; A. m. 1: Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 14. 2. 1981.

³⁵⁶ Prav tam.

³⁵⁷ *Operativna knjiga*, leto 1980.

³⁵⁸ Prav tam; A. m. 1: Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 14. 2. 1981.

³⁵⁹ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 14. 2. 1981, Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 23. 1. 1982.

Med letom je bila zelo aktivna mladina, saj so na občinskem tekmovanju pri vaji z vedrovko pionirji dobili zlato značko, mladinci pa srebrno. Na gasilskem kvizu so se vse ekipe pionirjev uvrstile v nadaljnje tekmovanje, kjer so celo zmagali. Poleg tega so se odzivali povabilom na različne mladinske prireditve, sodelovali so na predavanju o požarni varnosti in sprejemu delegacije iz Cerklj ob Krki, pred šolo pa so izvedli vajo s pionirsko motorno brizgalno. S svojo aktivnostjo so si prislužili izlet v živalski vrt in zabavišni prostor v Tivoliju.³⁶⁰

Člani so, kot že omenjeno, gostili kolege iz Cerklj ob Krki, priredili veselico, se udeleževali tekmovanj in izvedli vaje po točkovniku. Posebnost pa je bila organizacija gasilsko-športnega tekmovanja, ki je bilo namenjeno druženju sosednjih gasilskih društev.³⁶¹

Tudi leta 1981 so dobili nekaj opreme od ObGZ Kranj, uporabili pa so jo lahko v primeru dveh požarov. Pri prvem požaru je zagorelo ostrešje, pri drugem pa je strela zažgala kozolec. Leta 1982 so posredovali večkrat, gasili so tri požare, enkrat pa črpali vodo.³⁶²

Člani so opravili vse predpisane vaje, niso pa našli časa za tekmovanje. Društvo so tako na občinskem tekmovanju in kvizu zastopali le pionirji. Zaradi uspešnega delovanja mladine je društvo kupilo pionirski prapor, ki so ga razvili ob praznovanju 90-letnice društva. Praznovanje so obeležili še s slavnostno akademijo, parado in uradnim podpisom trajnega pobratenja z gasilskim društvom iz Cerklj ob Krki.³⁶³

Največji uspeh leta je bil zagotovo začetek adaptacije gasilskega doma. Po odobritvi posojila so pridobili gradbeno dovoljenje in takoj pričeli z delom, tako da so v nekaj mesecih dozidali etažo in gasilski dom spravili pod streho.³⁶⁴

³⁶⁰ *Operativna knjiga*, leto 1981; A. m. 1: Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 23. 1. 1982.

³⁶¹ Prav tam.

³⁶² *Operativna knjiga*, leto 1981 in 1982.

³⁶³ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 23. 1. 1982; Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 29. 1. 1983.

³⁶⁴ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 29. 1. 1983, Poročilo poveljnika za leto 1982.

Slika 10: Gasilski dom pred prenovo leta 1982.

Vir: Arhiv PGD Cerklje.

ObGZ Kranj jim je namenila 14 cevi, 9 parov škornjev in tri ročnike, sami pa so kupili pet pionirskih oblek in nekaj paradnih plaščev. Veliko večino sredstev so vložili v material za gradnjo gasilskega doma, a so imeli kljub varčevanju ob koncu leta nekaj dolgov.³⁶⁵

Dolgove so uspešno poplačali že leta 1983, ostal jim je le še kredit na banki. Nadaljevanje gradbenih del je bilo zaradi pomanjkanja sredstev in zagnanosti počasno, uspelo jim je narediti le toliko, da so uredili orodišče.³⁶⁶

Na redni letni seji je poveljnik Ivan Pirc prosil za razrešitev z mesta poveljnika, saj je imel težave z zdravjem, poleg tega pa je bil tudi sektorski poveljnik. Funkcijo je prevzel Slavko Žlebir. Pod njegovim vodstvom je društvo izvedlo obvezne vaje in gasilo dva požara. Tekmovanja ObGZ Kranj so se udeležile članska, veteranska in pionirska desetina. Poleg tega so člani sodelovali še na sektorskem tekmovanju v polaganju cevovoda na 105 metrov.³⁶⁷

Veselice zaradi slabih izkupičkov v preteklih letih niso prirejali. Namesto tega so se posvetili preventivnemu projektu. Prizadevali so si, da bi čim več kmetij in gospodinjstev kupilo gasilnik, zato so spodbujali občane k nakupu in bili pri tem dokaj uspešni.³⁶⁸

³⁶⁵ *Operativna knjiga*, leto 1982.

³⁶⁶ A. m. 1: Zapisnik rednega občnega zbora Gasilskega društva Cerklje, 28. 1. 1984.

³⁶⁷ *Operativna knjiga*, leto 1983; A. m. 1: Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 29. 1. 1983.

³⁶⁸ A. m. 1: Zapisnik rednega občnega zbora Gasilskega društva Cerklje, 28. 1. 1984.

Za izboljšanje požarne varnosti so vasema Šmartno in Šenturška Gora dali nekaj cevi in ročnik, da bi lahko krajani v primeru požara že sami ukrepali. Na podoben način je bilo opremljenih tudi nekaj drugih vasi. Ob tednu požarne varnosti so prikazali delovanje in uporabo različnih vrst gasilnikov, nato pa izvedli še vajo in predavanja v šoli.³⁶⁹

V leto 1984 so vstopili z volitvami, na katerih je glavnina upravnega odbora ostala ista. Predsedniku Ivanu Baseju, tajniku Jožetu Pircu in poveljniku Slavku Žlebirju se je na mestu blagajnika pridružil Viktor Erzar mlajši.³⁷⁰

Večino časa so porabili za gradnjo in dela pri gasilskem domu. Kljub temu, da so člani pridno sodelovali in opravili več kot 1400 delovnih ur, so dela zaostajala za načrti. Poleg financ jih je zaviralo dejstvo, da nekateri člani niso bili aktivni v tolikšni meri kot drugi. Načrti so se rahlo spremenili, saj so opustili ideje o stanovanju v gasilskem domu, so pa en prostor odstopili Civilni zaščiti, ki jim je v ta namen priskrbela nekaj sredstev.³⁷¹

Čeprav so ogromno časa vložili v gradnjo, so se trudili z izvedbo predpisanih vaj in udeležbo na tekmovanju. Nastopili sta članska in veteranska desetina, pionirjev pa ni bilo dovolj oziroma niso pokazali dovolj interesa. Izvedli so le vajo s pionirsko brizgalno pred šolo.³⁷²

V šoli so se gasilci oglasili tudi ob tednu požarne varnosti, ko so zopet predavali o njej. Za širšo množico so v Poženiku pripravili predavanje, prikaz gašenja z gasilniki in razkazali svoje vozilo. Na srečo orodja in opreme niso kaj dosti potrebovali, saj so imeli le 2 požara.³⁷³

Leta 1985 je bilo potreb po njihovi pomoči ravno toliko kot leta 1984, le da so enkrat gasili požar, enkrat pa črpali vodo. Kot vsako leto so izvedli vaje po točkovniku in pregledali hidrante. Ekipi članov in veteranov sta se udeležili občinskega tekmovanja, na katerem sta dosegli povprečne rezultate. Delo z mladino je v tem času nekoliko zamrlo, saj so se generacije zamenjale, člani pa so večino časa posvečali gradnji doma.³⁷⁴

³⁶⁹ *Operativna knjiga*, leto 1983; *Zapisniki 1959–1987*, Zapisnik 3. seje upravnega in nadzornega odbora, 29. 9. 1983.

³⁷⁰ *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 1. seje upravnega in nadzornega odbora, 29. 2. 1984.

³⁷¹ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 29. 1. 1983, Poročilo o delu preteklega leta, Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 9. 2. 1985.

³⁷² A. m. 1: Zapisnik rednega občnega zbora Gasilskega društva Cerklje, 28. 1. 1984; Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 9. 2. 1985.

³⁷³ A. m. 1: Poveljniško poročilo za leto 1984.

³⁷⁴ A. m. 1: Zapisnik letne konference gasilskega društva Cerklje, 15. 2. 1986.

Vseeno so našli čas za udeležbo na predavanju za voznike, sami pa so organizirali predavanja o gašenju in uporabi gasilnih aparatov za šolarje in občane. Za pripadnike gasilske enote CZ je operativna desetina pripravila tudi prikazno vajo.³⁷⁵

Leta 1986 so se odločili, da pripravijo vajo za usposabljanje za delo z orodjem za starejše člane (veterane), saj so zaznali težave z udeležbo operativnih članov na intervencijah v dopoldanskem času. Od druge svetovne vojne dalje je namreč večina članov hodila na delo v tovarne, le redki so še imeli obrt ali kmetijo, zato v dopoldanskem času niso bili na voljo. V nasprotju z njimi so bili starejši člani dopoldan doma, zato so želeli pripraviti usposabljanje, da bi ti znali enako učinkovito posredovati. Seveda niso izpustili niti običajnih vaj po točkovniku in sektorskih vaj. Čeprav so imeli po izgradnji novega vodovoda in postavitvi novih hidrantov na voljo večje količine vode, so jo poskušali porabiti vedno manj. Začeli so namreč opozarjati na načelo, da je pri notranjih požarih treba požar pogasiti s čim manj vode, da ne nastane dodatna škoda, česar se držijo še danes.³⁷⁶

Že na začetku leta so opozarjali na pomanjkanje cevi. Med letom so jih dobili 10, poleg tega pa še UKV-radijsko postajo. Pri dveh požarih je ta oprema zadoščala, pri črpanju vode v zaselek Prenje pa je krepko primanjkovalo cevi. V akciji je sodelovalo 5 društev, a so si morali vseeno nekaj cevi izposoditi pri kranjskih poklicnih gasilcih, da so dosegli dolžino 1200 metrov.³⁷⁷

Pomanjkanje sredstev se ni kazalo le pri opremi, ampak tudi pri gradnji doma, saj so še vedno izdelovali notranjost. Delavce so najeli le za nekatera zidarska dela in estrihe, vse ostalo pa so opravili s prostovoljnim delom. S pridom so izkoristili znanje članov v različnih strokah, tako da so sami napeljali elektriko, vodovod, položili pod, ploščice in stenske obloge ter izdelali omete. Tudi vhodna vrata in opremo za čajno kuhinjo so izdelali sami. Čakalo jih je še nekaj dela, ki so ga želeli dokončati v letu 1987, da bi dom slovesno odprli ob 95-letnici društva.³⁷⁸

Očitno so se člani dela lotili z večjim veseljem kot priprav na tekmovanje, saj na občinskem tekmovanju niso nastopili. Prav tako jim ni uspelo zbrati dovolj mladih, zato so društvo zastopali le veterani. Na gasilskem kvizu, kjer so pionirji tekmovali v trojicah, so nastopile tri

³⁷⁵ Prav tam; *Zapisniki 1958–1987*, Zapisnik 2. seje upravnega in nadzornega odbora, 16. 2. 1985, Zapisnik 3. seje upravnega in nadzornega odbora ter gospodarskega odbora, 12. 4. 1985, Zapisnik 1. seje upravnega in nadzornega odbora, 29. 1. 1985.

³⁷⁶ A. m. 1: Zapisnik letne konference gasilskega društva Cerklje, 15. 2. 1986; Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 31. 1. 1987.

³⁷⁷ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 31. 1. 1987.

³⁷⁸ Prav tam.

ekipe in se odlično odrezale, saj so poleg treh pokalov prejeli tudi prehodni pokal za najboljšo ekipo.³⁷⁹

Leta 1987 so se pionirji zopet preizkusili v kvizu in se tako kot člani prvič udeležili Barletovega memoriala, tekmovanja v spomin starosti slovenskega gasilstva, Franu Barletu. Tekmovanje je društvo organiziralo ob 95-letnici ustanovitve društva, pobuda zanj pa je prišla iz višjih krogov. Že Branko Božič, predsednik Gasilske zveze Slovenije in obenem Gasilske zveze Jugoslavije, je na obisku v Cerkljah leto poprej predlagal, da se počasti spomin na Barleta. Ker je bil odkup Barletove rojstne hiše prevelik zalogaj, je predlagal ureditev spominske sobe v novem gasilskem domu, kar je društvo tudi naredilo. Poleg tega je s strani Vilija Tomata, podpredsednika Gasilske zveze Slovenije, na seji ObGZ Kranj prišla pobuda za tekmovanje. Društvo se je odločilo, da idejo uresniči in pripravilo tekmovanje v mladinski in članski kategoriji. Da bi tekmovanje vsaj malo spominjalo na čase Frana Barleta, so za člane pripravili črpanje vode s staro ročno brizgalno, ki jo je posodilo sosednje gasilsko društvo z Zgornjega Brnika, za mladino pa prenašanje vode med ovirami. Tekmovanje je zaživelo, postalo tradicionalno in se z manjšimi spremembami ohranilo vse do danes.³⁸⁰

Poleg domačega tekmovanja so se veterani in člani udeležili tekmovanja ObGZ Kranj, kjer so slednji dosegli dober rezultat in dobili zlate značke. Za preventivo so poskrbeli s prikazom delovanja gasilnikov in pregledom večine hidrantov, za svoje izobraževanje pa s tremi vajami po točkovniku in sektorsko vajo ob 95-letnici društva.³⁸¹

Društveni jubilej so združili še z otvoritvijo gasilskega doma, v katerem jim je uspelo dokončati zgornje prostore. Člani so bili posebno navdušeni nad dokončano sejno sobo, saj so prvič po letu 1959 priredili letno konferenco v lastnih prostorih. V vmesnem času so letne konference organizirali v zadružnem domu ali kateri izmed lokalnih gostiln, saj v gasilskem domu ni bilo ustreznega prostora.³⁸²

³⁷⁹ Prav tam.

³⁸⁰ Prav tam; PGD Cerklje. *120 let prostovoljnega gasilskega društva Cerklje*, Cerklje: 2012, 34, 35.

³⁸¹ A. m. 1: Zapisnik rednega občnega zbora Gasilskega društva Cerklje, 6. 2. 1988.

³⁸² A. m. 1: Zapisnik redne letne konference gasilskega društva Cerklje, 31. 1. 1987.

Slika 11: Slovesnost ob 95-letnici društva. V ozadju prenovljeni gasilski dom.

Vir: Arhiv PGD Cerklje.

Nekaj dela pri dokončevanju in opremljanju doma jim je še ostalo, so pa svojo pozornost zopet namenili opremi. Primanjkovalo jim je gasilnikov, pa tudi ostala oprema se ni dosti spremenila skoraj 60 let, od nakupa prve motorne brizgalne dalje. Res, da je bila brizgalna iz leta 1969 zmogljivejša od tiste prve in da je kombinirano vozilo iz leta 1970 olajšalo prevoz in skrajšalo čas prihoda, a oboje je bilo že precej obrabljeno in zastarelo. V tem času so v bolj opremljenih društvih v ospredje stopile avtocisterne, ki so zagotavljale vodo brez iskanja zunanjega vira. V Cerkljah si avtocisterne in druge moderne opreme niso mogli privoščiti, so si jo pa ogledali ob obisku Gasilske brigade Ljubljana.³⁸³

Člani so bili z napredkom tehnologije redno seznanjeni, ker so bili nekateri zaposleni v poklicnih gasilskih enotah, drugi pa so opremo lahko videli na intervencijah, saj so v Cerkljah in okolici običajno sodelovali tudi poklicni gasilci iz Kranja. Tako je bilo tudi pri edinem požaru v letu 1987, ko je zagorelo gospodarsko poslopje v središču Cerkelj. Velik požar je okrog 50 gasilcev gasilo kar nekaj ur, nato pa so pomagali še pri odstranjevanju posledic.³⁸⁴

V leto 1988 so zakorakali z volitvami novega upravnega in nadzornega odbora na občnem zboru. Predsednik, tajnik in blagajnik so obdržali svoje funkcije, mesto poveljnika pa je prevzel Jože Žlebir.³⁸⁵

³⁸³ A. m. 1: Zapisnik rednega občnega zбора Gasilskega društva Cerklje, 6. 2. 1988.

³⁸⁴ Prav tam.

³⁸⁵ Prav tam.

Vidi se, da niso več imeli dela z gradnjo gasilskega doma, saj so se tekmovanj udeležile štiri ekipe – pionirji, pionirke, člani in veterani. Pionirji so z več ekipami sodelovali na gasilskem kvizu, kjer so dosegli dobre rezultate, na Barletovem memorialu pa so zmagali. Društvo je za nagrado pionirjem organiziralo izlet v Topolšico, najbolj pridne pa poslalo na letovanje na Debeli rtič. Izlet so pripravili tudi za člane, ki so si ogledali grad Turjak, Ribnico in muzej v Bistri.³⁸⁶

Kot običajno so pripravili pregled gasilnikov in hidrantov, pa tudi predavanje in prikaz dela z gasilniki za šolsko mladino. Za svoje izobraževanje so poskrbeli s predavanji o strojništvu in osmimi vajami. Znanje so morali uporabiti pri treh požarih, uspešnost posredovanja pa je bila odvisna od hitrosti obveščanja. Da bi se v prihodnje izognili večji škodi v hribovskih vaseh, so želeli na Šenturški Gori, ki ni imela svojega društva, ustanoviti gasilsko trojko.³⁸⁷

Največja pridobitev v letu 1988 pa je bila povsem nepričakovana. Kombinirano vozilo TAM 80 T-3 so namreč zadeli v gasilski igri Plamen. To je bila nekakšna igra na srečo, kjer so s prodajo določenega števila kart dobili kupone za žrebanje glavnih nagrad. Društvu se je nasmehnila sreča, saj so zadeli glavni dobiček in tako modernizirali svoj vozni park. Vozilo so leta 1989 dodelali in toliko opremili, da je služilo kot orodno vozilo.³⁸⁸

Slika 12: Prevzem vozila TAM.

Vir: Arhiv PGD Cerklje.

³⁸⁶ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 28. 1. 1989.

³⁸⁷ Prav tam.

³⁸⁸ Prav tam.

S prostovoljnim delom so pripravili tudi les za opaž v pionirski in sejni sobi, sicer pa so se posvečali rednim aktivnostim. Med te so leta 1989 sodile vaje, izobraževanje za čin gasilca, seminarji, predavanje za strojnike, ki se ga je udeležilo kar 28 članov, pregled hidrantov, prikaz uporabe gasilnikov, predavanja v šoli, udeležba na tekmovanjih in organizacija Barletovega memoriala. Na občinskem gasilskem tekmovanju nobena od ekip ni dosegla vidnejših rezultatov, so pa pionirji popravili vtis na kvizu, kjer so dosegli 1. mesto. S tem so si zopet prislužili letovanje na Debelem Rtiču.³⁸⁹

Število požarov se je leta 1989 dvignilo na šest, bili pa so tudi precej obsežni. Polovica požarov je bila gozdnih, dvakrat je zagorelo gospodarsko poslopje in enkrat trgovina. Pri tem ne gre spregledati, da je bil najpogostejši vzrok človeška malomarnost, ki je terjala tudi življenje. Pri enem od gozdnih požarov je umrl lastnik, ki mu je ogenj ušel izpod nadzora in se razširil v gozd. To je na srečo tudi edina smrtna žrtev, ki se omenja ob gozdnih požarih, pri katerih je posredovalo cerkljansko gasilsko društvo. Poleg tega požara moramo omeniti tudi velik požar na težko dostopnem Davovcu (sedlo pod Krvavcem), ki ga je zanetil odvržen cigaretni ogorek. Požar se je močno razširil, tako da so ga gasili kar pet dni. Pri tem se je pokazalo nekaj pomanjkljivosti, primanjkovalo je opreme, nekaj pa je bilo med delom tudi uničene.³⁹⁰

Že v letu 1990 je ponovno zagorelo na težko dostopnem pobočju pod Krvavcem. Kakor leto poprej je bil vzrok cigaretni ogorek. Tokratni požar se je še bolj razširil, tako da so bili gasilci na delu cel teden, pri gašenju pa jim je pomagal tudi helikopter. Pomanjkanje opreme se je pokazalo tudi tokrat, pogrešali so predvsem škornje, svetilke, UKV-postaje in baterije.³⁹¹

Pri obsežnih požarih je bilo običajno, da so društva iz ObGZ Kranj priskočila na pomoč tudi izven svojega območja. Tako kot so okoliška društva pomagala pri gašenju požara na Davovcu, je cerkljansko društvo priskočilo na pomoč pri gašenju na Tolstem vrhu. Po skoraj dvanajstih urah so gašenje zaključili ob 3. uri ponoči. Poleg požarov so precej dela zahtevale tudi novembrske poplave. Gasilci so bili poklicani na črpanje vode v Gradu, Dvorjah in Cerkljah, največ težav pa je bilo pri gradu Strmol. Zaradi obsežnosti so z motornimi brizgalnami na pomoč prihitela tudi sosednja društva, dve brizgalni pa so si izposodili pri Gasilsko reševalni službi (GRS) Kranj.³⁹²

³⁸⁹ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 20. 1. 1990.

³⁹⁰ Prav tam.

³⁹¹ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 2. 2. 1991.

³⁹² Prav tam.

Naporno delo gasilcev ni ostalo neopaženo, saj se je vidno zvišala vrednost podporne članarine, nabrane po vaseh. Bolj negotovo je bilo financiranje s strani občin, ki so prevzele naloge od ukinjenih samoupravnih interesnih skupnosti. Z zbranimi sredstvi so dokončno uredili orodno vozilo in nakupili paradne obleke, pri čemer so del sredstev prispevali člani. Za ureditev kurilnice pa so poskrbeli kar z delovno akcijo.³⁹³

Med letom so pripravili osem vaj, predavanje o gasilnikih za občane in predavanje o motornih brizgalnah za člane. Še bolj aktivni kot člani so bili pionirji, saj so zanje organizirali tečaj za pridobitev činov starejši pionir in mladinec. Čin starejšega pionirja je dobilo 11 otrok, čin mladince pa 10. Poleg tega so sodelovali pri članskih vajah, kjer so pridobivali znanje za kasnejše delo v operativni enoti. Seveda niso opustili svoje osnovne dejavnosti, udeležbe na tekmovanjih (kviz, Barletov memorial, občinsko gasilsko tekmovanje), kjer pa niso dosegli vidnejših uspehov. Čast društva na občinskem gasilskem tekmovanju so reševali veterani s 3. mestom.³⁹⁴

Leto 1991 je bilo prelomno za Slovenijo, za Gasilsko društvo Cerklje pa večjih sprememb ni prineslo. Kot običajno so organizirali vaje, se udeleževali tekmovanj in organizirali Barletov memorial. Pri tem so posebno pohvalili veterane, veseli pa so bili tudi zaradi priključitve novih pionirjev, ki jih je v zadnjih letih primanjkovalo. Kot da se jih negotovo stanje v državi ne bi dotaknilo, so se prijavili na izbor za najbolj urejen gasilski dom in nakupili še nekaj paradnih oblek, da bodo za stoletnico društva leta 1992 lepo urejeni.³⁹⁵

Kljub vsem običajnim aktivnostim se je desetdnevna osamosvojitvena vojna, ki je sledila razglasitvi neodvisnosti Slovenije 25. 6. 1991, dotaknila tudi društva. V oddaljenosti nekaj kilometrov od Cerkelj sta bili dve strateški lokaciji (oddajni center in stolp RTV Slovenija na Krvavcu ter letališče Ljubljana), za kateri so upravičeno predvidevali, da bosta tarči jugoslovanskih napadov. Oddajni center na Krvavcu je bil zadet v letalskem napadu, letališče pa so napadali z letali in tanki.

Uprava letališča je v vojnem času za svoje rezervne prostore uporabila prvo nadstropje gasilskega doma v Cerkljah. Ob tem so napeljali telefonsko linijo, ki je nato ostala v društvu. Tudi sicer gasilski dom med desetdnevno vojno ni sameval, saj so gasilci uvedli stalno dežurstvo, tako da je bilo vedno nekaj članov v pripravljenosti. Posredovati jim na srečo ni

³⁹³ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 20. 1. 1990, Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 2. 2. 1991.

³⁹⁴ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 2. 2. 1991.

³⁹⁵ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 1. 2. 1992.

bilo treba, saj vasi pod Krvavcem niso bile neposredno napadene, čeprav ni veliko manjkalo. V nedeljo, 30. 6. 1991, so namreč dobili obvestilo, da naj bi sile JLA v dopoldanskem času izvedle napad na Cerklje, a je bila akcija preklicana. Vojno in leto so tako preživeli brez izgub, poškodb ali večjih pretresov, kar jim je omogočilo nadaljevanje dela po zastavljenem načrtu.³⁹⁶

³⁹⁶ Po pripovedovanju članov društva, ki so bili aktivni v času osamosvojitvene vojne (Ivan Basej, Blaž Kaplenik, Marjan Luskovec).

Društvo v času samostojne Slovenije

Takoj po osamosvojitvi in mednarodnem priznanju Republike Slovenije v začetku leta 1992 do bistvenih sprememb na področju gasilstva še ni prišlo. Krovna organizacija, Gasilska zveza Slovenije, se je še pred osamosvojitvijo odcepila od jugoslovanske gasilske zveze in je bila že leta 1992 sprejeta v mednarodno gasilsko organizacijo CTIF, spremembe na lokalnem nivoju pa so bile počasnejše. Gasilstvo sta od leta 1993 urejala Zakon o gasilstvu in Zakon o varstvu pred požarom, kasneje pa še Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter Zakon o društvih. Z vsemi temi zakoni so morala gasilska društva uskladiti svoje statute, GZS pa je oblikovala Pravila gasilske službe. Ti zakoni in pravilniki se vsakih nekaj let spreminjajo in dopolnjujejo, zato morajo društva redno prilagajati svoje statute, ki jih nato potrdijo na občnem zboru.³⁹⁷

Povezovanje v gasilske zveze na lokalnem nivoju je ostalo v veljavi tudi po osamosvojitvi. Nekaj sprememb je nastalo šele po letu 1994, ko je v veljavo stopil nov Zakon o lokalni samoupravi, ki je uvajal nove občine. Po tem zakonu se je Občina Cerklje odcepila od Občine Kranj in postala samostojna občina. Gasilska društva v občini so ostala pod okriljem kranjske gasilske zveze, po novem imenovane Gasilska zveza Kranj, dobila pa so svoje občinsko poveljstvo. Poveljstvo so sestavljali poveljniki vseh društev iz občine, zaživel pa je leta 1995. Poveljstvo je imelo nekaj besede tudi pri delitvi finančnih sredstev, za katera so morale poskrbeti novoustanovljene občine. Vsak župan je bil (in je še vedno) odgovoren za požarno varnost v občini, zato že od leta 1996 z gasilskimi društvi podpisujejo pogodbe o opravljanju javne gasilske službe v občini.³⁹⁸

Društvo je leta 1992 zaradi sprememb v družbi pričakovalo tudi spremembe na organizacijskem nivoju, zato je občni zbor soglasno odločil, da volitve predstavijo za eno leto, dosedanjemu odboru pa podaljšajo mandat. Ostalih projektov so se lotili tako, kot so načrtovali.³⁹⁹

Največ časa so posvečali praznovanju 100-letnice ustanovitve društva, ob kateri so pripravili različne aktivnosti in izdali bilten s prvo kroniko gasilskega društva. V tem sklopu so prikazali vajo in organizirali Barletov memorial, za svečani del pa so poskrbeli s slavnostno

³⁹⁷ Tomat. *Gasilske zveze*, 12, 13.

³⁹⁸ Prav tam; Arhiv PGD Cerklje, Arhivska mapa 2. *Zapisniki občnih zborov 1993–2013*, Zapisnik redne letne konference GD Cerklje, 28. 1. 1995 in Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 25. 1. 1997.

³⁹⁹ A. m. 1: Zapisnik redne letne konference Gasilskega društva Cerklje, 1. 2. 1992.

akademijo s kulturnim programom in podelitvijo priznanj. Priznanja so običajno podeljevali na občnih zborih, ob okroglih jubilejih pa so izkoristili priložnost in se aktivnim članom zahvalili na slavnostnih sejah. Za zaključek praznovanja so pripravili še veliko parado, na kateri so okrog 350 gasilcev pospremila številna gasilska vozila, in blagoslov doma ter nove slike svetega Florjana. Florjana je na stolp gasilskega doma narisal Štefan Močnik. Okrog 1500 občanov, ki so se udeležili praznovanja, je zvečer na veselici zabavala skupina Pop Design.⁴⁰⁰

Člani so bili aktivni tudi na drugih področjih. Še vedno so urejali gasilski dom, izdelovali so opaž, barvali vrata in poskrbeli za asfaltiranje pred gasilskim domom. Izvedli so vse običajne vaje ter se udeleževali tekmovanj. Na občinskem tekmovanju so dokaj uspešno sodelovale štiri ekipe, na Barletovem memorialu pa pet.⁴⁰¹

Najmanj dela so imeli na operativnem področju, saj so imeli le en požar in eno črpanje vode. Da nesreča nikoli ne počiva, so občutili tudi na lastni koži, saj se jim je na prvi intervenciji pripetila manjša prometna nezgoda. Odpravljanje posledic so delno financirali sami.⁴⁰²

Leto 1993 je prineslo cel kup sprememb. Začelo se je z izvolitvijo precej pomlajenega vodstva društva, nad katerim je nekaj starejših članov izrazilo pomisleke. Po krajši razpravi in utemeljitvi izbire je bilo vodstvo soglasno izvoljeno. Novi poveljnik je tako postal Blaž Kaplenik, predsednik Marjan Luskovec, tajnik Peter Koglar, le blagajnik je ostal Viktor Erzar mlajši.⁴⁰³

Kombinacija zagnanosti in sreče, da so ob pravem trenutku izvedeli za pravo stvar, je vodila v uvoz rabljene avtocisterne iz Avstrije. S pomočjo Milana Valjavca so se odpravili v Avstrijo in tam v kraju Greifenburg našli primerno vozilo Steyr 680s. Šlo je za gasilsko avtocisterno, letnik 1968, s cisterno za 4000 litrov vode. Avtocisterno so tako že avgusta 1993 pripeljali v Cerklje in še isti mesec izvedli prve vaje. Vozilo so sicer morali najprej prebarvati in obnoviti, kar je zopet terjalo precej finančnih sredstev in prostovoljnih delovnih ur. Nekaj malega sredstev jim je ostalo od praznovanja 100-letnice društva, ostalo pa so z nabirko zbrali med občani in pri krajevnih skupnostih. S prenovo so pohiteli zaradi slovesnega prevzema, ki so ga

⁴⁰⁰ A. m. 2: Zapisnik rednega letnega občnega zbora GD Cerklje, 30. 1. 1993.

⁴⁰¹ Prav tam.

⁴⁰² Prav tam.

⁴⁰³ Prav tam.

organizirali že septembra. Slavnosti so se udeležili gasilci iz 20 društev, prišli pa so tudi predstavniki gasilskega društva iz Greifenburga.⁴⁰⁴

Slika 13: Avtocisterna Steyr.

Vir: www.pgdcerklje.si/drustvo/zgodovina.html, Foto: Luka Martinjak.

Nakup avtocisterne predstavlja velik mejnik v delovanju društva, saj se je precej spremenila gasilska taktika. Prvič od ustanovitve dalje jim ni bilo treba najprej iskati vira vode, ker so jo vedno pripeljali s seboj. S tem so skrajšali čas, v katerem so dobili vodo do požarišča, zunanje vire pa so potrebovali le še pri večjih požarih. Avtocisterna je bila poleg tega opremljena še z visokotlačno črpalko, ki je pod večjim tlakom dovajala manjšo količino vode. Gašenje je bilo enako ali celo bolj učinkovito, obenem pa zaradi manjše količine vode ni prišlo do dodatne škode v objektih.

Za boljšo opremljenost so poskrbeli še z nakupom dodatnih cevi, trojaka, puhalnika za gozdne požare, dveh potopnih črpalk, avtoradia in UKV-radijske postaje. Od poklicnih gasilcev so dobili dva rabljena dihalna aparata ter nekaj oranžno-črnih zaščitnih plaščev (Neplam), od OGZ Kranj pa dve zaščitni obleki Bristol. Skorajda nepojmljivo je dejstvo, da sta bili to prvi pravi zaščitni obleki, ki jih je društvo imelo. Pred tem so gasili v delovnih oblekah iz »navadnega« blaga, ki ni ponujal nikakršne zaščite pred ognjem. Tudi zaščitnim plaščem bi težko pripisali visoko stopnjo zaščite, a so bili vseeno vsaj malo boljši od prejšnjih oblek in zato dobrodošli. Nove kakovostne zaščitne obleke so začeli kupovati šele v naslednjih letih.⁴⁰⁵

Gasilci GRS Kranj so pomagali tudi usposobiti staro motorno črpalko ILO, ki so jo cerkljanski gasilci nato namestili v obnovljeno in popravljeno vozilo IMV. S tem so poskrbeli za vso razpoložljivo opremo, manj truda pa so vlagali v izobraževanje, saj je le en član

⁴⁰⁴ A. m. 2: Zapisnik rednega letnega občnega zbora GD Cerklje, 2. 2. 1994.

⁴⁰⁵ Prav tam.

opravljaj tečaj za nižjega gasilskega častnika. Izvedli so vaje po točkovniku, imeli so nenapovedano vajo in se tako kot mladina udeleževali tekmovanj. Prvič se kot udeleženske tekmovanj omenjajo članice, ki so se odpravile tudi v Voklo na srečanje članic.⁴⁰⁶

Požarov na svojem območju niso imeli, so jih pa poklicni gasilci trikrat pozvali na pomoč na območja sosednjih društev. Dvakrat njihovo posredovanje ni bilo več potrebno, enkrat pa so pomagali pri gašenju.⁴⁰⁷

Leto 1994 je prineslo več posredovanj, že 2. januarja so gasili brunarico na Kriški planini, do katere so zaradi snega lahko dostopali le z motornimi sanmi in terenskim vozilom kranjskih poklicnih gasilcev. Poleg tega so gasili še tri požare na objektih, enkrat so črpali vodo zaradi poplav, enkrat pa zaradi počene kanalizacijske cevi. Pri črpanju vode ob poplavih so si pomagali z elektroagregatom, ki so ga v istem letu dobili od GRS Kranj, a je že ob poplavih odpovedal motor, tako da so čakali novega. Drugih večjih pridobitev ni bilo, naročili so le še podaljške za visokotlačne cevi, saj so ugotovili da obstoječa dolžina ne zadošča.⁴⁰⁸

Vaje po točkovniku in udeležba na tekmovanjih, kot so občinsko gasilsko tekmovanje, kviz in Barletov memorial, so sodile v redno delo društva, zato ne bodo več posebej omenjene. Pozornost bodo dobila samo tista tekmovanja, ki so se omenjala prvič ali pri katerih je društvo doseglo izjemne uspehe. Med tekmovanji, ki se jih prej niso udeleževali, zasledimo tekmovanje voznikov gasilskih vozil v Preddvoru.⁴⁰⁹

Ves čas svojega delovanja so se odzivali vabilom na proslave, obletnice in podobne prireditve drugih, predvsem gasilskih društev. Običajno so bila to društva, oddaljena 20–30 km, našle pa so se tudi izjeme. Leta 1994 so se tako odpravili na praznovanje 125-letnice gasilskega društva v avstrijskem Greifenburgu.⁴¹⁰

Potreba po materialnih sredstvih, nujnih za vzdrževanje društva, jih je privedla do organizacije dvodnevne veselice, ki je dobro uspela. Financiranje društev je sicer z že omenjenim Zakonom o lokalni samoupravi padlo na ramena novoustanovljene Občine Cerklje, a so se morali o sodelovanju in vrednosti sredstev še dogovoriti. Istočasno so se

⁴⁰⁶ Prav tam.

⁴⁰⁷ Prav tam.

⁴⁰⁸ A. m. 2: Zapisnik redne letne konference GD Cerklje, 28. 1. 1995.

⁴⁰⁹ Prav tam.

⁴¹⁰ Prav tam.

društva lastninsko preoblikovala. Ob prestrukturiranju so morali izvesti popis vsega premičnega in nepremičnega premoženja, da so vrednost lahko prevrednotili.⁴¹¹

Po izrednem kongresu GZS leta 1994 se je Občinska gasilska zveza Kranj preimenovala v GZ Kranj, še vedno pa je združevala društva iz nekdanje kranjske občine. Nove občine so dobile svoja občinska gasilska poveljstva, kar je v praksi zaživel leta 1995.⁴¹²

Sprememba v organizaciji in financiranju se je izkazala za pozitivno, saj je bila podpora večja, denar pa je prišel neposredno v društva. To je omogočilo hitrejši razvoj in boljšo opremljenost. Tako jim je leta 1995 s sredstvi občine uspelo kupiti visokotlačne podaljške in popraviti agregat, dobili so reflektorje, ročnik, UKV-postajo, naprave za zvočne in svetlobne signale, novo trodelno lestev, čelade in škornje.⁴¹³

S prodajo starega kombiniranega vozila IMV so pridobili sredstva za nakup terenskega vozila Lada Niva, denar za nov prapor pa so zbrali s prispevki za žebličke, ki so jih donirala druga društva in posamezniki. Slovesen prevzem prapora in blagoslov novega vozila so pripravili septembra, po Barletovem memorialu. Načrtovali so tudi veselico, a je zaradi slabega vremena ni bilo. Člani so se tako družili le na društvenem pikniku.⁴¹⁴

Opremo in novo vozilo so imeli priložnost preizkusiti na 3 požarih. Enkrat je zagorel gozd, dvakrat pa stanovanjska hiša. Pri vseh požarih so uspešno sodelovali s poklicnimi gasilci iz Kranja.⁴¹⁵

Vse bolj so se zavedali, da je za uspešno delovanje potreben podmladek, zato so mladim začeli posvečati več pozornosti. Na program tekmovanj so uvrstili še kros (kasneje preimenovan v orientacijski tek) ter organizirali celo vrsto dejavnosti. Med njimi najdemo mokro vajo z orodnimi vozili, na kateri so spoznavali orodje in opremo, družabno srečanje s športnimi aktivnostmi in karaokami, ki so se ga udeležili mladi iz vseh društev v občini, tabor mladincev v Marindolu ter prihod Božička in Dedka Mraza, ki sta otroke tudi obdarovala.⁴¹⁶

Največja nagrada za trud je bila seveda osvojitve pokala na tekmovanju, kar je ekipam tudi dobro uspevalo. Še največ težav pri osvajanju najvišjih mest so imeli pionirji na Barletovem memorialu, saj so tekmovali v isti kategoriji kot nekaj let starejši vrstniki. Vodstvo društva je

⁴¹¹ Prav tam.

⁴¹² Prav tam, A. m. 2: Zapisnik redne letne konference GD Cerklje, 27. 1. 1996.

⁴¹³ A. m. 2: Zapisnik redne letne konference GD Cerklje, 27. 1. 1996.

⁴¹⁴ Prav tam.

⁴¹⁵ Prav tam; A. m. 2: Zapisnik redne letne konference GD Cerklje, 28. 1. 1995.

⁴¹⁶ A. m. 2: Zapisnik redne letne konference GD Cerklje, 27. 1. 1996.

zato leta 1995 po vzoru z drugih tekmovanj mladinski del tekmovanja razdelilo na dve starostni kategoriji (mladina do 11 let in mladina od 11 do 16 let). Kategoriji sta se ohranili do danes, obe vaji pa sta doživeli nekaj sprememb. Glavni namen – prenos vode v vedro se je ohranil, spreminjale pa so se ovire, ki jih morajo tekmovalci premagati. Istega leta so na Barletovem memorialu začeli podeljevati še pokal Občine Cerklje, ki ga dobi društvo z največ točkami, pri čemer štejejo končne uvrstitve vseh ekip iz posameznega društva.⁴¹⁷

Z aktivnostmi za mladino so enako zagreto nadaljevali tudi leta 1996. Mladince so zopet odpeljali v Marindol, za pionirje so organizirali zabavo in skupaj z ostalimi društvi iz občine pripravili prednovoletni ples. Poleg vaj za tekmovanje so jim pripravili še vajo goreči avtomobil, na kateri so pod varnim nadzorom lahko tudi sami poprijeli za ročnik.⁴¹⁸

Medtem ko je mladina uživala v svojih dejavnostih, leto 1996 za člane ni bilo tako prijetno, saj so se soočali s številnimi okvarami. Zamenjati so morali kar tri akumulatorje, pokvarila pa se je tudi visokotlačna črpalka na avtocisterni, a so jo člani uspeli sami popraviti. Za piko na i so na poti na intervencijo doživeli prometno nesrečo, ki pa je na srečo terjala le materialno škodo. Ko so ob močnem vetru, ki je odkrival strehe in ruval drevesa, hiteli na pomoč v sosednjo komendsko občino, so namreč trčili v policijsko vozilo. Oba voznika sta pripeljala precej hitro in po sredini, zato so se policisti ukvarjali z iskanjem krivca, gasilci pa so z vozilom PGD Komenda odšli naprej nudit pomoč.⁴¹⁹

Posredovali so še pri odstranjevanju ledenih sveč na šolski stavbi in pri požaru gospodarskega poslopja. Avtocisterno so s pridom uporabili pri prevozu pitne vode na Sidraž, saj je prišlo do onesnaženja zajetja.⁴²⁰

Odkar so imeli avtocisterno, so morali paziti, da pozimi voda v njej ni zamrznila. Garažo so najprej ogrevali s pomočjo elektrike, a je bil tak način drag, zato so se člani lotili dela in izdelali prostor za kurilnico, napeljali cevi za centralno kurjavo ter kupili peč. Opravili so še nekaj manjših del v gasilskem domu ter začeli z izdelavo komunikacijske sobe v garažnih prostorih.⁴²¹

Potreba po takšni sobi je še bolj prišla do izraza z uvedbo kategorizacije enot, po kateri je bilo Gasilsko društvo Cerklje uvrščeno v 3. kategorijo. S tem je postalo osrednja gasilska enota v

⁴¹⁷ Prav tam; PGD Cerklje. *120 let*, 34, 35.

⁴¹⁸ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 25. 1. 1997.

⁴¹⁹ Prav tam.

⁴²⁰ Prav tam.

⁴²¹ Prav tam.

Občini Cerklje. Z županom so podpisali pogodbo o opravljanju javne gasilske službe, ki ureja delovanje in financiranje enote.⁴²²

Leta 1997 so nato vse v preteklih letih sprejete zakone, dolžnosti in pravice vnesli v statut društva, ki so ga sprejeli na izrednem občnem zboru konec maja. Ob tem se je društvo preimenovalo iz Gasilskega društva Cerklje v Prostovoljno gasilsko društvo Cerklje.⁴²³

Na rednem občnem zboru, ki so ga izvedli že pred izrednim, so imeli tudi volitve, a do večjih sprememb ni prišlo. Obenem so sklenili, da bodo vsako soboto zadolžili šest članov za čiščenje gasilskega doma in vzdrževanje opreme.⁴²⁴

Opremo so največ uporabljali za intervencije. Leta 1997 so tako na cesti Grad–Šenturška Gora odstranjevali veje, ki jih je polomil sneg, gasili so štiri požare, enkrat odklopili elektriko pri reklamnem panoju, ki bi se zaradi preboja elektrike lahko vžgal, dvakrat pa so vozili vodo.⁴²⁵

Poleg tega so opravljali različne dejavnosti, od pranja in čiščenja kanalizacije do podiranja dreves in izvajanja požarne straže ob prireditvah, s čimer so zaslužili nekaj denarja za delovanje. Sredstva so porabili predvsem za dela pri gasilskem domu, v katerem so urejali sobo za zveze (komunikacijske sobe), nekaj pa je šlo za nakup manjšega orodja.⁴²⁶

Delo mladine je bilo enako razgibano kot v preteklih letih. Hodili so na tekmovanja, se udeležili tabora na Joštu, si ogledali orodje in opremo, šli na piknik, ob koncu leta pa so jim mentorji pripravili obisk Miklavža in prednovoletno zabavo.⁴²⁷

Društvo ni bilo najbolj zadovoljno z nakazovanjem denarja s strani občine oziroma občinskega gasilskega poveljstva, saj so bile transakcije pomanjkljivo zabeležene. S tem je bilo sledenje nakazilom posameznim društvom ovirano, prav tako pa niso vedeli, s kakšnim namenom so bila sredstva nakazana. Zaplete so v naslednjih letih uspešno uredili in dodelali način beleženja transakcij. Težave so imeli tudi pri sodelovanju z neaktivno Gasilsko zvezo Kranj, od katere so se pred tem že odcepila društva iz Mestne občine Kranj in ustanovila svojo Gasilsko zvezo Mestne občine Kranj. Zgledu je želelo slediti tudi društvo, zato so

⁴²² Prav tam.

⁴²³ Prav tam.; A. m. 2: Zapisnik izrednega občnega zbora PGD Cerklje, 28. 5. 1997.

⁴²⁴ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 25. 1. 1997.

⁴²⁵ Prav tam, A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 31. 1. 1998.

⁴²⁶ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 31. 1. 1998.

⁴²⁷ Prav tam.

izglasovali izstop iz zveze ter ustanovitev nove GZ Cerklje, vendar je leta 1998 prišlo do zapletov in ustavitve postopka.⁴²⁸

Po nekaj desetletjih obveščanja s pomočjo električne sirene na gasilskem domu je prišlo do sprememb tudi na tem področju. Uveljavilo se je tako imenovano tiho alarmiranje, kar pomeni, da člani niso bili več obveščeni s proženjem sirene, ampak s proženjem pozivnikov. Takšno alarmiranje je bilo omogočeno s preходом na sistem radijskih zvez ZARE in nakupom pozivnikov, ki so jih imeli operativni člani ves čas pri sebi. Seveda je trajalo nekaj časa, da so vsi dobili pozivnike, a se je sistem uveljavil in člani so še danes alarmirani na ta način.⁴²⁹

Istočasno so sprejeli nekaj več samostojnosti pri operativnem delu, saj pri gozdnih in dimniških požarih na območju gasilskega društva Cerklje poklicni gasilci niso več sodelovali.⁴³⁰

Kot da bi s tem izzivali srečo, se je leta 1998 število intervencij skoraj podvojilo. Na srečo je bila večina posredovanj manjših (požigi kresov, požig zabojnika za smeti, kurjenje brez nadzora, dva travniška požara, onesnažen potok, voda je zalila prostore), a so imeli tudi tri požare na objektih in en velik gozdni požar pod Krvavcem. Gasilci so na požarišču prebili skoraj tri dni, preden jim je uspelo z dveh strani omejiti ogenj, za to pa so morali napeljati več kot kilometer dolg cevovod. Z vozili so opravljali vožnje po skorajda neprevoznih poteh, nato pa so po strmem terenu nadaljevali peš, z naprtnjačami na hrbtu. Po drugi neprespani noči je začelo deževati, tako da se je požar polegel. Kritike tokrat niso letele na sam potek intervencije, pač pa na analize in poročanje v medijih, ki so gasilce na terenu bolj ali manj spregledali, zasluge pa pripisali gašenju s helikopterji.⁴³¹

Ta dogodek jim ni vzel volje, svoje aktivnosti so opravljali enako zagrizeno kot poprej. Zaradi selitve so morali zamenjati le tajnika, čigar mesto je prevzel Matjaž Jagodic. Dokončali so sobo za zveze (običajno imenovano kar komandna soba), dodali še en navijak z visokotlačno cevjo v avtocisterno, uredili avtomatske polnilnike za akumulator, dovažali vodo, čistili

⁴²⁸ Prav tam; A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 30. 1. 1999.

⁴²⁹ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 31. 1. 1998.

⁴³⁰ Prav tam.

⁴³¹ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 30. 1. 1999.

kanalizacijo in sodelovali pri prireditvi Poletje pod Jenkovo lipo, na kateri so poskrbeli za srečelov. Zaradi slabega vremena je odpadlo le tekmovanje za Barletov memorial.⁴³²

Nepričakovano je društvo uspelo na državnem razpisu za sofinanciranje nakupa avtocisterne. Pridobljena sredstva so precej pospešila nakup vozila, a se je prvič zataknilo že pri izbiri najugodnejšega ponudnika na javnem razpisu, saj se je eden izmed preostalih ponudnikov pritožil. Pritožbo so uspešno rešili in postopek je zopet stekel. Skrbelo jih je le še zbiranje sredstev za dokončanje nadgradnje.⁴³³

Računali so na pomoč občine in nabirko med občani, čim več sredstev pa so poskušali zbrati tudi s sodelovanjem na prireditvah in z raznimi deli. Večinoma so bili to prevozi vode, zlasti ob gradnji žičnice na Krvavec, ko so namakali teren za pristajanje helikopterja in pomagali pri zatratitvi razritega terena.⁴³⁴

Med intervencijami so imeli največ dela s črpanjem kurilnega olja, ki je izteklo iz cisterne v bivši Opekarni Češnjevek. Šlo je za veliko razlitje, zato so sodelovala tri društva in poklicna gasilska enota iz Kranja. Ker pregrade ne bi zadržale vsega olja, so se odločili za redke postopek požiga olja kar v potoku. Ostala posredovanja so bila manjša, imeli so štiri manjše požare, črpanje vode in odstranjevanje polomljenih vej, ki so se vdale pod težkim snegom.⁴³⁵

Tokrat jim je uspelo organizirati Barletov memorial, a so ga prekinili in predčasno zaključili zaradi tragične smrti enega od tekmovalcev, ki se je zgrudil na progi. Kljub takojšnjemu ukrepanju in oživljanju mu ni bilo pomoči.⁴³⁶

Bolj optimistično je bilo stanje v ekipah PGD Cerklje, saj so se mladinke prvič uvrstile na regijsko tekmovanje. Še bolje je šlo novoustanovljeni ekipi članic, ki se je že v prvem letu delovanja z občinskega tekmovanja prebila na regijsko in z osvojenim 3. mestom še na državno tekmovanje. Dekleta so pridno trenirala na svojih vajah, pridružila pa so se tudi vajam operativnih članov.⁴³⁷

Društvu je nekaj optimizma vlivalo tudi sodelovanje z GZ Kranj, ki je po menjavi vodstva zopet zaživel, a po drugi strani so jim sive lase povzročali zapleti pri nakupu avtocisterne. Podvozje, ki je bilo v začetni fazi nadgradnje, ni bilo dobavljeno takšno, kot bi moralo biti

⁴³² Prav tam.

⁴³³ Prav tam.

⁴³⁴ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 29. 1. 2000.

⁴³⁵ Prav tam.

⁴³⁶ Prav tam.

⁴³⁷ Prav tam.

(našteli so več kot 10 pomanjkljivosti), poleg tega pa jim je zaradi podražitev manjkala še skoraj petina sredstev.⁴³⁸

Če so morda na začetku leta 2000 mislili, da so spori z dobaviteljem ne povsem ustreznega podvozja in pomanjkanje denarja največja težava, so se zmotili. Sredi leta jih je namreč čakalo še eno neprijetno presenečenje. Izdelava nadgradnje je zastala, situacija pa je prišla tako daleč, da izdelovalca nadgradnje niso mogli več priklicati. Po pravnem nasvetu je sodni cenilec ocenil vozilo, društvo ga je prevzelo v takratnem stanju in poravnalo račun. Glede na finančna sredstva so imeli bolj ali manj eno samo možnost – da se dokončanja nadgradnje lotijo sami. Tako so tudi storili, le za nekatera bolj strokovna dela so najeli podizvajalce.⁴³⁹

Precej jih je zaposlovalo operativno delo, saj so imeli rekordno število intervencij, kar 17. Večinoma je šlo za manjša posredovanja, med večje pa so šteli požar gospodarskega poslopja, požar v kleti in požar lesene hiše na planini Jezerca. Ob tem požaru so se zavedli, kako nevarno je delo gasilca, saj sta med požarom eksplodirali dve jeklenki. Na srečo so bili v tem trenutku še dovolj oddaljeni od objekta, zato ni prišlo do poškodb. Za nameček so odpovedale zavore pri avtocisterni Steyr, tako da je imel voznik precej dela, da je varno pripeljal v dolino.⁴⁴⁰

Razpoloženje v društvu so malo popravili uspehi mladine in članic. Slednje so nastopile na šestih tekmovanjih in se kar trikrat uvrstile na zmagovalni oder. Dodaten uspeh je predstavljalo 12. mesto na državnem tekmovanju. Morda so k uspehu pripomogle tudi kondicijske priprave, ki so jih imeli v zimskem času v telovadnici, in nove sesalne cevi, ki so jih kupili zato, da so lažje trenirale. Prijavile so se v pokalno tekmovanje GZS, a so zaradi mature tekmovali le dvakrat.⁴⁴¹

Nastopile so tudi na Barletovem memorialu, na katerem so prvič uvedli kategorijo članic. Pravzaprav so le prilagodili člansko vajo, tako da so skrajšali čas za izvedbo in razdaljo do tarče.⁴⁴²

Spomin na Frana Barleta je obeležila tudi občina, ki je svojemu rojaku postavila doprni kip v spominskem parku. Pri slovesnosti so sodelovali tudi gasilci, povabilu pa se je odzval celo

⁴³⁸ Prav tam.

⁴³⁹ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 3. 2. 2001.

⁴⁴⁰ Prav tam.

⁴⁴¹ Prav tam.

⁴⁴² Prav tam; PGD Cerklje, 120 let, 34, 35.

takratni predsednik GZS Ernest Eöry. Ob tej priložnosti je obiskal tudi cerkljanske gasilce in njihov gasilski dom.⁴⁴³

Leto 2001 je minilo v znamenju dokončevanja avtocisterne Renault Kerax. S stotinami prostovoljnih ur in minimalnim najemanjem podizvajalcev je članom uspelo vozilo izdelati do te mere, da bi pridobili homologacijo. Tu pa se je zopet zataknilo, saj podjetje, ki bi moralo prvotno izdelati nadgradnjo, ni odplačalo podvozja. Prodajalec podvozja zato ni hotel izročiti dokumentov in gasilci so se znašli v brezizhodnem položaju. Po urgiranju župana Čebulja so zadevo uredili in ob občinskem prazniku 23. septembra vozilo končno prevzeli. S tem so zaključili dolgotrajen projekt, ki je vodstvu povzročil več sivih las kot vse ostalo v preteklih letih mandata.⁴⁴⁴

Druga pomembna stvar v letu 2001, zaradi katere je bila dokončana avtocisterna še toliko bolj nujna, je bila prekinitev pogodbe med Občino Cerklje in GRS Kranj. Konkretno je to pomenilo, da poklicni gasilci v Občini Cerklje pri požarih in naravnih nesrečah ne posredujejo več, naloga zagotavljanja požarne varnosti v občini pa preide na PGD Cerklje in ostala društva. Pri odločitvi občina vztraja vse do danes, saj se je čez leta izkazalo, da domači gasilci strokovno in uspešno posredujejo brez pomoči poklicnih kolegov. Ti posredujejo le še v primeru prometnih nesreč, tehničnih reševanj in nesreč z nevarnimi snovmi, saj imajo državno koncesijo za takšna posredovanja.⁴⁴⁵

Leta 2001 so delno še s pomočjo poklicnih gasilcev, delno pa že sami posredovali devetkrat. Večinoma je šlo za dimniške požare, imeli pa so tudi požar vozila, požar stanovanjske stavbe, poplave, iskanje pogrešane osebe in odstranjevanje podrtih dreves. Takoj po prekinitvi pogodbe večjih intervencij ni bilo, tako da so se člani počasi privajali na samostojno delo.⁴⁴⁶

Društvo, ki na svoja pleča sprejme požarno varnost celotne občine, si seveda ne more privoščiti, da bi razpolagalo le z eno avtocisterno, ki se za nameček še rada kvari. Po vrsti drugih napak je tokrat odpovedal menjalnik. Člani so zopet žrtvovali nekaj noči, da so uspeli v lastni režiji popraviti menjalnik, saj časa in denarja za uradni servis ni bilo. Že tako so se

⁴⁴³ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 3. 2. 2001.

⁴⁴⁴ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 26. 1. 2002.

⁴⁴⁵ Prav tam.

⁴⁴⁶ Prav tam.

lotevali različnih načinov pridobivanja sredstev, od prevoza vode in pranja cest do obešanja zastav.⁴⁴⁷

Čeprav jim je uspelo zbrati dovolj sredstev za dokončanje avtocisterne Renault Kerax (oznaka po tipizaciji gasilskih vozil GVC 24/50), je niso mogli zapeljati v gasilski dom, saj so bile obstoječe garaže premajhne. Že leta 1999 so začeli načrtovati prizidek in pridobivati gradbena dovoljenja, a zaradi finančnega stanja še niso mogli začeti z gradnjo. Med tem časom je bila cisterna parkirana v garaži člana Martina Kropivnika, za kar so mu bili sicer zelo hvaležni, a je bila težava v oddaljenosti, saj je živel v Gradu.⁴⁴⁸

Na predlog župana so z gradnjo malo počakali in nato leta 2002 sprejeli odločitev, da namesto prizidka zgradijo nov gasilski dom na drugi lokaciji, saj dosedanja ni dopuščala velike širitve. Za novo avtocisterno so poiskali začasno garažo kar pri poveljniku Kapleniku, ki je skoraj sosed gasilskega doma, zato težav z oddaljenostjo ni bilo. Garažo so morali sicer poglobiti in dozidati, narediti vrata ter urediti dostop. Nekaj materiala so imeli še od gradnje gasilskega doma, stroške za preostali material je krila občina, vsa dela pa so člani opravili prostovoljno.⁴⁴⁹

Dela so se lotili z rahlo spremenjenim vodstvom, saj je bil po preteku mandata staremu odboru na občnem zboru v začetku leta za predsednika izvoljen Evgen Žižek, ostali pa so obdržali svoje funkcije.⁴⁵⁰

Delo na operativnem področju je kljub prekinitvi pogodbe z GRS Kranj potekalo nemoteno, vseh 15 intervencij so uspešno zaključili. Desetkrat so posredovali ob požarih, dvakrat pri črpanju vode, po enkrat pa pri iztekanju kurilnega olja, odstranjevanju drevja in reševanju iz vode.⁴⁵¹

Med letom so nakupili nekaj nove opreme za delo na intervencijah (prezračevalnik, sesalec za vodo, potopne črpalke itd.) in nekaj opreme za izobraževalne namene (televizor, videorekorder, grafoskop). Zaradi prehoda na računalniški program GAS 2000, s katerim bi poenotili evidence gasilskih društev, so morali kupiti osebni računalnik, kmalu nato pa priskrbeti še internetni dostop, saj je program GAS 2000 zamenjal program Vulkan, ki deluje na internetnih strežnikih. Vulkan se z nekaj nadgradnjami uporablja še danes. V njem je

⁴⁴⁷ Prav tam.

⁴⁴⁸ Prav tam.

⁴⁴⁹ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 31. 1. 2003.

⁴⁵⁰ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 26. 1. 2002.

⁴⁵¹ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 31. 1. 2003.

evidenca vseh članov, izobraževanj in opreme, služi pa tudi kot sistem za prijavo na izobraževanja in tekmovanja.⁴⁵²

Društvo je praznovalo 110-letnico ustanovitve, zato so občini predlagali, da v spominskem parku postavi doprsni kip ustanovitelju Andreju Vavknu. Predlog je bil sprejet, tako da je bila slovesnost ob jubileju združena z občinskim praznikom. Pri odprtju kipa je bil zopet navzoč predsednik GZS Ernest Eöry, društvo pa je ob tej priložnosti dobilo priznanja s strani občine in GZS.⁴⁵³

Sodelovanje z GZ Kranj se je v zadnjih letih izboljšalo, člani so sprejeli tudi nekatere funkcije v okviru zveze. Društva v zvezi je tako še najbolj motilo ime, saj s Kranjem niso imeli nič več skupnega. Leta 2003 so se odločili za preimenovanje v GZ Kokra, po reki Kokri, ki je povezovala vse občine, katerih društva so bila v zvezi. Skozi Občino Cerklje Kokra sicer ne teče, a ker občinska meja poteka nad dolino Kokre, niso imeli pripomb.⁴⁵⁴

Največji projekt leta 2003 je bil nakup novega kombiniranega vozila, ki je zamenjalo precej dotrajano orodno vozilo TAM. Slovesen prevzem vozila so pripravili v mesecu požarne varnosti in ga združili z vajo v središču Cerklj. Z nakupom vozila za prevoz moštva FIAT Ducato so poskrbeli za varen prevoz mladine, članov in članic.⁴⁵⁵

Te so se ga še posebno razveselile, saj so z novim vozilom varneje in udobneje potovale na tekmovanja po celi Sloveniji. Poleg vedno boljših rezultatov na pokalnih tekmovanjih so dosegle 1. mesto na regijskem tekmovanju, kar jih je zopet pripeljalo na državno tekmovanje.⁴⁵⁶

Državno tekmovanje v Kočevju je potekalo leta 2004, v tem času pa so članice z vajami še izboljšale svojo pripravljenost in dosegle 5. mesto. Poleg tega so se udeleževale tekmovanj za Pokal Gasilske zveze Slovenije, kjer so posegale po visokih uvrstitvah, nikoli niso zasedle nižjega mesta kot 5. Kondicijsko pripravljenost so enkrat tedensko vzdrževale skupaj s člani na rekreaciji v Športni dvorani v Cerkljah.⁴⁵⁷

⁴⁵² Prav tam.

⁴⁵³ Prav tam.

⁴⁵⁴ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 31. 1. 2004.

⁴⁵⁵ Ker poročil o delu v letu 2003 ni v arhivu društva, je dogajanje opisano po pripovedovanju članov društva in spominu avtorice.

⁴⁵⁶ Glej zgoraj; A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 31. 1. 2004.

⁴⁵⁷ A. m. 2: Poročilo o delu članic A PGD Cerklje v letu 2004, 28. 1. 2005.

Opremljenost društva se je tudi leta 2004 precej izboljšala, saj so kupili poveljniško vozilo Jeep Cherokee Sport, ki je nadomestilo Lado Nivo. Vozilo ni bilo povsem novo, saj je pred tem služilo kot testno, a je najbolje ustrezalo zahtevam društva. Za predelavo oziroma opremljanje z najnujnejšo opremo je poskrbel kar poveljnik Blaž Kaplenik. V vozilo, namenjeno prevozu vodje intervencije in prve napadalne skupine, so namestili dihalne aparate, da so se napadalci lahko opremili že med vožnjo in tako kar najhitreje posredovali. Za zaščito operativnih gasilcev so poskrbeli z nakupom 17 zaščitnih oblek Bristol, delo pa jim je olajšala tudi trodelna lestev, ki jo je prispevala lokalna Civilna zaščita.⁴⁵⁸

Primerna oprema je bila še kako pomembna za uspešno posredovanje na intervencijah. Leta 2004 so jih imeli 19, od tega 11 požarov, sedem odstranjevanj polomljenih dreves in eno tehnično posredovanje. Ena od posredovanj pri požarih je bilo še posebej tragično, saj je v prometni nesreči voznik preminil v vozilu, ki ga je zajel ogenj.⁴⁵⁹

Proti koncu leta so izvedli še izredni občni zbor, saj je Evgen Žižek odstopil z mesta predsednika. Na nadomestnih volitvah je bil za predsednika izvoljen Janez Jerič, ki je ob tem podal tudi program dela.⁴⁶⁰

Med načrti, ki so jih začeli izvajati leta 2005, je bila v prvi vrsti gradnja novega gasilskega doma, za katerega so v sodelovanju z Občino Cerklje poiskali primerno lokacijo. Glede na to, da je objekt skoraj v celoti financirala občina, posebnega dela z iskanjem sredstev niso imeli, so pa sodelovali pri pripravi načrtov.⁴⁶¹

Med pomembnejšimi aktivnostmi na operativnem področju so popravila okvar na vozilih, saj se je pri avtocisterni Steyr pokvaril menjalnik, pri avtocisterni Renault Kerax visokotlačna črpalka, nagajalo pa je tudi poveljniško vozilo Jeep. Nakupili so nekaj zaščitne opreme ter karte z ortofoto posnetki naselij, na katerih so označene tudi hišne številke. Karte omogočajo vodji intervencije hitro lociranje in preučitev možnosti dostopa do kraja intervencije. Leta 2005 je bilo intervencij 13, vse pa so minile brez posebnosti. Edina novost pri posredovanjih je bilo odpiranje vrat, pri čemer so ugotovili, da morajo kupiti ustrezno orodje za vlamljanje.⁴⁶²

⁴⁵⁸ A. m. 2: Poveljniško poročilo za leto 2004, Poročilo upravnega odbora PGD Cerklje za leto 2004, 28.1. 2005.

⁴⁵⁹ A. m. 2: Poveljniško poročilo za leto 2004.

⁴⁶⁰ A. m. 2: Zapisnik izrednega občnega zbora PGD Cerklje, 8. 10. 2004.

⁴⁶¹ A. m. 2: Poveljniško poročilo za leto 2005.

⁴⁶² Prav tam; A. m. 2: Poročilo upravnega odbora Prostovoljnega gasilskega društva Cerklje, 28.1. 2006.

V letih 2005 in 2006 so za mladino poleg vaj in tekmovanj zopet pripravili več aktivnosti. Peljali so jih na izlet v Logarsko dolino in rudnik v Mežico, odšli so na kolesarski izlet in ogled gasilske enote na Letališču Ljubljana.⁴⁶³

V istem časovnem obdobju so največje uspehe dosegale članice, ki so poleg visokih uvrstitev zabeležile nekaj zmag v pokalnem tekmovanju GZS. Njihov trud je bil poplačan z uvrstitvijo na državno tekmovanje, kjer je bila na vrsti mokra vaja (tekmovanje za memorial Matevža Haceta). Tekmovanje je potekalo 10. 6. 2006 v Žalcu, članice pa so z odlično izvedbo vaje dosegle prvo mesto in tako postale državne prvakinja. Ob povratku domov so jim člani pripravili manjši sprejem in tako počastili daleč največji tekmovalni uspeh v zgodovini društva.⁴⁶⁴

Leto 2006 bi na splošno lahko označili kot uspešno. Položen je bil temeljni kamen za gradnjo novega gasilskega doma, ki je lepo napredoval. Ob koncu leta je bil gasilski dom v grobem končan, potekala so še dela v notranjosti in postopki za nakup notranje opreme.⁴⁶⁵

Operativno delo jim je olajšalo nekaj pridobitev, še posebno toplotna (infrardeča) kamera Bullard, ki zaznava predmete na podlagi toplote in tako prikaže morebitna žarišča ali olajša iskanje oseb. Druga večja pridobitev je bil avtomatski zunanji defibrilator, naprava, ki je ključnega pomena pri oživljanju bolnikov po zastoju srca. Tak defibrilator je popolnoma varen za uporabo, saj sam zazna, če električni šok ni potreben. Ker pa nesreča nikoli ne počiva, je nekaj članov opravilo usposabljanje za oživljanje in delo z defibrilatorjem, nekaj članov pa še tečaj za bolničarja.⁴⁶⁶

Člani so opravili še številne druge tečaje, s čimer so izboljšali kakovost in varnost pri posredovanjih. Teh je bilo v letu 2006 kar 24. V kar 16 primerih je šlo za požare, v ostalih pa za manjša tehnična posredovanja.⁴⁶⁷

S skoraj konstantnim naraščanjem števila intervencij in njihovo vedno večjo raznolikostjo so rastle tudi potrebe po orodju in opremi. Prostora v starem gasilskem domu je bilo premalo, zato so člani že nestrpno pričakovali selitev v novi dom. Marca 2007 se jim je želja izpolnila. Z veliko delovno vnemo so v enem dnevu preselili glavnino stvari iz starega v novi dom, seveda pa je čiščenje obeh domov in razporejanje opreme trajalo dlje časa. Vozni park društva

⁴⁶³ A. m. 2: Poveljniško poročilo za leto 2005, Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 27. 1. 2007.

⁴⁶⁴ A. m. 2: Poročilo o delu članic, 28.1. 2006, Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 27. 1. 2007.

⁴⁶⁵ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 27. 1. 2007.

⁴⁶⁶ Prav tam.

⁴⁶⁷ Prav tam.

je bil tako prvič v celoti pod isto streho, zaščitne obleke pa v posebni garderobi. Prostorska stiska je postala stvar preteklosti, predvsem po zaslugi župana Franca Čebulja in Občine Cerklje, ki je projekt skoraj v celoti financirala in tako postala tudi večinski lastnik objekta. PGD Cerklje je v gradnjo vložilo sredstva od prodaje starega gasilskega doma in je tako v skladu z vložkom lastnik 19 odstotkov objekta. Za del ostalih prostorov ima društvo služnostno pravico, del pa jih koristi Občina Cerklje.⁴⁶⁸

Slika 14: Nov gasilski dom.

Vir: Foto: Luka Martinjak.

Uradna otvoritev novega gasilskega doma je potekala konec maja in je bila združena s praznovanjem 115-letnice obstoja društva. Slovesnost ob otvoritvi je postregla z nekaj kulturnimi točkami in igrico »V gozdu« v izvedbi pionirjev, zaključili pa so jo z veselico na dvorišču gasilskega doma.⁴⁶⁹

Le dan po prireditvi so se člani spopadli z velikim požarom gospodarskega poslopja v Šmartnem, eno od 21 intervencij v tem letu. To pa ni bila edina zahtevna akcija v letu, sledile so septembrske poplave, ki so zajele velik del Slovenije. Gasilci so se kar pet dni po svojih najboljših močeh trudili reševati objekte in postavljati nasipe iz vreč, napolnjenih s peskom, na pomoč pa so morali zaradi obsežnosti poklicati tudi delavce z gradbenimi stroji. Več objektov v občini je zalila voda, zato so s polno paro delale tudi črpalke. Žal je pri enem od črpanj prišlo do tragične nesreče, saj je član sosednjega društva ob priklopu potopne črpalke preminil zaradi udara električnega toka. Nesreča je pretresla tudi cerkljanske gasilce, saj so se

⁴⁶⁸ Lastništvo je bilo dokončno urejeno in vpisano v zemljiško knjigo leta 2014. Delitev prostorov je razporejena v skladu s pogodbo z Občino Cerklje. A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 27. 1. 2007; A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 26. 1. 2008.

⁴⁶⁹ Prav tam.

ob izgubi kolega zopet zavedli, kakšni nevarnosti se izpostavljajo in kako hitro se lahko razmeroma nezahtevno posredovanje spremeni v tragedijo. Vodstvo društva je po tem dogodku varnosti začelo posvečati še več pozornosti in uvedlo nekaj novih pravil pri posredovanju.⁴⁷⁰

Skrb za varnost pri požarih jim je olajšal nakup kompresorja za polnjenje tlačnih posod, ki jih uporabljajo pri dihalnih aparatih. Zaloge tlačnih posod z zrakom pri večjih požarih hitro skopnijo, zato je možnost polnjenja v gasilskem domu še kako pomembna za varno nadaljevanje dela. Odločili so se tudi za nakup novega gasilnega sredstva Bioversal, biološko razgradljivo in zelo učinkovito različico pene za gašenje.⁴⁷¹

Med večje projekte v letu 2007 sodi še ustanovitev nove gasilske zveze, GZ Cerklje. Že leta 2006 je vseh 8 gasilskih društev v občini Cerklje sklenilo, da se odcepijo od GZ Kokra in ustanovijo svojo gasilsko zvezo. Vzrokov za to odločitev je bilo več, predvsem pa so si želeli boljše povezanosti na lokalnem nivoju, večje aktivnosti zveze in učinkovitejše porabe finančnih sredstev. Po zaključitvi vseh potrebnih postopkov je bila zveza ustanovljena novembra 2007, svoje prostore pa je dobila v gasilskem domu PGD Cerklje. Z ustanovitvijo so si člani PGD Cerklje nakopali še več dela, saj so prevzeli precej funkcij na nivoju zveze (predsednik, poveljnik, tajnik, članstvo v upravnem odboru in različnih komisijah).⁴⁷²

Prevzem nalog pri GZ Cerklje je privedel tudi do spremembe v vodstvu društvu. Na občnem zboru leta 2008 je bil na mesto poveljnika izvoljen Janez Basej. Volitve bi morali sicer izvesti že leto prej, a so zaradi izvajajočih projektov prejšnjemu odboru podaljšali mandat.⁴⁷³

Leta 2008 so si po aktivnem in napornem letu 2007 lahko malo oddahnili. Od večjih projektov so se lotili le postavitve podobe svetega Florjana ob gasilskem domu. Podobo, katere avtor je Štefan Močnik, so tudi slovesno odkrili in blagoslovili. Blagoslovu je sledil tradicionalni gasilski piknik, ki so ga že vrsto let prirejali za vse člane društva in njihove družine.⁴⁷⁴

Za veliko veselje je zopet poskrbela ekipa članic, ki je že drugič osvojila naslov državnih prvakinj. Tokrat so na državnem tekmovanju v Ravnah na Koroškem zmagale pri izvedbi

⁴⁷⁰ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 26.1. 2008; po pripovedi članov.

⁴⁷¹ Prav tam.

⁴⁷² A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 27. 1. 2007; A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 26.1. 2008.

⁴⁷³ Prav tam.

⁴⁷⁴ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 31. 1. 2009.

suhe vaje, ki jo predpisuje mednarodna gasilska organizacija CTIF. Z zmago in obenem z uvrstitvijo na 2. mesto v skupnem seštevku pokalnega tekmovanja GZS so se uvrstile tudi v kvalifikacije za olimpijado.⁴⁷⁵

Brez številnih intervencij tudi tokrat ni šlo. Klic na pomoč so prejeli 26-krat, a v štirih primerih intervencija ni bila potrebna. V ostalih primerih so prevladovali požari in črpanja vode, zabeležili pa so še tri iskanja pogrešanih oseb, pomoč pri delovni nesreči in odstranjevanje kače z vrta.⁴⁷⁶

Leta 2009 je bilo intervencij 20. Kot običajno so zabeležili največ požarov, precej dela so imeli z odstranjevanjem posledic neurij in podrtih dreves, črpali so vodo, ki je zalila stanovanje in pomagali reševalcem pri prenosu obolele osebe.⁴⁷⁷

Ekipa članic A je po uvrstitvi na kvalifikacije za gasilsko olimpijado že v zimskem času začela s kondicijskimi pripravami in vajami. Zaradi selitev, služb, šolanja in številnih drugih obveznosti je dekletom primanjkovalo časa, kar je privedlo do nesoglasij in posledično do odločitve, da s treningi prenehajo in se ne udeležijo kvalifikacij. Udeležile so se še občinskega in regijskega tekmovanja, nato pa so kljub uvrstitvi na državno tekmovanje prenehale z delom. Nekaj tekmovalnega razpoloženja je v društvu ostalo, saj so po večletnem premoru člani B zopet formirali tekmovalno ekipo in začeli z vajami. Že na prvem tekmovanju GZ Cerklje so zmagali in se uvrstili na regijsko tekmovanje, kjer so zasedli 4. mesto.⁴⁷⁸

Tekmovanj so se lotili bolj za zabavo in z namenom druženja, hkrati pa so kovali načrte za nove večje projekte. Po kategorizaciji gasilskih društev PGD Cerklje kot osrednja občinska enota spada v 3. kategorijo, kar pomeni, da bi morale imeti tudi manjšo avtocisterno z osnovno opremo za različna posredovanja. To vozilo bi nadomestilo več kot 40 let staro in dotrajano avtocisterno Steyr. Že leta 2009 so začeli s pripravami na nakup nove avtocisterne (oznaka po tipizaciji GVC 16/25) in z zbiranjem sredstev. O svoji nameri so obvestili civilno zaščito in občino, saj so upali na pomoč pri zbiranju sredstev.⁴⁷⁹

⁴⁷⁵ Prav tam.

⁴⁷⁶ Prav tam.

⁴⁷⁷ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 30. 1. 2010.

⁴⁷⁸ Prav tam.

⁴⁷⁹ Prav tam.

Leta 2010 so nadaljevali z zbiranjem sredstev in preučevanjem ponudbe vozil. Ogledali so si tudi nekatera podobna vozila v drugih gasilskih društvih in preučili tipizacijo gasilskih vozil, ki predpisuje, kakšna morajo ta biti.⁴⁸⁰

Leto je bilo v vseh pogledih bolj umirjeno, tudi intervencij je bilo le 16. Dobra polovica je bila požarov, med ostalimi pa so prednjačile težave zaradi neurij (podrta drevesa in poplave). Med zanimivejšimi intervencijami je nedvomno lovljenje podivjanega bika, ki so ga s pomočjo domačih uspešno spravili v hlev, v enem primeru pa je prišlo do lažne prijave in o požaru stanovanjske hiše ni bilo ne duha ne sluha.⁴⁸¹

Po dolgem času so ugotovili, da bi bilo treba bolj poskrbeti za družabno življenje v društvu. Organizirali so kolesarski izlet v Belo krajino, pozimi pa je nekaj članov odšlo na smučanje v avstrijski Heiligenblut.⁴⁸²

Večino aktivnosti društva lahko od konca leta 2010 spremljamo na spletni strani www.pgd-cerklje.si, ki jo je vzpostavil eden od članov, Luka Martinjak, in jo tudi ažurno ureja. Poleg tekočih aktivnosti in intervencij so na strani objavljeni vsi pomembni podatki o društvu, njegova kratka zgodovina, statistika intervencij, veliko fotografskega gradiva in nasveti za ukrepanje. Z objavami poskuša društvo obveščati ljudi o morebitnih nevarnostih (neurje, poplave, vetrolom, požarna ogroženost) in svoje delo čim bolj približati širši množici ljudi. Spletna stran je pripomogla tudi k temu, da se pomembnejše aktivnosti fotografirajo in opišejo, s čimer se brez posebnega truda ustvarja obsežen arhiv.⁴⁸³

⁴⁸⁰ Po pripovedi članov.

⁴⁸¹ www.pgd-cerklje.si/operativa/intervencije/statistika.html.

⁴⁸² www.pgd-cerklje.si/aktualno/novice_dogodki.html; A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 29. 1. 2011.

⁴⁸³ www.pgd-cerklje.si; A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 29. 1. 2011.

Slika 15: Spletna stran PGD Cerklje.

Vir: www.pgd-cerklje.si.

V leto 2011 je društvo vstopilo z novim predsednikom Marjanom Luskovcem, ki je bil po odstopu prejšnjega izvoljen na izrednem občnem zboru. Delno prenovljenemu vodstvu je občni zbor dal pooblastila, da izpelje vse potrebne postopke za nakup vozila GVC 16/25.⁴⁸⁴

Finančna sredstva niso dopuščala nakupa v celoti, zato so ga razdelili na dva dela – najprej nakup podvozja, naslednje leto pa izdelava nadgradnje. Glede na želje in pogoje za nakup so s pomočjo občinske uprave pripravili javni razpis za nakup primerne podvozja. Edino popolno ponudbo je oddalo podjetje MAN, ki je bilo nato izbrano za dobavitelje in je podvozje sredi septembra tudi dostavilo. Nadaljnji postopki za dokončanje vozila so bili načrtovani za leto 2012.⁴⁸⁵

Do takrat so si na intervencijah pomagali z obstoječimi vozili in orodjem. Opravili so le nekaj najnujnejših nakupov opreme in pri tem pazili, da bo ta ustrezala tudi za opremljanje novega vozila. Večina od 26 intervencij (izjema je bil le požar lesenega gospodarskega poslopja) je bila manjšega obsega, zato posebnih težav niso imeli, so pa morali kar petkrat posredovati pri odstranjevanju os ali sršenov.⁴⁸⁶

Pred prihodom prve avtocisterne v društvo so bili hidranti najpomembnejši vir vode, zato redni letni pregledi niso izostali. Po prihodu avtocisterne pa je bila določena količina vode vedno na voljo, zato so redne preglede hidrantov počasi opuščali. Za podroben pregled in popis celotnega hidrantnega omrežja so se zopet odločili leta 2010, a ker je bilo hidrantov

⁴⁸⁴ A. m. 2: Zapisnik izrednega občnega zbora PGD Cerklje, 4. 11. 2010; A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 29. 1. 2011.

⁴⁸⁵ A. m. 2: Zapisnik rednega občnega zbora PGD Cerklje, 28. 1. 2012.

⁴⁸⁶ Prav tam.

približno 170, so delo zaključili šele leta 2011. Ob pregledu so vse hidrante popisali in navedli točno lokacijo, zabeležili stanje in ga poslikali. Vsak hidrant je tako dobil svojo kartico, kamor se vpisuje stanje ob prihodnjih pregledih, vsaka vas pa svoj zemljevid z natančno označenimi lokacijami hidrantov.⁴⁸⁷

Prvi kolesarski izlet je člane navdušil, zato so dogodek ponovili, a namesto v Belo krajino so se odpravili do slovenske obale in se na koncu kopali v morju. Do Kopra so se odpravili še enkrat, tokrat na ogled gradnje predora Markovec. Nekaj članov se je odpeljalo na avtomobilski sejem v Frankfurt, drugi pa so se na izlet odpravili že pozimi in slovenski kulturni praznik izkoristili za smučanje na Kaninu.⁴⁸⁸

Tudi leta 2012 so se odpravili na smučanje v Heiligenblut in na avtomobilski sejem v Frankfurt, za ostale družabne aktivnosti pa je zmanjkalo časa, saj so morali dokončati kar nekaj projektov.⁴⁸⁹

Že na občnem zboru so napovedali praznovanje 120-letnice ustanovitve društva, v sklopu katere so nameravali prevzeti novo vozilo.⁴⁹⁰

Največ časa je terjalo prav to, saj so morali najprej preučiti vse tehnične zahteve in jih uskladiti s finančnim stanjem, nato pa objaviti javni razpis za izdelavo nadgradnje. Postopek je bil zaključen aprila, ko so z edinim ponudnikom, podjetjem Gasilska vozila Pušnik, podpisali pogodbo o izdelavi nadgradnje. V času, ko je bilo vozilo v delu, so člani redno spremljali napredek in se večkrat odpravili na ogled, v podjetje pa so vozili tudi opremo, ki jo je bilo treba vgraditi v vozilo. Da so prihranili nekaj denarja, so orodje in opremo kupovali pri različnih ponudnikih, glede na postavljeno ceno, nekaj stvari pa so imeli že od prej.⁴⁹¹

Velik del sredstev za nakup je primaknila Občina Cerklje, preostanek pa so člani zbrali z varčevanjem, vsakoletnim pobiranjem prostovoljnih prispevkov po vaseh in prošnjami pokroviteljem, tako da jim je uspelo v zglednem času poravnati svoje obveznosti. Dokončano vozilo je v društvo prispelo 28. avgusta, le nekaj dni pred uradnim prevzemom.⁴⁹²

⁴⁸⁷ Prav tam.

⁴⁸⁸ Prav tam; po pripovedovanju članov.

⁴⁸⁹ www.pgd-cerklje.si/aktualno/novice_dogodki.html.

⁴⁹⁰ A. m. 2: Poročilo o delu PGD Cerklje za leto 2012, 26. 1. 2013.

⁴⁹¹ Prav tam.

⁴⁹² Prav tam.

Slika 16: Vozni park društva leta 2012.

Vir: Foto: Luka Martinjak.

Osrednja prireditev ob 120-letnici je potekala 1. septembra pred gasilskim domom v Cerkljah. Že dan prej so organizirali slavnostno sejo, na kateri so zaslužnim članom podelili večino priznanj in razdelili bilten, ki je izšel ob tej priložnosti. 1. septembra je sledila parada in osrednja slovesnost z blagoslovom novega vozila GVC 16/25. Prireditev so s svojo prisotnostjo počastili obrambni minister Aleš Hojs, predsednik GZS Anton Koren in poveljnik GZS Matjaž Klarič, kar je bilo edinstveno v 120-letni zgodovini društva. Istočasno je pred Osnovno šolo Davorina Jenka v Cerkljah potekalo srečanje članic GZ Gorenjske, ki so se po končanem tekmovanju pridružile dogajanju pred gasilskim domom. Po končanem uradnem delu je sledila še veselica, ki pa jo je žal pokvaril močan dež.⁴⁹³

Kot da obilica dela z zgoraj opisanimi projekti ne bi bila dovolj, je bilo leto rekordno tudi po številu intervencij, saj so morali gasilci PGD Cerklje posredovati kar 30-krat. Tokrat se je razmerje prvič obrnilo na stran naravnih nesreč, saj so zaradi vetra in dežja posredovali kar 18-krat, zaradi požarov 11-krat, enkrat pa so odpirali vrata. Tri intervencije so bile večjega obsega in so zahtevale celodnevno delo. Najprej je prišlo do požara gospodarskega poslopja, ki je bilo v veliki meri uničeno, a je gasilcem uspelo obvarovati stanovanjski del. Sledili sta dve naravni nesreči; februarja so se gasilci spopadali z nenavadno močnim vetrom, ki je

⁴⁹³ Prav tam.

podiral drevesa in odkrival strehe, pri čemer so dodatne težave predstavljali zameti snega, novembra pa so obsežne poplave zalile več objektov na območju celotne občine.⁴⁹⁴

Novo vozilo je bilo že dobrih 14 dni po prihodu v društvo uporabljeno na manjši intervenciji, njegova uporabnost pa se je izkazala predvsem pri poplavih in odstranjevanju podrlih dreves, saj ima montiran tudi vitel. Ker je vozilo namenjeno prevozu 8 ljudi (voznik in 7 potnikov), se je ob tem rahlo spremenil tudi način posredovanja. Pred tem so se na intervencijo običajno vozili s tremi vozili, poveljniškim vozilom in avtocisterno GVC 24/50 istočasno, kakšno minuto kasneje pa še s kombiniranim vozilom z večjo posadko, sedaj pa se na manjše intervencije vozijo le z GVC 16/25, ki že takoj zagotovi zadostno število operativnih gasilcev. Kadar gre za večjo intervencijo ali obstaja sum, da bi se položaj lahko hitro poslabšal, v najkrajšem možnem času gasilci izvožijo tudi z ostalimi vozili. Sicer pa preostali gasilci, ki se odzovejo na poziv, počakajo v pripravljenosti v gasilskem domu, dokler intervencija ni zaključena.⁴⁹⁵

Društvo je tako tudi po zaslugi novega vozila z zanosom zakorakalo v novo desetletje, vedno večje število intervencij pa obeta kup novih izzivov, tako na področju operativnega dela in izobraževanja kot tudi pri nakupu primerne opreme. Večjih sprememb v delovanju pa vsaj v naslednjih nekaj letih ne gre pričakovati, saj je bilo na občnem zboru v začetku 121. leta obstoja izvoljeno enako vodstvo.

Običajne aktivnosti v društvu s poudarkom na zadnjem desetletju

V tem posebnem poglavju bodo orisane aktivnosti, brez katerih društvo ne bi moglo obstajati ali pa vsaj uspešno delovati, a so tako pogoste, da bi vsakokratno omenjanje občutno presegalo obseg te diplomske naloge. Večina teh aktivnosti je bila vsaj občasno že omenjena, predvsem kadar je izstopala iz svojih običajnih okvirov ali pa v preteklih desetletjih, ko se je pojavila le izjemoma.⁴⁹⁶

Izobraževanje

Že od vsega začetka je društvo posvečalo nekaj pozornosti izobraževanju, najprej z vabili drugim društvom, da so jim pokazali delovanje določenih naprav, kasneje pa z organizacijo

⁴⁹⁴ www.pgdcerklje.si/operativa/intervencije/statistika.html;
www.pgdcerklje.si/operativa/intervencije/2012.html.

⁴⁹⁵ Prav tam; po pogovoru s poveljnikom društva Janezom Basejem.

⁴⁹⁶ Podatki o aktivnostih so večinoma pridobljeni v pogovorih s člani društva, ki so ali pa še zasedajo vodilna mesta. To so Ivan Basej, Janez Basej, Blaž Kaplenik, Marjan Luskovec in Jože Žlebir. Pogovori niso zabeleženi, saj niso potekali v obliki intervjujev, pač pa neformalno v času izvajanja različnih društvenih aktivnosti, ki se jih je avtorica kot članica društva udeleževala.

tečajev in vaj. Število tečajev in usposabljanj se je iz leta v leto povečevalo, tako pri pridobivanju činov (osnovna gasilska izobrazba, ki se nato s tečaji stopnjuje), še bolj pa pri pridobivanju specialnih znanj. Nekatere tečaje organizirajo gasilske zveze na različnih nivojih, druge pa Izobraževalni center za zaščito in reševanje na Igu (IC ZR Ig). Center se je razvil v zadnjih 15 letih, v tem času pa so se uveljavile tudi različne specialnosti.

Izobraževanje članov PGD Cerklje poteka vedno bolj sistematično in organizirano, k čemur je pripomogel tudi program Vulkan, prek katerega potekajo prijave. Ko posameznik izpolni kriterije za določeno izobraževanje in ko so razpisana mesta s strani gasilske zveze ali IC ZR Ig, ga društvo prijavi na tečaj. Običajno ni težav z motivacijo, saj se vsi zavedajo pomena izobraževanja, stalno pa se pojavlja težava pri omejitvi števila udeležencev, zato so nekateri člani razočarani, kadar se določenih izobraževanj ne morejo udeležiti.

Ravno zaradi takšnih primerov in ker je treba pridobljeno znanje obnavljati, društvo tudi samo organizira vaje in izobraževanja, ki jih vodi poveljnik ali pa kateri izmed članov, ki določeno tematiko obvlada. Poleg tega gasilska zveza določi število in vsebino vaj, ki jih mora društvo opraviti. To so tako imenovane vaje po točkovniku, saj se izvedba točkuje, na podlagi tega pa se razdeljujejo finančna sredstva.

Medtem ko je število vaj po točkovniku konstantno in se iz leta v leto ne spreminja, število opravljenih tečajev in pridobljenih specialnosti niha, saj se tečaji ne prirejajo vsako leto, specialnosti pa so odvisne od potrjenih prijav.

Nakup orodja in opreme

V prvi polovici delovanja društva je bila opremljenost zelo skromna, zato je bil skoraj vsak nakup pomemben dogodek in je tudi zabeležen v zgornjem besedilu. Z razvojem društva je bilo opreme vedno več, predvsem se je povečalo število manjšega orodja, zato so omenjeni le še večji ali pomembnejši nakupi.

To poglavje je torej namenjeno pojasnilu, da se je skozi leta opremljenost v skladu s finančnimi možnostmi društva stalno izboljševala, čeprav to ni izrecno omenjano. Stanje se je opazno izboljšalo času samostojne Slovenije, zlasti po ustanovitvi Občine Cerklje, ki prispeva največji delež pri financiranju. V tem obdobju se je s postopnimi nakupi in donacijami gasilske zveze, civilne zaščite ter Uprave za zaščito in reševanje zamenjala večina inventarja.

A ker čas hitro beži, oprema pa se zaradi večjega števila posredovanj vse hitreje iztroši ali poškoduje, se ves čas pojavljajo potrebe po menjavi. Če temu prištejemo še novosti pri

posredovanju, vedno večjo raznolikost nesreč in vse obsežnejše intervencije ob naravnih nesrečah, ugotovimo, da je vzdrževanje primerne opremljenosti kljub razmeroma dobremu finančnemu stanju težavno.

Najvidnejše zamenjave so seveda pri voznem parku društva, ki se je v dobrih 10 letih povsem pomladil. Hkrati je društvo poskrbelo za osebno zaščitno opremo večine operativnih gasilcev, a ta zaradi iztrošenosti že kliče po menjavi. Poleg manjših kosov opreme (cevi, ročniki, spojke, radijske postaje, pozivniki) so najpogosteje kupovali opremo, ki jo potrebujejo pri odstranjevanju posledic naravnih nesreč (potopne črpalke, motorne žage, gozdarska oprema).

V letu 2012 so se posvečali predvsem nakupu opreme za polnjenje polic in predalov v novem vozilu. V njem je še nekaj prostora, ki ga bodo v naslednjih letih zapolnili z opremo, za katero se bo izkazalo, da jo pri svojem delu še potrebujejo.

Čiščenje in vzdrževanje orodja, opreme in gasilskega doma

Vzdrževanje in čiščenje orodja, opreme in gasilskega doma je nujno za uspešno delovanje, saj s tem gasilci kažejo svoj odnos in poskrbijo, da so stvari vedno pripravljene za uporabo. Čiščenje je bilo v tem času precej različno organizirano. Občasno so za to skrbeli hišniki in gospodarji doma, spet drugič so na pomoč poklicali mladino, organizirali delovne akcije ali pa so delo prepustili zagretim posameznikom.

Odkar se je društvo preselilo v nov gasilski dom, je za osnovno vzdrževanje poskrbljeno na rednih tedenskih srečanjih, ki so namenjena tako vzdrževanju kot vajam, po intervencijah pa vsak operativni član poskrbi za orodje in opremo, ki jo je uporabljal. Nekajkrat letno je organizirana delovna akcija, na kateri se gasilski dom generalno počisti. Delovne akcije so organizirane tudi v primeru manj zahtevnih vzdrževalnih del, ki jih člani lahko opravijo sami, ali pa v primeru preurejanja prostorov, saj z uporabo prostorov gasilci hitro najdejo možnosti izboljšav. Mnoga manjša opravila pa kljub vsemu opravijo posamezniki, ki se v prostem času ustavijo v gasilskem domu.

Tekmovanja

Osnovno gasilsko tekmovanje je suha vaja z motorno brizgalno (po navodilih mednarodne gasilske organizacije CTIF), njene različice pa izvajajo tako otroci kot članice in člani. Na vsaki dve leti se na članskem državnem tekmovanju izmenjuje z zelo podobno mokro vajo, razlika je le v tem, da se mokra vaja izvaja z vodo in ima nekaj več ovir (tekmovanje za memorial Matevža Haceta).

Člani in članice se delijo v 2 kategoriji, ekipo pa sestavlja 9 članov. Kategorija A označuje ekipo posameznikov mlajših od 30 let, kategorija B pa ekipo, v kateri je vsak posameznik že dopolnil 30 let.

Ekipo članov B se je po dolgem premoru in v precej spremenjeni zasedbi leta 2009 začela udeleževati tekmovanj v organizaciji gasilske zveze Cerklje in se je nekajkrat uvrstila na regijsko tekmovanje, kjer so dosegali solidne rezultate.

Žal so vsi poskusi vzpostavitve ekipe članic po letu 2009 hitro propadli, običajno pa društvu uspe zbrati 5 deklet, da sestavijo vsaj ekipo za Barletov memorial.

Barletov memorial

Barletov memorial, domače tekmovanje v spomin na starosto slovenskega gasilstva, društvo organizira vsako leto, običajno konec maja. Tekmovanje je odpadlo le leta 1998, leta 2011 pa so ga predstavili na julij, saj maja vreme ni dopuščalo izvedbe. Priljubljenost tekmovanja se je od začetka do danes močno povečala. Število ekip je konstantno naraščalo, rekordna udeležba iz leta 2010 pa je 117 ekip.⁴⁹⁷

Delo z mladino

Osnovna dejavnost mladih so priprave in udeležba na tekmovanjih. A delo z mladimi je težko soditi zgolj po uspehih na tekmovanjih, saj svoje prinese tudi trema in športna sreča, zato rezultati hitro zanihajo. Kljub vsemu bi v zadnjem desetletju težko našli leto, ko vsaj na katerem od tekmovanj pionirji ali mladinci niso dosegli solidnih rezultatov in se vrnili s pokalom ali medaljami. S tekmovanj na nivoju gasilske zveze redno napredujejo na regijsko tekmovanje, preboj na državno tekmovanje pa jim še ni uspel.

Običajno so uspešni na domačem tekmovanju, Barletovem memorialu, kjer z udeležbo prinesejo točke tudi k doseganju pokala za najboljše društvo. Potem sta tu še gasilski kviz in kros, kjer v ekipi tekmujejo le trije člani. Veliko število ekip prispeva k boljšim možnostim za visoke uvrstitve, zato se običajno uvrstijo tudi na regijsko tekmovanje. Še najmanj sreče imajo pri vaji z vedrovko oziroma starejši pri vaji z malo motorno brizgalno.

Drugo, boljše merilo za delo z mladimi, je število otrok, ki redno hodijo na vaje. To se že nekaj let ne spreminja in ostaja med 30 in 40. Seveda zaradi drugih obveznosti udeležba ni nikoli polnoštevilna, še najbolj se ji približajo na zaključku leta ali nagradnem izletu. Društvo vsako leto poskrbi, da se otroci pred novim letom zberejo v gasilskem domu na zaključku.

⁴⁹⁷ www.pgd-cerklje.si/aktualno/novice_dogodki6.html.

Običajno jim mentorji pripravijo nekaj aktivnosti ali pa ustvarjalne delavnice, dobijo pa tudi pico in včasih kakšno darilce.

Običajno so otroci nagrajeni tudi z izletom, ki ga organizira ali gasilska zveza ali pa društvo. Lokacija je vsakič drugačna, trudijo pa se, da bi bila zanimiva za otroke. Izleti so po ustanovitvi GZ Cerklje leta 2007 nadomestili tabor v Marindolu, ki ga je organizirala GZ Kokra.⁴⁹⁸

Družabno življenje

Za dobro medsebojno razumevanje in sodelovanje je pomembno tudi druženje. Bolj ko gasilec pozna kolega gasilca, bolje ve, kako bo ravnal v določeni situaciji in na kaj mora biti pozoren. Poleg tega je druženje ventil za sproščanje napetosti in stresa, ki nastane v zahtevnih in kritičnih situacijah. In prav preko druženja na letnih društvenih piknikih, tedenskih srečanjih, vajah, izobraževanjih in intervencijah se stkejo prijateljstva, ki zabrišejo mejo med društvenim in osebnim življenjem.

Pravzaprav je v PGD Cerklje tradicija prisotnosti gasilcev pri večjih osebnih praznikih društvenih kolegov že stara, a so zapisi o tem redki. Verjetno ga ni gasilca (ali gasilke), ki bi se ob poroki uspel izogniti gasilski »šrang«, na kateri mora pokazati nekaj znanja in se odkupiti za pomanjkanje časa za gasilce, ki nastane zaradi zakonskih obveznosti.

PGD Cerklje se »šrang« običajno udeležuje z več vozili, pri čemer avtocisterne uporabijo za špalir z vodnimi curki, voz s staro motorno brizgalno iz leta 1929 pa za kuliso za fotografije ali opravljanje nalog. Člani se oblečejo v stare, premajhne delovne uniforme in se opremijo z rekviziti, ki že več desetletij niso v uporabi.

Pogosteje kot na porokah so gostje na okroglih jubilejih članov. Jubilantom običajno postavijo mlaj, ki ga poleg znaka s številom dopolnjenih let krasijo tipični predmeti iz gasilstva, kot so cev, ročnik in čelada, tako da je izvor mlaja znan vsakemu mimoidočemu.

Tu in tam se pojavi še kakšna druga priložnost za praznovanje, na primer rojstvo otroka, diploma, selitev v novo hišo itd.

Zgoraj naštetе družabne aktivnosti izvirajo iz osebnih praznovanj članov, v zadnjih letih pa je društvo tudi samo začelo posvečati pozornost organiziranemu druženju. Tradicionalnim piknikom so se pridružili kolesarski in smučarski izleti, manjše skupine članov pa se odločajo

⁴⁹⁸ A. m. 2: Zapisniki občnih zborov PGD Cerklje, 2000–2012.

za izlete na različne sejme ali ekskurzije. Že vrsto let niso uresničili ideje, da bi se na izlet odpravili vsi člani, ne le manjši del. Glede na to, da je trenutna opremljenost društva na dokaj visokem nivoju in na vidiku ni večjih nakupov, bi lahko dolgoletno željo v kratkem uresničili.

K družabnemu delu bi lahko šteli tudi manj prijetna druženja, to je na žalnih sejah ob smrti članov društva. Običaji ostajajo nespremenjeni že desetletja. Umrlemu članu obesijo zastavo, večer pred pogrebom se zberejo v gasilskem domu na žalni seji in nato odidejo kropit pokojnika. Večinoma si gasilci želijo gasilskega pogreba, zato člani društva v dogovoru z družino prevzamejo del nalog. Običajno prevzamejo častno stražo, nošenje pokojnika k zadnjemu počitku in poslovilni govor, ob položitvi v grob pa se mu poklonijo z zvokom sirene.

Žal skoraj ne mine leto, da se ne bi za vedno poslovili od katerega izmed članov, še pogostejše pa so izgube ožjih sorodnikov članov društva. V takih primerih društvo članu izkaže podporo s kropljenjem pokojnika in darovanjem sveč.

Zaključek

Prostovoljno gasilsko društvo Cerklje ima bogato 120-letno zgodovino, žal pa je rekonstrukcija dogajanja v določenih obdobjih skoraj nemogoča. Pomanjkanje virov je izrazito predvsem v času do prve svetovne vojne, ko se pojavljajo le posamezne časopisne novice in nekaj zapisnikov sej in občnih zborov. Kasneje se dostopnost virov izboljša, vrzel je le še pri obdobju okrog druge svetovne vojne. Zbiranje potrebnega gradiva je bilo ravno zato zelo dolgotrajno, v ozadju je več mesecev pregledovanja starih časopisov in arhivskega gradiva.

Iz dostopnih virov lahko ugotovimo, da je društvo ves čas obstoja vztrajalo pri delovanju, čeprav so ga pogosto pestile težave. Kot rdeča nit med težavami se ne glede na obdobje in politično usmeritev pojavlja pomanjkanje finančnih sredstev, od časa do časa pa tudi nasprotja med člani društva. Kljub temu, da je osnovni namen društva pomoč ljudem, je pogosto služilo kot orodje v rokah političnih strank in režimov. »Opredelitev« društva je običajno sovpadala s pripadnostjo vodilnih članov, občasno pa so se podrejali režimu in delovali po načelih, ki so jim prinašala boljše pogoje za delovanje.

Pridobljena sredstva so skrbno porabili ter plemenitili z gradnjo gasilskega doma in nakupom potrebne opreme za gašenje in reševanje. Vedno so stremeli k izboljšanju opremljenosti in s tem k učinkovitejšemu delu, a realne možnosti so jih običajno postavile na trdna tla, zato so se morali znajti z zastarelo opremo. A z vztrajnostjo so dosegli marsikaj in počasi izpolnili svoje cilje, pa čeprav z nekajletno ali nekajdesetletno zamudo.

Z leti so vse bolj spoznavali pomen vaj in izobraževanj, pa tudi tehnika je tako napredovala, da brez usposabljanja z njo pravzaprav ni možno upravljati. Poleg tega se je dejavnost razširila z gašenja požarov še na posredovanja ob naravnih in drugih nesrečah, manjša tehnična posredovanja ter tu in tam še na kakšen nepredviden dogodek. Gasilci so tako postali univerzalni delavci, pri čemer s pridom izkoriščajo pisano poklicno strukturo svojih članov.

Generacija za generacijo, član za članom so cerkljansko gasilsko organizacijo trdno zasidrili in s tem postavili temelje, na katerih je društvo v zadnjih desetletjih naredilo velik napredek. Iz društva z majhnim gasilskim domom in skoraj brez orodja so se s pomočjo razumevanja okolice razvili v društvo z ustrezno velikimi prostori in zadostno opremo za posredovanja.

Vsem težavam in preprekam navkljub je društvo priplulo skozi prvih 120 let svojega obstoja. V prihodnosti mu lahko zaželimo le, da ostane na načrtani poti in čim bolj uspešno nadaljuje s svojim poslanstvom.

Povzetek

Namen diplomskega dela je bil napisati zgodovino Prostovoljnega gasilskega društva Cerklje ob 120-letnici ustanovitve. Pred izdajo biltena ob tem jubileju je namreč obstajala le nekaj strani dolga kronika, ki je temeljila na skromnih do tedaj najdenih virih.

Pričujoče delo kronološko prikazuje delovanje društva od skromnih začetkov pa do danes. Kljub pomanjkanju informacij za prva obdobja delovanja je dobro viden razvoj in napredek društva, saj so spremembe zelo velike. Obenem v številnih zapisih zasledimo podobnosti pri delu v preteklosti in sedanjosti. Predvsem se pogosto pojavljajo enake težave, včasih jih zasledimo tudi po 20 ali celo 50 letih.

Poskušala sem napisati takšno zgodovino društva, ki bi bila dovolj izčrpna, da bi vsak bralec, poznavalec gasilstva ali laik, lahko razumel, kako je organizacija delovala in kako se je njeno delo skozi čas spreminjalo. Vsebinsko gre predvsem za povzemanje aktivnosti v določenih časovnih obdobjih, tu in tam pa so osvetljeni nekateri pomembnejši dogodki ali aktivnosti.

Pogosto se gasilske kronike osredotočajo na spremembe v organizaciji in vodstvu društva ter na različne nakupe, pozabljajo pa na operativno delo, ki je pravzaprav glavna dejavnost društva. V diplomski nalogi sem zato, kjer je le možno, pisala tudi o intervencijah in večjih spremembah v načinu posredovanja.

Poleg organizacije, menjav v vodstvu, intervencij in novih pridobitev bralec lahko spremlja še vaje, izobraževanja, ustanavljanje ženskih in mladinskih ekip ter družabno življenje društva v različnih časovnih obdobjih.

Summary

The goal of this thesis for diploma was to write the history of Volunteer fire department Cerklje na Gorenjskem (Prostovoljno gasilsko društvo Cerklje na Gorenjskem) as it has celebrated 120th anniversary of establishment recently. Before the celebration only a few pages long chronicle about the department had been written.

The thesis presents the activity of the Fire department from early beginnings up until now. Despite a lack of information available for the first periods of the department's activities, a big development and progress can be seen as a consequence of mayor changes. Similarities can also be seen between the old and new period. The same problems occur quite often; sometimes after 20 or even 50 years.

I tried to write an extensive study on the Fire department Cerklje, so that each reader, fire fighter or amateur, could understand how the department has operated and how the activities have changed in the course of time. The content basically consists of recapping the department's activities in different periods; however, here and there some of these activities require a more detail explanation.

Chronicles of fire departments often focus only on changes in organisation and leadership as well as buying new equipment, while their main activity - operative work - is forgotten. This is the reason why I also focused on operative work and major changes in intervention.

A reader can not only get to know organisation, changes in leadership, interventions and new equipment but can also learn a lot about trainings, education, foundation of women's and children's teams as well as social life of the department during different periods.

Viri in literatura⁴⁹⁹

Arhivski viri

Arhiv PGD Cerklje, Arhivska mapa 1. Zapisniki občnih zborov in sej 1947–1992. **A. m. 1.**

Arhiv PGD Cerklje, Arhivska mapa 2. Zapisniki občnih zborov 1993–2013. **A. m. 2.**

Arhiv PGD Cerklje, Blagajniška knjiga 1946–1959. **Blagajniška knjiga 1946–1959.**

Arhiv PGD Cerklje, Blagajniška knjiga 1959–1979. **Blagajniška knjiga 1959–1979.**

Arhiv PGD Cerklje, Dnevnik požarov 1934–1940. **Dnevnik požarov 1934–1940.**

Arhiv PGD Cerklje, Imenik članov GD Cerklje. **Imenik članov GD Cerklje.**

Arhiv PGD Cerklje, Operativna knjiga GD Cerklje 1970–1983. **Operativna knjiga.**

Arhiv PGD Cerklje, Vložni zapisnik gasilskega društva 1929–1938. **Vložni zapisnik.**

Arhiv PGD Cerklje, Zapisniki občnih zborov, sej, sestankov Prostovoljnega gasilskega društva Cerklje 1958 - 1987. **Zapisniki 1958–1987.**

Arhiv PGD Cerklje, Zapisniki sej in občnih zborov 1909–1932. **Zapisniki 1909–1932.**

Arhiv PGD Cerklje. Seznam občnih zborov prostovoljnega gasivskega društva Cerklje in izvoljeni odbori. **Seznam občnih zborov.**

SI_ZAL_KRA/0107, Občina Cerklje.

SI_ZAL_KRA-98, Gasilstvo Kranj.

Župnijski arhiv Župnije Cerklje na Gorenjskem, zelena mapa št. 1, enota 4.

Časopisni viri

Domoljub: slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo. M. Kolar, Ljubljana, 1. 9. 1892.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-W209ZZQ7>, februar 2014.

Domoljub: slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo. M. Kolar, Ljubljana, 20. 6. 1934.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-U642V73V>, april 2014.

⁴⁹⁹ Odebeljeno besedilo ob navedbi vira označuje okrajšavo, uporabljeno v opombah.

Domoljub: slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo. M. Kolar, Ljubljana, 7. 2. 1940.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-K8IFSX7P>, april 2014.

Domovina (Ljubljana). Konzorcij, 7. 6. 1928. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-04HR3O9Q>, marec 2014.

Domovina (Ljubljana). Konzorcij, 8. 8. 1919. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-7KYPJC9W>, marec 2014.

Domovina (Ljubljana). Konzorcij, 13. 8. 1926.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-E0CUP4JD>, marec 2014.

Domovina (Ljubljana). Konzorcij, 21. 6. 1934.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-HOCATVJT>, april 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 1. 9. 1900.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-TCWEKQF4>, februar 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 3. 2. 1940.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-3263U290>, april 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 4. 1. 1908.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-OJ4VAUPV>, junij 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 5. 10. 1912.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-KXQ5XQU4>, februar 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 6. 5. 1905.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-4CKB7HUO>, februar 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 8. 6. 1912.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-3PM1I13O>, februar 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 8. 5. 1914.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-MN3P9KF0>, februar 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 9. 2. 1935.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-CDCMLEHJ>, april 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 12. 10. 1912.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-6BQXF294>, februar 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 14. 4. 1934.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-ANTLFXN2>, april 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 15. 6. 1912.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-M4QUC2JT>, februar 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 15. 1. 1938.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-IZF6K7F0>, april 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 15. 4. 1939.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-WCUUPCEI>, april 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 16. 8. 1902.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-66OV0JTD>, februar 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 16. 6. 1934.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-52AYTT7M>, april 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 16. 1. 1937.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-O55WGK0Z>, april 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 17. 4. 1914.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-89OTJSLP>, februar 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 17. 7. 1937.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-FXHDYFD2>, april 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 17. 6. 1939.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-Y4HEA9LR>, april 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 18. 8. 1935.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-FA70Z1EV>, april 2014.

Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 19. 7. 1902.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-55XMQKX9>, februar 2014.

- Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 20. 1. 1940.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-UMT6RLKO>, april 2014.
- Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 21. 9. 1935.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-NOXYNJNB>, april 2014.
- Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 23. 6. 1934.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-5CSJ0RYS>, april 2014.
- Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 23. 2. 1935.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-MVBG381X>, april 2014.
- Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 23. 3. 1935.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-FAFUB9RX>, april 2014.
- Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 24. 6. 1939.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-WWT5P0QU>, april 2014.
- Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 25. 10. 1902.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-NC47M2YX>, februar 2014.
- Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 28. 9. 1912.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-P962TTMP>, marec 2014.
- Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 28. 6. 1934.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-RX3OYPKW>, april 2014.
- Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 29. 7. 1939.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-MC3YZRNP>, april 2014.
- Gorenjec: političen in gospodarski list. Konzorcij Gorenjca, 30. 1. 1937.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-D3VMSVA0>, april 2014.
- Ilustrirani Slovenec. Fran Kulovec, 3. 8. 1930.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-L8R71V6E>, marec 2014.
- Jutro: dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko. Konzorcij jutra, 4. 9. 1924.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-0B3K3SFJ>, marec 2014.

Kamničan. Hinko Sax, 14. 10. 1905. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-81N3NYSB>, februar 2014.

Novice, Kmetijske in rokodelske novice, 13. 8. 1892.

Novice. Kmetijske in rokodelske novice letnik 57. številka 17 (29. 4. 1899). <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-1HJWGNQF>, februar 2014.

Občinska uprava : poučni stanovski list županom, občinskim tajnikom, občinskim svetovalcem in drugim javnim organom. Dragotin Hribar, 1913. december 1913 št. 23/24. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-ZNTNYBPJ>, februar 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 1. 7. 1914. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-7D0I9Z1Y>, februar 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 1. 9. 1899. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-VRE5AIKM>, februar 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 3. 9. 1929. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-L5XP9VPB>, marec 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 3. 8. 1930. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-9YWIARHA>, marec 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 3. 8. 1897. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-16XOCMSI>, februar 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 6. 1. 1938. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-H5CUCYKG>, april 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 7. 4. 1902. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-EURMQT7D>, februar 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 7. 7. 1884. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-XK4D971K>, februar 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 7. 5. 1932. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-MFLXM4M7>, april 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 8. 8. 1904.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-6B7IPAI9>, februar 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 12. 9. 1892.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-524QTKVZ>, februar 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 13. 7. 1896.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-PXV2YEQQ>, februar 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 15. 7. 1903.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-7GRVF18C>, februar 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 16. 6. 1934.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-E2S2D78Q>, april 2014.

Slovenec: političen list za slovenski narod. Ljudska tiskarna, 24. 5. 1911.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-AEW0ALWZ>, februar 2014.

Slovenski list. Konzorcij Slovenskega lista, 10. 11. 1930.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-7O1NS717>, marec 2014.

Slovenski narod. Narodna tiskarna, 31. 07. 1881.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-7ABWXR6Z>, junij 2014.

Slovenski narod. Narodna tiskarna, 30. 7. 1897.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-NVNNU5XH>, februar 2014.

Slovenski narod. Narodna tiskarna, 10. 7. 1900.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-4XMBY8GA>, februar 2014.

Slovenski narod. Narodna tiskarna, 21. 8. 1900.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-RINP9AWQ>, februar 2014.

Slovenski narod. Narodna tiskarna, 3. 10. 1912.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-8RMAPOO8>, marec 2014.

Slovenski narod. Narodna tiskarna, 7. 10. 1912.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-99FPRD0V>, marec 2014.

Slovenski narod. Narodna tiskarna, 10. 8. 1921.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-ZNFDPN96>, marec 2014.

Slovenski narod. Narodna tiskarna, 20. 8. 1928.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-OKTGR2VM>, marec 2014.

Slovenski narod. Narodna tiskarna, 2. 8. 1930.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-LKQMBQZP>, marec 2014.

Slovenski narod. Narodna tiskarna, 8. 8. 1932.
<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-I4WZYUA>, april 2014.

Internetni viri

Obširen imenik: *Obširen imenik krajev na Krajskem* na svitlo dan po C. Kr. statistični centralni komisiji. *Special-Orts-Repertorium von Krain*, Herausgegeben von der K. K. statistischen Central-Commission, Wien: A. Hölder, 1884. <http://wff1.ff.uni-lj.si/oddelki/Zgodovin/Repertoriji/Krain%201880.pdf>, junij 2014.

PGD Cerklje. www.pgd-cerklje.si/aktualno/novice_dogodki.html, maj 2014.

PGD Cerklje. www.pgd-cerklje.si/drustvo/zgodovina.html, maj 2014.

PGD Cerklje. www.pgd-cerklje.si/operativa/intervencije/statistika.html, maj 2014.

PGD Prevalje, http://www.prevalje.si/wp-content/uploads/2013/04/prevaljske_novice_s15_dec_09.pdf, 10. 11. 2013.

Planinc. Zgodovina gasilstva: Planinc, Petra. *Zgodovina gasilstva. Delovno gradivo za tekmovanja gasilske mladine*. Gasilska zveza Slovenije, mladinski svet, 2010. http://www.gasilec.net/uploads/datoteke/Nevenka/zgodovina_gasilstva.pdf, maj 2014.

Pravila PGD Stara Loka, julij 1900. <http://www.gasilci-staraloka.com/staro/pravila%20pgd%20Stara%20Loka.PDF>, januar. 2014.

Slovar pojmov. Slovar pojmov s področja varstva pred požarom. CPZT Požarni inženiring Radovljica, 2002. http://www.sos112.si/slo/tdocs/slovar_p1.pdf, oktober. 2013.

Tomat. Gasilske zveze: Tomat, Viljem. *Gasilske zveze v Sloveniji*. Varaždin: 2010. <http://www.gasilec.net/uploads/datoteke/MarkoM/Microsoft%20Word%20->

[%20Gasilske%20zveze%20v%20Sloveniji%20%20Vilij%20Tomat%2012_01_2012.pdf](#),

maj 2014.

Literatura

Božič, Razvoj: Božič Branko, *Razvoj gasilstva na Slovenskem*, Ljubljana: Tiskarna Toneta Tomšiča, 1968.

GD Cerklje, 100 let: Gasilsko društvo Cerklje. *100 let gasilskega društva Cerklje*. Kranj: Tiskarna Merkur, 1992.

Lapajne, Od Ilirije: Lapajne, Josip. *Od Ilirije do Jugoslavije*. Ljubljana: Založila Cerkljanska šola za jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč, 1931.

Lavrenčič, Zgodovina: Lavrenčič, Ivan. *Zgodovina cerkljanske fare*. Ljubljana: Založil Anton Golobič, 1890.

PGD Cerklje, 120 let: PGD Cerklje. *120 let prostovoljnega gasilskega društva Cerklje*. Cerklje: 2012.

PGD Mojstrana, 120 let: Prostovoljno gasilsko društvo Mojstrana. *120 let prostovoljnega gasilskega društva Mojstrana*. Mojstrana: 2013.

PGD Zgornji Brnik, 100 let: PGD Zgornji Brnik. *100 let Prostovoljnega gasilskega društva Zgornji Brnik*. Zgornji Brnik: 2008.

Slovenska kronika: *Slovenska kronika XX. stoletja. 1900–1941*. Ljubljana: DELO – Tiskarna, 1997.

Izjava

Podpisana izjavljam, da sem nalogo izdelala sama in le z navedenimi pripomočki ter da so vsa mesta v besedilu, ki druga dela citirajo dobesedno ali jih smiselno povzemajo, jasno označena kot prevzeta mesta z navedbo vira. Zavedam se, da je nasprotno ravnanje kršitev pravice do intelektualne lastnine. Filozofska fakulteta bo v takih primerih ustrezno ukrepala.

Datum:

Podpis: